Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo bibliotека

Alp(LK) 2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (1874) 1986 SAUSIS-JANUARY 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Save žalojanti sistema

Kiekvienam kraštui rūpi turėti gerą vardą pasaulio opinijoje, nes jis reiškia to krašto bei tautos vertę. O pasaulio opinija yra tarytum moralinis tarptautinis teismas. Niekas nenori būti jo pasmerktas. To nenori nė Sovietų Sąjunga, kuri revoliucinio įkarščio pagauta nesiskaitė su daugeliu savo meto autoritetų, juos naikino. Tačiau su pasaulio opinija ji skaitosi, nenori būti jos pasmerkta. Jai stengiasi rodyti pozityvųjį savo veidą visose srityse. Ji dalyvauja pasaulinėse ir kitokiose parodose, kur demonstruoja savo krašto pažangumą technikos ir kitose srityse. Ji demonstruoja karinę savo galybę paradais, rodomais televizijoje ir spaudoje, ypač iliustruotuose žurnaluose, skirtuose užsieniui. Ji dalyvauja mokslinėse konferencijose, kur atitinkami sovietiniai specialistai skaito paskaitas apie padarytą pažangą. Ji siunčia į užsienio kraštus savo operas, baletus, simfoninius orkestrus, chorus, iškeliančius sovietinį meną. Ji siunčia geriausius savo sportininkus į pasaulinio masto žaidynes, stengdamasi pasiekti kuo daugiausia laimėjimų. Visa tai daroma, kad pasaulis pamatytų Sovietų Sąjungos vertę, pozityviąją jos pusę ir padarytų palankią išvadą apie komunistinę sistemą, kurios dėka pasiekiami visi tie laimėjimai.

IR VIS dėlto pasaulis tokios išvados nepadaro, nes šalia pozityvaus sistemos rodomo veido jis mato negatyvųjį, kuris sunaikina komunistinės sistemos pastangas pasirodyti gera. Viena didžiųjų komunistinės sistemos ydų, kenkiančių jos prestižui, yra religijos persekiojimas. Nors marksistinis šūkis "religija yra liaudies opiumas" yra seniai atgyventas ir pasmerktas kaip klaidingas net kai kurių socialistinių sąjūdžių, tačiau Sov. Sąjunga ir jos valdomi kraštai jo tebesilaiko ir tęsia tikinčiųjų persekiojimą. Nuo revoliucijos pradžios iki šiol Rusijoje buvo nužudyta, nuteista, kalėjimuose bei lageriuose kankinta tūkstančiai ir milijonai nekaltų žmonių vien dėl to, kad jie buvo religiniai žmonės. Tokio masto persekiojimo, pradėto 1917 m. ir tęsiamo ligi šiol, pasaulyje dar nebuvo. Tai milžiniškas, pasaulinio masto nusikaltimas, kurio negali paslėpti jokia propaganda, jokia siena — geležinė ar cementinė. Pasaulis tai mato ir šypsosi iš sovietinės propagandos pastangų tai pridengti. Jos pakviesti trumparegiai užsieniečiai, kurie nesiorientuoja sovietinio gyvenimo painiavose, kartais prabyla apie religijos laisvę Sov. Sąjungoje, bet kai sujuda faktai, kaip koks masyvus kalnas, visi tie propagandiniai pareiškimai subliūška, tarytum oro balionėliai.

ANTRA komunistinės sistemos yda — prievartinė mašinerija, ryškiausiai matoma jos institucijose — KGB ir kalėjimuose bei lageriuose. Tai institucijos, kurios labiausiai garsėjo ir kartu labiausiai kompromitavo hitlerinę sistemą. Jų vardas buvo Gestapo. Tokią pat paskirtį atlieka KGB sovietinėje sistemoje, tik dar žiauresniu ir platesniu mastu. Jos žinioje esantys kalėjimai, lageriai ir psichiatrinės ligoninės yra tapę savotiškais žmonių alinimo, kankinimo ir bausmės miestais, kuriuose tebelaikomi tūkstančiai žmonių. Tiesa, kalėjimai yra visuose kraštuose, bet jie skirti kriminaliniam nusikaltėliam, kurie turi būti izoliuoti nuo visuomenės. Sovietiniuose kalėjimuose bei lageriuose kankinami nekalti žmonės, išdrįsę kovoti už savo konstitucines, tautines ir aplamai žmogaus teises. — Trečia komunistinės sistemos yda — jos imperializmas. Kartą įkopusi valdžion revoliuciniu būdu iš jos ne tik nebesitraukia, bet ir pradeda savo plėtrą, pajungdama daugiausia karine jėga savo orbiton vis naujus kraštus. Užuot laisvinusi žmogų, ji pavergia jį. Demokratiniuose kraštuose piliečiai išrenka partiją ir jai patiki valdžią, o komunistinėje sistemoje partija įsako balsuoti už jos parinktus kandidatus. Tuo būdu ji neša pasaulin diktatūrinę-raudonąją vergiją. Visa tai kompromituoja pačią sistemą. Taip darydama, ji kenkia pati sau ir tiesia kelią pražūtin.

Sovietų Sąjungos laivas "Murmansk" su rusišku įrašu Klaipėdos uoste liudija Lietuvos okupaciją bei rusinimo politiką. Jis buvo pagamintas Baltijos laivų statykloje (Iš leidinio "Lietuva — šalis gražioji")

KANADOS ĮVYKIAI

Pasitraukė išlaidi ministerė

Iš ministerio pirm. B. Mulronio kabineto staiga pasitraukė valstybės sekretorė susisiekimo reikalams Suzanne Blais-Grenier, atstovavusi vienai Montrealio apylinkei. Anksčiau buvo pasitraukę du ministeriai: krašto apsaugos R. Coates ir žvejybos J. Fraseris. Pirmasis pasitraukė dėl apsilankymo naktiniame kanadiečių Lahr bazės klube V. Vokietijoje, antrasis — dėl iš vartotojų rinkos neatšauktos žuvies, kuri, pasak opozicijos, buvo apgedusi ir netinkama parduoti. Suzanne Blais-Grenier pasitraukimo priežastimi pasirinko protestą prieš vienos naftos valyklos uždarymą Montrealyje. Tą "Gulf Canada" bendrovės valyklą nupirko britų kontrolėje esanti "Ultramar Canada" bendrovė. Nupirktąją naftos valyklą norima uždaryti vasario mėnesį. Jos uždarymo reikalavo ir "Shell Canada" bendrovė. Priežastis paprasta — naftos gaminių paklausą pilnai patenkina kitos valyklos Montrealyje bei kitose Kvebeko vietovėse. S. Blais-Grenier sakosi norinti apsaugoti darbą 450 montrealiečių.

Ministerės S. Blais-Grenier atsistatydinimą spauda sutiko su sarkazmo komentarais. Visi prisimena jos ankstesnes išdaigas, kai ministeris pirm. B. Mulroney ją buvo pasirinkęs gamtos apsaugos ministere. Tada ji du kartus tarnybos reikalais lankėsi Europoje ir švaistė pinigus. Jos kelionei į Stockholmą valdžia paskyrė $9.750, kelionei į Paryžių — $15.000. Tų kelionių metu ji pasiekė Helsinkį ir Leningradą, praleido 12 dienų Korsikos saloje. Visur buvo važinėjama brangiais samdytais automobiliais su šoferiu. Su gamtosaugos ministere skrido jos vyras ir gamtosaugoje dirbantis patarėjas. Abiejų ke-

(Nukelta į 8 psl.)

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Parlamentarai aplankė "Laisvąją Europą"

1985 m. gruodžio 16 d. "Laisvosios Europos" radiją Miunchene pirmą kartą aplankė Europos parlamentarų delegacija, vadovaujama Krikščionių visuomeninės sąjungos (CSU) atstovo Otto von Habsburgo. Delegaciją sudarė keliolika Didžiosios Britanijos, Belgijos, Italijos, Prancūzijos ir Vakarų Vokietijos atstovų — Europos parlamento narių. Svečius pasveikino "Laisvosios Europos" radijo direktorius dr. Georges Urban, kuris Europos parlamento delegaciją supažindino su radijo tikslais ir veikla.

"Laisvosios Europos" radijas, išlaikomas Jungtinių Amerikos Valstybių kongreso lėšomis, tarnauja tam pačiam informacijos reikalui, kaip ir kiti Vakarų radijai, kurie transliuoja į Rytų Europos šalis, kaip BBC ar "Amerikos balsas", tačiau nuo jų skiriasi savo pobūdžiu. Jei BBC radijo laidos išreiškia oficialią Didžiosios Britanijos vyriausybės politiką, "Amerikos balsas" atstovauja savo krašto vyriausybei, tai "Laisvosios Europos" radijas pirmoje eilėje stengiasi atstovauti tom tautom, kurių kalba transliuojamos jo programos.

"Laisvosios Europos" radijo informacijos srautas siejamas su gyvybiniais šių tautų reikalais. Ne tik jo perduodamos žinios, bet ir tarnybos iš tikrųjų atspindi Rytų Europos šalių "mažąjį pasaulį". Jo transliacijas įvairiomis kalbomis sieja bendri europiniai rūpesčiai. Tai tikras europinis radijas, kuris siekia palaikyti gyvą Europos vienybės mintį ir dėl to ypač pabrėžia Vakarų kultūros vertybes prieš Rytų Europai brukamą rusinimą bei visuomenės korupciją, gaivina engiamų kraštų istorinę sąmonę.

Taikos ir karo klausimus Rytai ir Vakarai nevienodai supranta. Kremliuje su Michailo Gorbačiovo atėjimu iškilo naujo tipo, labiau išsilavinusių veikėjų, todėl "Laisvosios Europos" radijo vedamas idėjų, simbolių, minčių karas suintensyvėjo ir reikalauja gerinti bei tobulinti informacijos darbą.

Ryšium su nauja būkle dr. Urbanas pabrėžė Baltijos kraštų redakcijų perkėlimo iš "Laisvės" radijo į "Laisvosios Europos" radiją reikšmę. Tai buvo padaryta prieš metus, ir tai esąs svarbus įvykis. Tuo būdu pabrėžiama ne tik Amerikos politika nepripažinti sovietinio Lietuvos, Latvijos ir Estijos prijungimo, bet ir trijų Baltijos valstybių priklausymas bendrai Europos kultūrai.

Po "Laisvosios Europos" radijo direktoriaus kalbos Europos parlamento atstovai pateikė klausimus, į kuriuos atsakė dr. Urbanas ir lenkų tarnybos vedėjas dr. Najderis. Platesnius informacinius pranešimus padarė radijo klausytojų nuomonių tyrimo direktorius dr. Henry Hart ir studijų centro vedėjas dr. W. Murphy.

Europos parlamento delegacijos vadovas von Habsburgas savo ruožtu supažindino "Laisvosios Europos" radijo redakcijų vedėjus su parlamento ir jo politinės komisijos darbais. Europos parlamentas Štrasburge dar labai jauna institucija, renkama tiesioginiu balsavimu nuo 1979-jų metų. Jame yra laisva vieta neatstovaujamoms Europos tautoms, tačiau parlamentas nesiriboja tik simboliniu nelaisvosios Europos dalies prisiminimu. Įvairiais atvejais sprendžiami reikšmingi konkretūs klausimai. Nuo pat pradžios Europos parlamentas rūpinasi žmogaus teisių padėtimi Vidurio ir Rytų Europoje, ją stebi, skelbia pranešimus, rezoliucijas.

Prieš porą metų parlamentas Štrasburge priėmė reikšmingą rezoliuciją Baltijos valstybių laisvės reikalu. Toji rezoliucija buvo pasiūlyta britų konservatorių, o jos pravedimu parlamente kaip tik rūpinosi von Habsburgas. Jis pažymėjo, kad rezoliucija pralaužė abejingumo ledus. Šiandien Baltijos valstybių klausimas sulaukia daugiau supratimo ir rėmėjų, kurių skaičius parlamente didėja. Tai rodo ir neseniai priimtas nutarimas paskirti finansinę Europos Bendruomenės paramą Vakarų Vokietijoje veikiančiom lietuvių, latvių ir vengrų gimnazijom. Parlamentas taip pat neseniai priėmė rezoliuciją, smerkiančią radijo laidų trukdymus, kuriuos tęsia Sov. Sąjunga ir jos kontroliuojami Rytų Europos režimai, išskyrus Vengriją ir Rumuniją. Radijo trukdymai nesuderinami su Helsinkio susitarimų įsipareigojimais ir įtampų mažinimo politika.

Europos parlamentarų delegacijos pirmininkas pasidžiaugė užmegztais ryšiais su "Laisvosios Europos" radiju. Tie ryšiai, pasak jo, ir toliau bus plečiami, abiem pusėm naudingi.

Mūsų redakcijos atstovui von Habsburgas pareiškė, kad Europos parlamentas toliau sieks įgyvendinti rezoliuciją Baltijos valstybių reikalu. Toji rezoliucija buvo priimta 1984 m. sausio 13 d., tačiau nesulaukė deramo atgarsio Europos užsienio reikalų ministerių taryboje, kuriai tuo metu vadovavo Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeris Genšeris. Rezoliucijoje, be kitų dalykų, buvo reikalaujama iškelti Baltijos valstybių laisvės klausimą atitinkamuose Jungtinių Tautų organuose. Genšeris, reikšdamas savo palankumą šiam reikalui, teigė, kad šiuo metu nesą palankių sąlygų sėkmingam klausimo iškėlimui Jungtinėse Tautose, todėl esą geriau jo nekelti. Su ta nuomone rezoliucijos rėmėjai Europos parlamente nesutinka.

Lmb.

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. REAGANAS PASKELBĖ VISIŠKĄ LIBIJOS BOIKOTĄ, ryšium su A. Nidalio grupės palestiniečių teroristų įsiveržimu į Vienos ir Romos orauosčius. Teroristus didvyriais pavadino karingasis Libijos diktatorius plk. M. Gadaffis. Laikraščiuose rašoma, kad tada orauosčiuose žuvo 19 nekaltų asmenų. Iš tikrųjų tokių žuvo tik 15, nes į bendrą skaičių buvo įjungti ir keturi žuvę teroristai. Manoma, kad A. Nidalį ir jo grupę bei kitus teroristinius veiksmus rėmė plk. M. Gadaffio valdoma Libija. Pradžioje Libija garbino įsiveržėlius, nesigindama su jais turimų ryšių, ir tik vėliau sakėsi su jais neturėjusi nieko bendro. Prez. R. Reaganas jau anksčiau buvo žadėjęs pradėti kovą prieš teroristus ir jų rėmėjus. Šį kartą žuvusiųjų eilėse buvo penki amerikiečiai, jų tarpe net ir viena vienuolikmetė mergaitė. Įtampą sukėlė plk. M. Gadaffio viešas grasinimas į karinius JAV smūgius Libijai reaguoti teroro perkėlimu į Amerikos miestų gatves, JAV karo laivyno išstūmimu iš Viduržemio jūros. Savo karingumą plk. M. Gadaffis, atrodo, rėmė Maskvos radijo kritika Amerikai, jai mesta už karinį grasinimą Libijai. Pradžioje daug kas laukė Izraelio smūgio Libijai, bet šį kartą Izraelis nepajudėjo. Komentatoriai aiškina, kad Libija nesudaro jokio pavojaus Izraelio strategijai. Jam yra svarbiau palaužti J. Arafato vadovaujamą palestiniečių PLO organizaciją, kad ji negalėtų dalyvauti taikos derybose kaip palestiniečių atstovė. A. Nidalio grupė yra atskilusi nuo PLO organizacijos. Iš tos grupės sunaikinimo nedaug tebūtų naudos Izraeliui, nes A. Nidalio šalininkai siekia J. Arafato nužudymo.

Boikoto planai

Prez. R. Reagano paskelbtas Libijos boikotas nutraukia visus prekybinius ryšius, atšaukia Libijoje dirbančius amerikiečius, sustabdo JAV bankų paskolas Libijai, amerikiečių kapitalo investavimą, susisiekimą su Libija laivais ir lėktuvais. Tokios pastangos, deja, nebus pakankamos plk. M. Gadaffiui sutramdyti, jeigu panašiai nepasielgs ir Amerikai draugiškos valstybės, ypač tos, kurios priklauso Atlanto sąjungai. Jas bando prišnekinti valstybės sekr. G. Shultzas. Didžiausius prekybos ryšius su Libija 1984 m. turėjo V. Vokietija ir Italija. Jos ne tik pirkdavo naftą iš Libijos, bet ir jai siųsdavo savo gaminius. Italija dabar sutiko nutraukti ginklų pardavimą Libijai, bet jai už tuos ginklus yra svarbesnės iš Italijos gaunamos maisto gaminių siuntos. Britanija diplomatinius ryšius su Libija nutraukė 1984 m., kai pro langą iš Libijos ambasados Londone buvo nušauta demonstrantus tvarkiusi jauna policininkė. Prekybos ryšiai tebėra nenutraukti. Jų nenori atsisakyti ir V. Vokietija. Kancleris H. Kohlis teisinasi, kad paskebltas Libijos boikotas nebus sėkmingas, neturėdamas pilno visų pritarimo. Negalima užmiršti, kad ten yra 1.500 vokiečių.

Kanados parama

Prez. R. Reaganas, prieš paskelbdamas sankcijas Libijai, apie jas telefonu painformavo ministerį pirm. B. Mulronį. Kanada sutiko įsijungti į Libijos boikotą, bet ta jos parama prez. R. Reaganui labai ribota. Libijos naftos Kanada jau seniai neįsiveža, o Libija Kanadoje per metus išleidžia tik $75 milijonus. Nemažą šios sumos dalį sudaro maisto gaminiai, kurių negalima sustabdyti net ir boikoto atveju. Libijos naftos pramonėje dirba 1.300 kanadiečių, kuriems atšaukti ministeris pirm. B. Mulroney sakosi neturįs teisės. Kalgaryje jau verbuojami keli šimtai kitų naftos pramonės specialistų prez. R. Reagano atšaukiamiems amerikiečiams pakeisti. Tų specialistų Libijai užteks, nes ji po 4.000 jų yra gavusi iš Britanijos ir Italijos. Libija Kanadon mokytis skraidyti siunčia savo būsimus lakūnus, nors lėktuvų ir jų dalių pardavimas Libijai jau seniai yra sustabdytas. Lieka nemažas skaičius iš Libijos atsiųstų studentų, kurių grąžinimas Libijon vargu ar būtų pateisinamas. JAV valstybės sekr. G. Shultzas pabrėžė, kad galbūt reikės imtis kitų priemonių, jeigu boikotas Libijai nebus sėkmingas. Tas kitas priemones — aviacijos smūgį teroristams Libijoje iš anksto pasmerkia Sovietų Sąjunga.

Suimti generolai?

Vakariečiai diplomatai praneša iš Kabulo, kad buvo suimti keturi Afganistano kariuomenės generolai, apkaltinti informacijos teikimu mahometonų partizanams Pandžaro slėnyje, kur jiems vadovauja A. Š. Masoodas. Tuo slėniu vyksta tiekimas okupaciniams sovietų daliniams Kabule. 1984 m. pavasarį sovietams pavyko atgauti dalinę to slėnio kontrolę. Tada net tris kartus buvo bandoma surasti ir sulikviduoti partizanų vadą A. Š. Masoodą. Bandymai buvo nesėkmingi, nes jį, matyt, laiku perspėjo dabar suimti Afganistano kariuomenės generolai. Jų suėmimas gali padaryti daug žalos partizanams.

Šiame numeryje:

Save žalojanti sistema
Pagrindinės ydos, kurios žaloja komunistinę sistemą
Parlamentarai aplankė "Laisvąją Europą"
Europos parlamento nariai amerikiečių radijo įstaigoje
Prie gintaro jūros
Keliautojo įspūdžiai iš Baltijos jūrai artimų sričių
"Seiminė ir prezidentinė Lietuva"
Žvilgsniai į nepriklausomos Lietuvos laikotarpį po 40 metų
Ženeva, Baltieji rūmai ir baltiečiai
Pastangos iškelti Baltijos valstybių klausimą Ženevoje
Amerika pasitrauks iš Jungtinių Tautų?
Balsai, siūlantys pasitraukti iš "absurdo teatro" Niujorke
Lietuva mahometonų spaudoje
Periodinis leidinys "Arabia" rašo apie Baltijos valstybes
Registruotų pensijų taupymo planas
Kas darytina Kanados pensininkams, sulaukusiems 71 metų amžiaus?
Kad kompozitoriaus kūryba nežūtų
Pokalbis su O. Mikulskiene, besirūpinančia savo vyro palikimu
Mokslo ir kūrybos dienos
Sėkmingai praėjęs mokslinis suvažiavimas Čikagoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Kalėdų laikotarpyje tūkstančiai žmonių keliavo šiaurinės Graikijos ortodoksų šventovėn pamatyti kūdikėliui Jėzui atneštų dovanų — aukso, miros ir smilkalų. Pagal istorinį padavimą, tas dovanas iš Jeruzalės atgabenęs Bizantijos imperatorius Arkadijus savo sostinėn Konstantinopolin 1203 m. Vėliau, kai Konstantinopolį užkariavo Sultonas Mehmet, sultono motina tas dovanas 1453 m. atidavusi šv. Pauliaus vienuolyno ant Athos kalno globai. Praėjusių Kalėdų metu pirmą kartą po 500 metų šios dovanos buvo viešai išstatytos neseniai pastatytoje Šv. Kirilo ir Metodijaus ortodoksų šventovėje.

Vakarų Europos kardinolai bei vyskupai, susirinkę nepaprastajam sinodui Romoje, sudarė komitetą solidarumui su libaniečiais krikščionimis išreikšti ir parašė pareiškimą, nurodydami, jog stovi su libaniečiais krikščionimis visuose jų varguose. Pareiškimą pasirašė 16 delegatų iš 13 valstybių. Jų tarpe buvo: kard. George Basil Hume iš Anglijos, kard. Jean-Marie Lustiger iš Prancūzijos, kard. Thomas O'Fiaich iš Š. Airijos ir kard. Ugo Poletti iš Italijos.

Nepaprastasis vyskupų sinodas Romoje patvirtino II Vatikano santarybos darbus kaip tinkamą katalikų tikėjimo ir veiklos pagrindą žingsniui į trečiąjį krikščionybės tūkstantmetį. Sinodo narių nuomonės tačiau skyrėsi tolimesnėse svarstybose apie kai kurių dalykų svarbą, kryptį bei įgyvendinimą. Bendrai išryškėjusiais nuomones galima skirstyti į tris, iš dalies viena su kita sutampančias grupes. Pirmoji ir gausiausia buvo "trečiojo pasaulio" kraštų grupė, kuriai rūpėjo afrikietiškasis tikėjimo "įkultūrinimas" ir P. Amerikos socialinis teisingumas bei išlaisvinimo teologija. Antroji grupė, vadovaujama kard. Ratzingerio, rūpinsi daugiausia K. Bendrija kaip paslaptimi ir Bendrijos kaip bendruomenių jungtiesmonės prigimtimi. Trečioji grupė, daugiausia iš Š. Amerikos ir V. Europos, rūpinosi gimimų kontrolės, ištuokų, celibato ir moterų šventimų kunigėms reikalais. Tačiau ši trečioji grupė buvo labai negausi ir be rimtesnių minčių bei užmojų. Sinodo metu kard. Myroslavas Lubačivsky prašė visus dalyvius prisiminti persekiojimą Ukrainos Katalikų Bendriją. Ukrainoje esanti tokia padėtis tarsi II Vatikano santaryba visai neįvykusi. Ten neleidžiama viešai veikti nei vyskupam, nei kunigam. Jis taipgi dar kartą prašė popiežių duoti ukrainiečiam katalikam patriarchatą. Pastebėtina, kad nė vienas iš komunistinių kraštų atvykęs vyskupas sinodo metu viešai nekalbėjo. Porą dienų prieš sinodo pabaigą popiežius kartu su nekatalikais sinodo stebėtojais ir 150 sinodo narių dalyvavo ekumeninėse pamaldose sinodo salėje. Tai buvo pirmas toks įvykis. Ta proga popiežius skatino visus melstis už vienybę ir dėti visas pastangas, kad ji būtų pasiekta. Jis pabrėžė, kad krikščionių susiskaldymas prieštarauja Dievo planui. Baigiantis sinodui, popiežius parėmė abudu vyskupų sinodo pasiūlymus: 1. reikia visuotinės apybraižos K. Bendrijos mokymo, kaip pagrindo įvairiuose kraštuose rašomiems katekizmams; 2. reikia giliau išstudijuoti klausimą vyskupų konferencijų, kurios pasirodė esančios labai naudingos. Popiežius taipgi pritarė išleidimui dviejų sinodo dokumentų: ganytojiško atsišaukimo į Dievo tautą ir santraukos visų sinodo dalyvių minčių bei siūlymų.

Sinodo išleistas ganytojiškas atsišaukimas į Dievo tautą nurodo, kad per K. Bendriją, kuri esanti Jo Kūnas, Kristus visada yra žmonijoje. Visi tikėjimu ir sakramentais kviečiami gyventi pilnoje bendrystėje su Dievu. Pakrikštytieji esą nariai Kristaus Kūno, kuriami gyvuoja bei veikia Šv. Dvasia. Tai paslaptis, kviečianti visus į šventumą. Tik taip suprasta K. Bendrijos tikrovė išvengsianti klaidingų sociologinių bei politinių aptarimų. Visi tikintieji kviečiami geriau išstudijuoti bei suprasti II Vatikano santarybos konstitucijų, dekretų ir deklaracijų lobį bei tinkamai visa įgyvendinti. Sinodo tikslas buvęs pagilinti II Vatikano santarybos darbų supratimą. Vyskupų sinodas per įvairių tautų vyskupus-atstovus pasijuto susijungęs solidarumo ryšiais su kiekviena tauta ir kiekvienu žmogumi, todėl, remdamasis Evangelija, žmonijai primena, kad ji sukurta ne mirčiai, o gyvenimui, nėra pasmerkta susiskaldymui bei karams, bet pašaukta brolystei ir taikai.

Sinodo dalyvių minčių bei siūlymų santrauka, kuri pavadinta "Bendrija Dievo Žodyje švenčia Kristaus paslaptis pasaulio išganymui", vyskupai vienbalsiai pripažįsta II Vatikano santarybą kaip teisėtą K. Bendrijos tikėjimo aiškintoją, davusią daug dvasinės naudos. Dauguma tikinčiųjų esą priėmę santarybos sprendimus su užsidegimu ir tik kai kurie rodę nepasitenkinimą. Nurodydami problemom sprendimus, vyskupai dabar kviečia visus siekti gilesnio dvasinio gyvenimo aiškesnio tikėjimo tiesų pateikimo ir geresnių santarybos dokumentų teologinių studijų. Liturginis atsinaujinimas nurodomas kaip regimiausias santarybos vaisius. Tačiau vyskupai turį geriau išaiškinti tikintiesiems teologinį liturgijos bei sakramentų pagrindą ir tose srityse sergėti visus nuo piktnaudžiavimo. Pabrėžiamas K. Bendrijos įsipareigojimas socialiniam teisingumui, tačiau nurodoma, jog pasisakymas už vargšus negalįs būti suprastas kaip pasisakymas grynai už vieną kurią žmonių "klasę" marksistine prasme. Ypatingas dėmesys atkreipiamas į katekizavimą, nes visur pasaulyje tikėjimo bei moralės tiesų perdavimas jaunimui esąs pavojuje. Todėl visi skatinami tikėjimo tiesas pateikti pilna bei sisteminga forma. Rekomenduojama išleisti visuotinį katekizmą arba santrauką katalikų tikėjimo bei moralės tiesų, kaip gairių įvairiuose kraštuose rašomiems katekizmams.

Sinodas ragina visus grįžti prie šventumo bei paslapties sąvokų sprendžiant K. Bendrijos sudėtį bei apimtį. Sąvoka Bendrijos kaip vien hierarchijos esanti klaidinga, lygiai kaip klaidingas esąs ir jos pakaitalas sociologine samprata. Nurodoma, kad dėl nepakankamo aiškintojų dėmesio santarybos tekstams, K. Bendrija daug kur buvusi pradėta aiškinti kaip grynai insitucinė struktūra. Vyskupai patvirtino santarybos raginimą siekti misijonieriško atvirumo pasauliui, bet ir perspėja saugotis pasauliui prisitaikymo, kuris vedą į K. Bendrijos supasaulėjimą. Sinodas vertina vyskupų konferencijas kaip būtinas sielovadiniam darbui ir rekomenduoja išstudijuoti jų teologinę pusę bei jų mokomąjį autoritetą. Nurodoma, kad reiktų daugiau pastangų krikščionių vienybės įgyvendinimui. Pagiriami teologų darbai bei pastangos tinkamai pateikti santarybos mokymą šioje srityje, bet kartu ir apgailestaujama, kad kartais kai kurie neaiškūs pokalbiai yra sukėlę sąmyšį tikinčiųjų tarpe. Sinodas skatina geresnį bendradarbiavimą tarp vyskupų bei teologų.

Kun. J. Stš.

Prie gintaro jūros

Trijuose uostamiesčiuose ir Vilniuje

B. STUNDŽIA

Puikūs pietinių jūrų salų paplūdimiai, kur trumpus šešėlius leidžia ištaigingi viešbučiai, žiemą ir vasarą vaikštinėja su "bikini" gražuolės, toliau nuo kranto šnara palmės, žydi tropikinės gėlės. Buriuojant su lengvu pasatų vėju skaidriame vandenyje, apie jachtos ragą (priekį) nardo delfinai, į orą šokinėja skraidžuvės. Tada, lyg ir nenoromis, prisimena Baltijos jūra, kuri nors ir atšiauri su savo šaltu vandeniu, bet taip artima. Gal todėl, kad jaunystėje ten teko mokytis buriavimo ir jūrininkystės, pirmą kartą išplaukti į jūrą, pamatyti uostus ir jūrinius laivus. Pasiilgsti senojo, bet atjaunėjusio ir gerokai pasikeitusio Klaipėdos uosto, anot tos dainos, gražuolės Palangos, Šventosios, stebuklingo pasaulio kampelio Kuršių Nerijos, bei marių.

Kadangi tos vietos sunkiai prieinamos, tad tenka Baltiją išvysti svetimuose pajūriuose ir uostuose. Jei kas tai pavadintų nostalgija, tai nelabai suklystų.

Kur aš Europoje bekeliaučiau, galutinis kelionės tikslas būna Vilnius. Šį kartą skrydis į jį vedė per Paryžių, iš kur "Aerofloto" lėktuvu pasiekėme Leningradą. Kartu skrido didelis prancūzų ekskursantų būrys, ir ilgai teko užtrukti mažoje muitinės patalpoje. Mūsų daiktus tikrinantis muitinės tarnautojas buvo mandagus, nepriekabus ir, baigęs tikrinti, paklausė, ar neturime ko parūkyti.

Leningrade

Viešbutį Leningrade pasiekėme vidurnaktyje, bet dar buvo šviesu, nors kalendorius rodė bene gegužės 20 dieną. Ne tik buvo šviesu, bet ir šilta. Torontą palikome su 10°C šilumos, o už keliolikos valandų, gerokai pasistumėjus į šiaurę, radome iki 27°C pašildytą orą.

Atvykome šeštadienio vakarą ir į viešbučio, rodos, ketvirtą aukštą nuėjome užkąsti. Prie staliukų buvo pilna žmonių, ir vos radome vietą atsisėsti. Ant stalų stovėjo skaidriosios, vyno ir šampano buteliai, įvairūs užkandžiai. Atrodė kad visi svečiai šnekėjo rusiškai. Scenoje, palydimas dainininkės, grojo džiazo orkestras, poros moderniai šoko — visai kaip ir kitur.

Svečiai — daugiausiai vidutinio amžiaus ir jauni. Restoraną uždarant, keletas senesnių vyrų jau sunkokai kėlėsi nuo stalo.

Bendras vaizdas

Turėjome būti Leningrade tik dvi dienas, o miestas didelis, buvusi carų imperijos sostinė, vėliau — komunistų revoliucijos lopšys. Sekmadienį visur buvo pilna turistų, o prie Ermitažo — puskilometrinė eilė. Netoliese, tarp gausių turistų autobusų, stovėjo vienas su užrašu "Žagarės žirgynas", bet vaikščiojant turistinėse vietose neteko lietuviškai kalbančių išgirsti.

Įspūdingai atrodo carų, admiraliteto bei visokių buvusių didikų rūmai. Įdomi kelionė laivu Nevos upe. Šalia mūsų sėdėjo inteligentiškas vyras, tarnybiniais reikalais atvykęs iš Vladivostoko. Jam buvo staigmena, kad svečiai iš užsienio prisėdo prie jo staliuko. Atsisveikinant jis padovanojo Leningrado miesto planą. Gaila, mes su savimi neturėjome nieko jam įteikti atminimui. Teko sutikti keletą asmenų kurie buvojo Lietuvoje.

Su turistiniu autobusu apžiūrėjome kitas įdomesnes vietas, net garsųjį kreiserį "Aurora". Neužilgo tas kreiseris buvo nuvilktas į laivų doką atnaujinimui.

Daug kas liko nepamatyta, ypač šalia Leningrado esančios turistinės vietos, kaip Petrozavodskas, bet pirmadienis buvo mūsų paskutinė diena mieste, o turistų lankomos vietos tą dieną būna uždarytos. Bet ar galima per dvi dienas viską pamatyti! Tad neliko nieko kito, kaip vėžlinėti po krautuves.

Krautuvėse

Mūsų viešbutis buvo netoli Nevskio prospekto, turbūt pagrindinės gatvės. Keletas didelių krautuvių buvo netoliese. Geras pusdienis praėjo, kolei jas apvaikščiojome. Žmonių spūstis, bet pardavėjos neskuba. Atrodo, apsipirkimas užtrunka daug ilgiau negu Kanados krautuvėse. Iš prekių yra tik tai, kas būtiniausia. Aprangos, apavo, namų apyvokos reikmenų pasirinkimas galimas.

Nėra drabužių, kurie vieną kartą apsivilkus suplyšta, bet puošnios aprangos nematyti. Kainos, palyginus su uždarbiais, aukštokos: pvz. sintetinės medžiagos vyriška eilutė 80-120 rb., o su vilnos priemaiša — iki 180 rb. Matyti daug importuotų drabužių iš Vengrijos, Rytų Vokietijos, Rumunijos. Kainas ir uždarbius galima lyginti su prieškarinės Lietuvos lygiu, išskyrus algas profesionalams.

Yra ir brangių prekių: sabalų kepurė — 300 rb., sabalų kailiniai-apsiaustas — 4000-6000 rb.

Dienos metu Nevskio prospekte žmonių kaip per atlaidus, o kai lynoja, tai ištisas lietsargių stogas pasidaro. Automobilių judėjimas irgi nemažas. Karo pėdsakų niekur nepastebėjau, nors vokiečiai ilgai apšaudė miestą. Per karą ten žuvo apie pusė milijono ar daugiau gyventojų, turbūt daugiausia mirė badu.

Suradau laiko ir į vieną jachtklubą nuvažiuoti. Dauguma jachtų stovėjo ant kranto ir dar neremontuotos; visos medinės, nesimatė pagamintų iš stikloplasčio. Kiek Leningrade yra jachtklubų, negalėjau sužinoti. Iš viso miestas išvagotas upėmis ir kanalais. Čia pat ir Suomių įlanka, bet mažai matėsi pramoginių motorvalčių, baidarių.

Istorinių paminklų mieste netrūksta: visokių carų, karvedžių, generolų, revoliucijos žymūnų.

Vėl į Vilnių

Iš Leningrado traukiniu išvykome į Vilnių. Mūsų skyriuje buvo dar du vyrai — vienas važiavo į Ukrainą poilsiauti, o kitas buvo girtutėlis. Palydovė su juo turėjo daug vargo. Maniau, kad traukinys eis per Estiją ir Latviją, bet tik galiuką Latvijos užgriebėme ir per Daugpilį įriedėjome į Zarasų kraštą su eile ežerų ežerėlių. Dairėmės išpūtę akis, nes jaunystėje tame pakraštyje neteko lankytis.

Vilniuje patekome jau į naują viešbutį "Lietuva". Puikiai įrengtas. Pusryčiai tiktų net kunigaikščiui valgyti. Nors jau trečią kartą buvojau Vilniuje, bet nespėjau daug kur apsilankyti. Net universitete savo buvusių kolegų-gių neteko pamatyti. Tik netikėtai pavyko pakliūti į kino studiją filmų peržiūrai. Net keturis lietuviškus filmus pavyko pamatyti. Geriausiai pavykęs atrodo "Moteris ir keturi jos vyrai" iš pajūrio žvejų gyvenimo. Pagrindinė artistė Jūratė Onaitytė už vaidybą yra gavusi eilę prizų. Gaila buvo palikti Vilnių, kur, rodos, vaikščiotum ir vaikščiotum po gatves bei skersgatvius, stebėtum daugiausia jaunus veidus, klausytumeis lietuviškos kalbos, nors ir rusiškos netrūksta. Keista, bet gatvėse mažai matyti pagyvenusių žmonių.

Į Suomiją

Vėl teko grįžti į Leningradą, bet tik keliom valandom, nes reikėjo susirasti traukinį į Helsinkį. Nors traukiniu ilgiau užtrunka, bet įdomu stebėti krašto vaizdus, pervažiuoti miestus ir miestelius, per ilgesnę kelionę susipažinti su kitais keleiviais. Viešbutyje sausindamas rankas su elektriniu džiovintuvu pastebėjau vardą "Vėjelis" — reiškia pagamintas Lietuvoje.

Leningrade lankosi gana daug turistų, ypač iš Suomijos ir abiejų Vokietijų. Vienas suomis nurodė kur traukiniu pervažiuosime buvusią Rusijos-Suomijos sieną, nes dabartinė, po žiemos karo, buvo nustumta nuo Leningrado toliau į vakarus.

Suomijos sostinėje

Krašto vaizdai Suomijoje su savo uolėtu paviršiumi ir gausybe ežerų primena šiaurinę Ontario pusę, o statyba — prieškarinę Lietuvą. Suomijoje yra 62,000 ežerų, neskaitant mažų.

Apie pietus traukinys įriedėjo į Helsinkį ir stoties viešbučių informacijos įstaigoje nurodė kuklų, švarų viešbutį su privalomais pusryčiais beveik miesto centre.

Miestas pastatytas ant iškyšulio, kurin įsiterpia eilė įlankėlių, sudarančių mažesnius iškyšulius, be to, aplink yra didesnių ir mažesnių salų, kartais sujungtų su miestu greitkeliais, o į kitas tenka plaukti laivais — keltais.

Vandens plotų ten netrūksta, užtat suomiai yra geri jūreiviai ir laivų statytojai. Prieš karą jie turėjo didžiausią pasaulyje burlaivių laivyną, kuriame atliko praktiką keliolika mūsų prekybinio laivyno kapitonų ir šturmanų. Teorinę dalį tie vyrai studijavo Turku (Abo) miesto navigacijos institute.

Burlaivių uostas buvo Alandų salų Mariahamno mieste, kurį norėjau aplankyti, bet neužteko laiko. Alandų salos po I D. karo buvo demilitarizuotos, nes seniau buvo sakoma: kas valdo Alandų salas, tas viešpatauja Baltijoje.

Sakoma, Helsinkyje galima pailsėti, nes niekas neskuba, žmonės malonūs. Tvirtinama, kad ir duris Suomijoje nebūtina rakinti.

Turime su suomiais bendrus žodžius, kaip antai laivas, valtis, maistas, kirvis. Greičiausiai ir daugiau esama, bet tik kalbininkai galėtų paaiškinti.

Suomija, palyginti neturtingas kraštas, pajėgė surengti Helsinkyje olimpines žaidynes, jas tvarkyti, priimti sportininkus ir gausius svečius.

(Nukelta į 6-tą psl.)

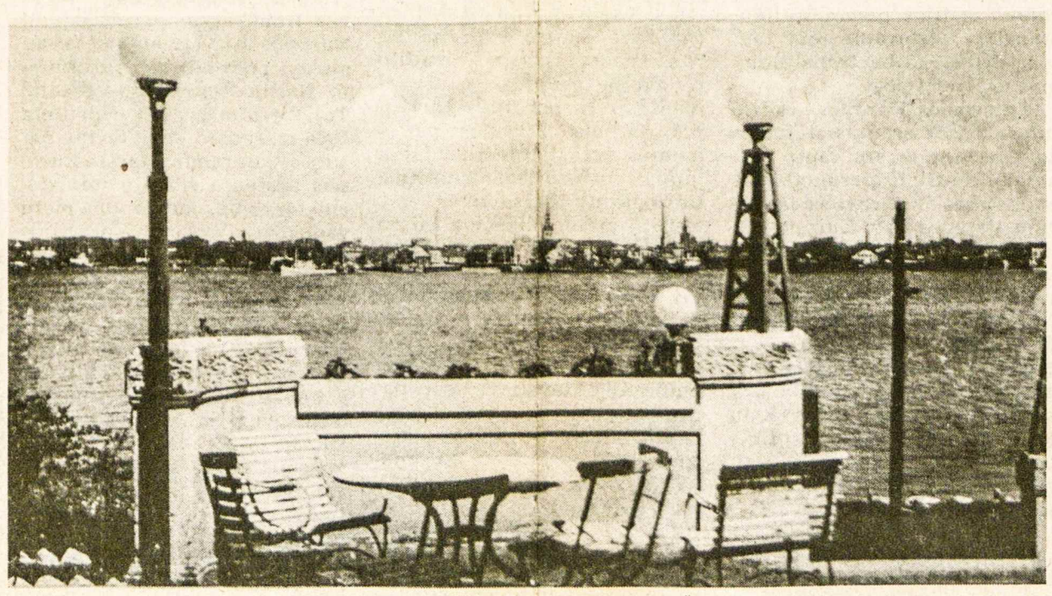

Klaipėdos miestas žiūrint iš Smiltynės. Tarp įmonių dūmtraukiu matyti Šv. Jono ir reformatų šventovių bokštai

Pranešimas

Pranešu giminėms ir pažįstamiems, kad

KAZYS DAUKŠAS,

Vilniaus universiteto chemijos mokslų profesorius, mirė Vilniuje 1985 metų gruodžio 18 dieną, sulaukęs beveik 81 metų amžiaus. Palaidotas Antakalnio kapinėse.

Olga Sabaliauskienė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems draugams, giminėms ir pažįstamiems, guodusiems mane liūdesio valandose netekus brangaus vyro.

a. a. ANTANO PAULIUKO.

Dėkoju atsilankiusiems laidotuvių namuose, dalyvavusiems maldose prie karsto, palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą. Gili mano padėka kun. klebonui J. Liaubai už gedulines maldas koplyčioje ir apeigas kapinėse. Ačiū A. Paulioniui už vargonavimą koplyčioje. Dėkoju užprašiusiems šv. Mišias, puošusiems velionies karstą gėlėmis. Ačiū A. Gataveckui už skaniai paruoštus pietus ir visom poniom už skanius pyragus bei patarnavimą.

Su nuoširdžiu dėkingumu –

nuliūdusi žmona *Valė Pauliukienė*

PADĖKA

Brangus vyras ir dėdė kelių brolėnų

a. a. JUOZAS DOMEIKA

mirė 1985 metų gruodžio 9 dieną.

Pradėjo sirgti 1966 metais, pagerėjus sveikatai, gyveno, bet šiuo kartu krito nuo mirtino širdies priepuolio.

Esu labai dėkinga Mr. and Mrs. E. T. Bowden's, su kuriais budėjom dieną ir naktį ligoninėje ir kurie sutvarkė visą laidotuvių eigą bei dabar padeda man visuose reikaluose.

Dėkoju Rev. Carl Power (St. Mary's Parish Brantforde) už sukalbėjimą Rožinio angliškai.

Nuoširdžiai dėkoju mūsų brangiam krikšto sūnui Egidijui Jankauskui ir jo tėvams G. F. Jankauskams, atvykusiems iš JAV (labai blogam orui esant) atsisveikinti su krikšto tėvu ir paskyrusiems aukų fondams Lietuvai laisvinti.

Dėkoju šeimos gydytojui Ho ir kitiems (General Hospital Brantforde) gydytojams bei gailestingosioms seserims už medicininę pagalbą velioniui ir jo priežiūrą.

Dabar persikeliu į Hamiltoną. Visus reikalus tvarkyti ir mane globoti perima R. J. Pleinių ir H. K. Norkų šeimos. Labai dėkui jiems.

Labai dėkoju kun. J. Liaubai, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui už Rožinio sukalbėjimą koplyčioje ir už atnašautas šv. Mišias, pasakytą gražų pamokslą ir maldas prie kapo. Dėkoju už giedojimą bei vargonavimą A. V. Paulioniams.

Labai dėkoju karsto nešėjams, visiems draugams (dabar esat mano giminės), pažįstamiems, kaimynams (įskaitant ir Brantfordą), užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, užjautusiems mane žodžiu ar raštu, paaukojusiems "Tėviškės žiburiams", fondams ir palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą.

Dėkoju B. Stanulienei bei jos padėjėjui sūnui už skanius pusryčius ir kitoms ponioms už gardžius pyragaičius. Ačiū!

Su Jumis lieka vieniša, nuliūdusi žmona ***STEFANIJA***

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Kryžių kalnas okupuotoje Lietuvoje. Nors siaučia religijos persekiojimas, tikintieji vis tiek stato naujus kryžius ir gausiai lanko. Prie įėjimo matyti stambus Rūpintojėlis. Nuotrauka gauta iš Lietuvos praėjusią vasarą

"Seiminė ir prezidentinė Lietuva"

Jono Švobos knyga, vertinanti nepriklausomos Lietuvos politinį gyvenimą

ANTANAS MUSTEIKIS

1. Jautri tema

Knygą skaityti malonu: visada ką nors naujo ir įdomaus surandi. Ir įspūdžiais pasidalyti su skaitytojais patrauklu. Žinoma, kiti turi skirtingus įspūdžius, bet tai ne problema. Tik šį kartą, rašydamas apie Jono Švobos knygą "Seiminė ir prezidentinė Lietuva", iš anksto numatau — lupti gausiu. Žinau tai iš kitų patirties. Turiu galvoje dvi audras, nors jos, mano nuomone, buvo labai dirbtinai sukeltos. Pirmoji kilo po to, kai jau senokai vienas iš mūsų kultūros žurnalų išspausdino prof. St. Šalkauskio raštą, konstruktyviai kritikuojantį to meto valdžią. Antroji — po A. Masionio atsiminimų, 1985 m. vasarą paskelbtų viename dienraštyje. Abu rašiniai buvo santūrūs, bet atoveiksmis žvarbus, o pastaruoju atveju kone isteriškas.

Argi mes negalime blaiviau pažvelgti į savo praeitį net po pusės šimtmečio? Argi to meto valdžią pavadinti tikruoju vardu yra "tabu"? Argi neslėpdami ylos maiše mes iš tikrųjų pasitarnausime okupantui?

Norėčiau į tai atsakyti čiabuvio lietuvio žodžiu: "balonė" (niekalai). Slėpimo alternatyva mums yra žiauresnė. Neutralus tyrinėtojas (ar politikas), kuris gali būti naudingas mūsų laisvės byloje, atradęs slepiamą ylą maiše turės sąžiningą pagrindą įtarti, kad daugiau sąšlavų gali būti pabrukta ir po kilimu. Tad kritiškas jų smalsumas gali padaryti daugiau žalos nei naudos. O okupantas, kurio nesaisto jokie etikos dėsniai, kad ir išnaudos mūsų pripažintą klaidą, tuo nepasitenkins ir skandinsis savo gamybos melo ir šmeižtų marmalynėje, neskirs pelų nuo grūdų, ir to mes nepakeisime.

Recenzuojamoji knyga plėtoja labai jautrią temą — seiminę ir poseiminę santvarką nepriklausomoje Lietuvoje. Tenka kalbėti apie pasaulėžiūras bei ideologijas. Čia kyla pavojus, kad recenzentas gali svetimas ideologijas matuoti pagal savąją ir jas šališkai apspręsti. Bet aš vis dėlto manau, kad tuo atveju galima save tramdyti ir, išjungus savąją ideologiją, pasakyti daug tiesos. Taip aš ir pabandysiu. (Būčiau dėkingas, jei kitų srovių atstovai mane šia proga sučiuptų kaip šališką recenzentą, paremdami savo teiginius vispusiškai konkrečiais duomenimis).

Pirmuoju žvilgsniu ši knyga daro rimtą įspūdį. Joje yra 398 p. teksto, 13 p. nuorodų, per 4 p. panaudotos literatūros pavadinimų, 7 p. vardyno, 1 p. turinio, kuris suskirstytas į 8 skyrius; be to, yra dar autoriaus pratarmė ir įžanga. Beskaitant atsiveria įvairaus pobūdžio trūkumai, kuriuos bandysiu suskirstyti į tris rūšis: kalbinius, mokslinius ir politinius.

2. Knygos kalba

Apstu korektūros riktų bei kalbos klaidų, nors autorius buvo pasitelkęs ir kalbos peržiūrėtoją. Iš keliolikos pirmoje knygos pusėje pastebėtų riktų pažymiu šiuos ūkininkaisį, revoliucinierių, busiąs, pasisiekė, įžūlai. Jisai neatsikrato dažnų mūsų laikraštinės kalbos klaidų: "kolioti", "gręsiantis" ir kt. Bene blogiausią įspūdį palieka autoriaus nežmoniškos sintaksės sakiniai, kurių trejetą čia pateikiu: "1889 metai tektų laikyti lietuvių šviesuolių išsiskyrimą į dvi sroves" . . . (15 p.). "Lietuviai karininkai rusų gen. K. Kondratavičiaus parėdymą ir pranešimą įtarė, kad tai esanti klaida" (63 p.). "Negalima paneigti, kad lietuvių partijos daug parsinešė visokių prielipų iš rusų revoliucijos, bet taip pat negalima pamiršti senesnių lietuviškų srovių, "pirmeivių" ir "atžagareivių", kovų įtakos ir taip pat negalima tarp savęs susikalbėti ir nemokėjimą surasti kompromisų ir bendruose tautos bei valstybės reikaluose" (102 p.).

3. Knygos paskirtis

Iš to, kad knygos tekste yra per 500 nuorodų ir arti šimto panaudotų knygų bei straipsnių, reikėtų spręsti, jog tai mokslinis darbas. Deja, techninis ir turininis medžiagos panaudojimas visai ką kita rodo. Darbas yra nerūpestingas, paviršutiniškas, mėgėjiškas.

VII skyriaus paklaidos netoleruotinos. Jo pirmojo poskyrio tekste yra dvidešimt pirma nuoroda, bet tokios išnašos nėra "nurodymų" skiltyje. Antro poskyrio tekste yra dvi šeštos nuorodos. Ten pat tekste yra devinta nuoroda, bet trūksta to skaičiaus išnašos. Ten pat tekste trūksta dvidešimt septintos nuorodos. Septyniolikto poskyrio tekste yra pirma a (1a) nuoroda, bet tos žymės išnašos nėra. Aštuonioliktas poskyris turi pirmą išnašą, bet tekste tokios nuorodos nėra. Blogiausias šiuo atžvilgiu yra devynioliktas poskyris. Jo tekste trūksta pirmosios nuorodos. Ten pat trūksta penkioliktos nuorodos ir to pat skaičiaus išnašos. Tekstas baigiamas dvidešimta nuoroda, bet "nurodymuose" yra dvidešimt pirma išnaša. Atrodo, kad visos šio poskyrio nuorodos ir išnašos nuo 16-tos ligi 21-mos yra sujauktos.

Jonas Švoba laisvai naudojasi kitų autorių darbais. Jam negalima prikišti, kad savintųsi kitų duomenis, nes gausios nuorodos apsaugo vartojamų autorių teises. Tačiau didžioji nuorodinė medžiaga nepažymėta kabutėmis, tad neaišku kurie žodžiai yra šios knygos autoriaus, kurie kitų.

Daugelyje vietų minčių dėstymas ištęstas. Argi autorius tiek gerbė panaudotos medžiagos pastraipas, kad nedrįso jų trumpinti? Ištęstumo įspūdį juo labiau stiprina, kai labai dažnai autorius pirmiausia nusako eilinį įvykį savais žodžiais, o po to pateikia ištisą pastraipą su nuoroda. Man atrodo, kad knyga galėjo būti daug svaresnė, jei autorius būtų taupęs žodžius ir vietoj ketverto būtų panaudojęs porą šimtų puslapių.

Būtų taip pat išėję į naudą, jei tik koks penktadalis nuorodų būtų paliktas, nes tik ypatingai svarbūs ar kontroversiniai įvykiai turėtų būti paremiami išnašinių autorių, bet ne eilinės enciklopedinės žinios. Kai autorius remiasi nuoroda, jog Antanas Smetona buvo išrinktas pirmuoju Respublikos prezidentu, tai lygia dalimi galima remtis kitais šaltiniais, jog pvz. vasarą yra šilta.

4. Politiniai faktai

Autorius pagrindžiai atpasakoja nepriklausomos Lietuvos politinį gyvenimą — nuo jo ištakų ligi valstybės žlugimo ir tik prabėgomis kyšteli šiek tiek duomenų apie krašto ūkį, švietimą ir kt. Nors Švoba jokios naujos Amerikos neatradė, naudojosi žinomais duomenimis iš "Lietuvių enciklopedijos", kitų paskelbtais atsiminimais bei veikalais, tačiau, reikia pripažinti, išsamiai apžvelgė poros nepriklausomo gyvenimo dešimtmečių valdžias bei jų kaitą. Tai lyg ir populiarus savos rūšies vadovėlis.

Beje, istorikas ar politinių mokslų specialistas gal būtų pasirinkęs kokią nors dar neįžvelgtą problemą ir būtų pabandęs ją spręsti lietuviškais duomenimis, bet šioje knygoje to nėra. O vis dėlto yra to pakaitalas, lyg kažkokia hipotezė, kuri nuolat prasikiša autoriaus interpretacijose. Deja, jos manęs neįtikina. O galima būtų džiaugtis, jei jos įtikintų reiklų skaitytoją.

5. Interpretacinė spekuliacija

Jau pats knygos pavadinimas atveria minėtą hipotezę. Jei žodžiai "seiminė Lietuva" gana tiksliai nusako nepriklausomos Lietuvos valdymosi formą ligi 1926 m. perversmo, tai "prezidentinė Lietuva", taikoma Smetonos režimui, yra iliuzinė sąvoka. Demokratinėse santvarkose paprastai prezidentas ar ministeris pirmininkas atstovauja vykdomajai galiai šalia kitų dviejų — įstatymų leidžiamosios ir teisminės galios, nors pastaroji gali būti nesavarankiška. Švelniai tariant, yra nesusipratimas Smetonos režimą vadinti prezidentine galia, nes anuo metu nebuvo kitų tikrų galių, kurios galėjo palaikyti pusiausvyrą. Jeigu svetimos valstybės nebūtų pavergusios (užgrobusios) mūsų kraštą ir mūsų garbus prezidentas būtų apdovanotas ilgaamže sveikata, nėra abejonės, jis būtų tęsęs tą pačią valdymo formą ligi šių dienų. Tai yla, kurios neįmanoma maiše paslėpti. Antra vertus, tekste autorius vartoja ir tikslesnį to režimo apibūdinimą, būtent autoritetinis valdymas.

6. Perversmo problema

Nuomonės, ar perversmas buvo reikalingas, skyrėsi ir skirsis, nes nėra lemiamų įrodymų tam klausimui galutinai išspręsti. Paskutinė kairiųjų koalicinė vyriausybė, kurioje nelietuviškos mažumos įgavo didesnį svorį nei didžiuma (krikščionių demokratų trijulė), man rodos, jaunai valstybei buvo įpatingai žalinga. Lietuva įžengė į nacionalizmo amžių tik su nepriklausomybės atgavimu, kai didieji jos kaimynai dažnai skelbė, jog lietuvių tautybės nėra. Gležna nepriklausomybė lengvai galėjo būti užgniaužta užsienio remiamo komunistinio sąmokslo ar lenkiškų imperialistinių apetitų. Manau, kad didžioji dalis lietuvių perversmą pateisino, kaip jį pateisina ir autorius. (Nukelta į 6-tą psl.)

Ženeva, Baltieji rūmai ir baltiečiai

Baltiečių žygiai Vašingtone ir Ženevoje abiejų didžiųjų susitikimo proga

Amerikos prezidento R. Reagano ir Sov. Sąjungos kompartijos gen. sekretoriaus M. Gorbačiovo susitikimas Ženevoje jau nuslinko praeitin, tačiau vis dar plačiai komentuojamas politikos ir spaudos žmonių. Mums, lietuviams, labiausiai rūpi pavergtų kraštų, ypač Lietuvos, išlaisvinimas. Kiek tas klausimas buvo paliestas Ženevoje, tebėra tiksliai nežinoma. Manoma, kad jis vienu ar kitu būdu buvo paliestas, juoba, kad baltiečiai prieš abiejų didžiųjų susitikimą gana stipriai apeliavo į Baltuosius rūmus. Memorandumus parašė VLIKas, Bendruomenė, Amerikos baltiečių laisvės lyga ir kiti. Daug laiškų parašė paskiri asmenys. Taigi Lietuvos ir kitų sovietų pavergtų Baltijos valstybių klausimas negalėjo būti užmirštas.

Jis ne tik nebuvo užmirštas, bet ir pačių Baltųjų rūmų pareigūnų keliamas. Tai rodo kad ir čia spausdinamas pranešimas, gautas iš JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos.

Baltųjų rūmų specialaus prezidento asistento Lino Kojelio rūpesčiu 1985 m. spalio 22 d. baltiečių atstovai buvo pakviesti atvykti į Baltuosius rūmus ir ambasadoriui John Metlock bei Tautinio saugumo tarybos nariui John Purnell pareikšti savo nusistatymus bei pageidavimus ryšium su Reagano-Gorbačiovo susitikimu. Kviestų devynių baltiečių atstovų tarpe buvo JAV LB Vašingtone ryšininkas Alg. Gureckas ir Lietuvių informacijos centro vicedirektorė bei PLB visuom. rkl. komisijos vicepirm. Gintė Damušytė. Apie minėtą posėdį mūsų spaudoje buvo rašyta. Gaila, kad nebuvo iškelta to posėdžio ypatinga reikšmė. Be mūsų laisvinimo veiksnių pastangų, ar tik ne pirmą kartą lietuvių išeivijos istorijoje JAV-ių administracija rado reikalą į Baltuosius rūmus sukviesti baltiečių veiksnių atstovus, kad išgirstų jų rūpesčius, pageidavimus bei tiesioginiu keliu gautų žinių apie padėtį ir nuotaikas Baltijos valstybėse. Svarbiausia, kad faktų surinkti atvyko ne koks valdininkėlis, bet ambasadorius, sovietinių reikalų specialistas John Metlock. Neskaitant tiesioginių Reagano-Gorbačiovo pokalbių, kuriuose dalyvavo tik vertėjai, John Metlock teko būti vienam iš penkių amerikiečių patarėjų dalyvavusiam šalia prezidento Reagano pokalbiuose su sovietais. L. Kojeliui už sudarytą galimybę Baltuosiuose rūmuose pateikti Baltijos valstybių bylą priklauso ypatinga padėka.

Memorandumai

Naujai išrinktas JAV LB krašto valdybos pirm. inž. Alg. Gečys skubiai paruoštą memorandumą pasirašė "president-elect" titulu ir pasiuntė į Baltuosius rūmus. Antras memorandumo originalas, prie jo prijungus PLB valdybos pirm. inž. Vyt. Kamanto lydraštį, buvo pasiųstas Šveicarijos LB krašto valdybos pirm. Narcizui Prielaidai įteikti Ženevon atvykusiai JAV-ių delegacijai. Tuo siekta apsaugoti memorandumą nuo biurokratų, dažnai nepraleidžiančių medžiagos į aukštesniuosius valdžios sluoksnius. Jei memorandumas įkliūtų Vašingtone, jis aukštuosius prez. Reagano patarėjus pasiekti galėtų Ženevoje.

JAV LB memorandume prez. Reagano prašyta iš Gorbačiovo reikalauti Baltijos valstybėm nepriklausomybės, paremtos laisvo tautų apsisprendimo teise. Priminus, kad Sov. Sąjungos įvykdyta Baltijos valstybių aneksija rišasi su Molotovo-Ribbentropo sutartimi, konstatuota, kad tai įvykdyta apgauliu būdu ir teise neparemtomis priemonėmis. Demokratinės valstybės iki šiol nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sov. Sąjungą. Remiantis 1979 m. 45 baltiečių pogrindžio darbuotojų pareiškimu ir tuo klausimu 1983 m. Europos parlamento priimta rezoliucija, prez. Reaganas prašytas siekti Molotovo-Ribbentropo sutarties ir iš jos išplaukiančių tiesioginių išdavų atšaukimo. Pritarta 45 baltiečių pareiškimo minčiai Skandinavijos ir Baltijos kraštus įtraukti į nuo branduolinių ginklų laisvą zoną. Liečiant žmogaus teises, prez. Reaganas prašytas specialiai užtarti už tautinę veiklą įkalintus — B. Gajauską, V. Petkų ir V. Skuodį.

Ženevoje

Šveicarijos LB pirm. N. Prielaida ir iš Niujorko specialiai Ženevon atvykusi Gintė Damušytė prez. Reaganui skirtą JAV LB memorandumą įteikė JAV delegacijos nariui Terry Schroeder. N. Prielaida PLB valdybai prisiųstame raporte rašo: "Mes jo (Schroederio) buvome priimti labai maloniai, turėjome ilgą pasikalbėjimą ir pažadą, kad jis perduos mūsų įteiktą memorandumą tiesioginiams Reagano patarėjams".

Abiem LB atstovam, turintiem specialią korespondentų akreditaciją, susidarė galimybė dalyvauti ne tik spaudos konferencijose (įskaitant ir baigiamąją Reagano-Gorbačiovo konferenciją), bet ir prieiti prie korespondentų bei išdalinti įvairią informaciją Lietuvos klausimu. G. Damušytės rūpesčiu buvo paruošta JAV LB memorandumo santrauka, kuri buvo išdalinta gausiai atvykusiems korespondentams kartu su Lietuvių informacijos centro medžiaga.

Šveicarijos lietuvių talka

Nors Šveicarijoje gyvena tik apie 50 lietuvių, politinėje srityje Šveicarijos LB yra viena veržliausių ir veikliausių PLB tarpe. Tai nuopelnas jau mirusių prof. J. Ereto, dr. A. Geručio ir nepaprastai energingo bei žvalaus Šveicarijos LB krašto valdybos pirm. ir PLB visuom. rkl. komisijos nario Narcizo Prielaidos. PLB valdybos pageidavimu, Reagano — Gorbačiovo susitikimo Ženevoje proga Šveicarijos LB paruošė specialų memorandumą. Jį įteikė Šveicarijos vyriausybei, Ženevoje veikiančių tarptautinių institucijų korespondentams, šveicarų laikraščių redakcijoms. Prancūzų kalba paruoštas memorandumas buvo įduotas ir prez. Reaganui per ankščiau minėtą T. Schroederį.

Šveicarijos LB taip pat prisidėjo prie Ženevoje antisovietinių organizacijų ruoštos demonstracijos, kurioje buvo ir mūsų tautinė vėliava. Šveicarijos ir Vokietijos televizija perdavė demonstracijos eigą, paminėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovų dalyvavimą. Šveicarijos radijo pranešimuose taip pat buvo minimi Baltijos valstybių vardai.

Šveicarijos federacinio užsienio reikalų departamento vardu į Šveicarijos LB įteiktą memorandumą atsakė pirmojo politinio skyriaus viršininkas F. Pianca. Prielaidai adresuotame laiške rašoma: **"Departamento šefo prašomi, mes patvirtiname jūsų kreipimosi į Šveicarijos valdžią gavimą, Reagano — Gorbačiovo susitikimo Ženevoje proga.**

Šveicarijos vyriausybė dažnais atvejais yra pabrėžusi vertę, kurią ji teikia asmenų ir tautų laisvės gerbimui. Kaip Jūs konstatavote savo pareiškime, Šveicarija nepripažino Baltijos respublikų inkorporacijos į Sov. Sąjungą. To nusistatymo nebus atsisakyta. Susitikimuose su gen. sekretorium Gorbačiovu Konfederacijos prezidentas nepraleido progos priminti artimą ir neatpalaiduojamą ryšį tarp pagarbos laisvei ir garantijos tarptautiniam saugumui".

Buvusi Kinijos misijonierė vienuolė PRANCIŠKA GAIDAMAVIČIŪTĖ, ten dirbusi 30 metų, dabar gyvenanti Australijoje, slaugos namuose, ir einanti 89 metus. Ji skaito lietuvišką spaudą, palaiko ryšius su lietuviais

Amerika pasitrauks iš Jungtinių Tautų?

J. V. SŪDUVAS

Sąjungininkai, sutriuškinę hitlerinę Vokietiją ir laimėję II D. karą, sutarė įsteigti Jungtinių Tautų organizaciją, kuri rūpintųsi pasaulio taika ir apsaugotų žmoniją nuo viską naikinančių karų. Tam tikslui 1945 m. San Francisco mieste buvo sušaukta valstybių vadų konferencija ir paskelbta Jungtinių Tautų konstitucija. Tuo metu į organizaciją įstojo 51 valstybė. Praėjus 40 metų, JT narių skaičius pasiekė 159. Iš jų 125 naujai po II D. karo įsteigtos valstybės, daugiausia Afrikoje ir Azijoje. Kai kurių tų valstybių gyventojų skaičius ir šiuo metu tesiekia vos keliasdešimt tūkstančių, tačiau JT visumos posėdžiuose jos turi pilną balsą, kaip ir didžiosios valstybės. Organizacijoje šios visos nesubrendusios valstybės vadinamos "Trečiojo pasaulio" vardu, o jų politinė veikla dažnai nukreipta prieš demokratinius Vakarų pasaulio principus ir laisvės idealus.

Pradinės viltys

Jau atidarant pirmąją JT sesiją 1945 m. San Francisco mieste pasaulio politikų buvo reiškiamas didelis entuziazmas ir pasitikėjimas organizacijos veikla bei ateitimi. Sovietų Sąjunga grojo pirmu smuiku, paruošiant JT konstituciją. Tuometinis JAV prezidentas Harry Truman, pasirašydamas JT konstituciją, pareiškė: "Oh! What a great day this can be in history". Kai kurie senatoriai, džiūgaudami JT konstituciją pavadino Naująja Magna Charta (Viduramžių įstatymų rinkinys, Anglijos konstitucijos pagrindas; jo pagrindinis straipsnis sako: "Joks laisvas žmogus negali būti suimamas, kalinamas, skriaudžiamas, paliekamas už įstatymo ribų ar nužudomas, neatsižvelgus į lygiųjų teismo sprendimą ir krašto įstatymus).

Nusivylimas

Deja, gyvenimo tikrovė parodė ką kita. Praėjusių 40 metų laikotarpyje JT nesugebėjo ne tik sustabdyti kraujo praliejimo įvairiose pasaulio vietose, bet ir lemiamuose tarptautiniuose sprendimuose išėjo prieš savo konstitucijos principus. Karinių žinovų statistiniai duomenys rodo, kad minimame laikotarpyje pasaulyje įvyko 300 sritinių karų, pareikalavusių tūkstančių žmonių gyvybių. JT nesugebėjo sustabdyti: Vietnamo, Izraelio-Egipto karo, Sov. Sąjungos invazijos į Afganistaną, Irako-Irano karo. O kur nesibaigiančios žudynės Libane, Nikaragvoje, Salvadore, pasaulinio terorizmo grėsmė, okupanto kruvinai numalšinti pavergtų Rytų Europos tautų išsilaisvinimo sukilimai! Tai vis pasaulinės taikos organizacijos tiesioginiai reikalai, kurių ji nė vieno nesugebėjo taikingai išspręsti.

"Absurdo teatras"

Senatorius Daniel Patrick Moynihan, buvęs JAV ambasadorium JT, pasitraukdamas iš tų pareigų JT pavadino "absurdo teatru". Jeanne Kirkpatrick, JAV ambasadorė JT prez. Reagano administracijoje, vienoje savo kalboje JT pavadino "labai blankiu vaidinimu". Edward Koch, Niujorko burmistras, kurio vadovaujamame miesto centre JT pasistatė impozantiškus stiklo rūmus, JT pavadino "nedorybės lizdu".

Amerikoje yra nemažai žymių žmonių ir organizacijų, reikalaujančių JAV pasitraukti iš JT ir mokesčių mokėtojų pinigais nedengti 25% visų jos išlaidų.

JAV 1985 m. pasitraukė iš UNESCO — pasaulio valstybių organizacijos mokslo, kultūros ir socialiniam reikalam. Pasitraukė dėl to, kad organizacijos vadovybė, patekusi į komunistų rankas, pradėjo daugiau domėtis politika, ignoruoti žmogaus teises ir demokratines laisvojo pasaulio institucijas. Amerikos pavyzdžiu pasekė Britanija.

Pasitrauks JAV?

Ar JAV pasitrauks ir iš JT? Tai daugelio keliamas klausimas, nes šiuo metu pasaulį valdančių valstybių politiką apsprendžia ne žmonių išrinkti vyriausybių vadai, bet slapta didžiojo kapitalo lyga ir jos direktyvos. JT visumos posėdžiuose Amerikos balsas dažnai yra nustelbiamas "Trečiojo pasaulio" tautų atstovų, kurie simpatizuoja Sovietų Sąjungai. Naujasis JAV ambasadorius JT Vernon A. Walters prezidentui R. Reaganui yra nedviprasmiškai priminęs, kad svarbiuose tarptautiniuose klausimuose JT dauguma visuomet balsuoja su Rytų bloko atstovais (86.5%). Vis dėlto kai kurie JAV senatoriai, kaip demokratas John Stennis, respublikonas Thad Cochran ir kiti palaiko JT, motyvuodami tuo, jog organizacija su laiku pagerės, kad 40 metų tautų gyvenime nėra ilgas laikas. Prezidentas R. Reaganas savo kalbose ne kartą yra pareiškęs, kad JAV tikrai pasitrauks iš JT organizacijos, jeigu ji pašalins iš savo narių Izraelį.

Dėl esamos maišaties pasaulinė organizacija pašaipiai vadinama "Babelio bokštu".

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Iš naujosios JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos posėdžio: pirmininko pavaduotojas VYTAUTAS VOLERTAS, švietimo tarybos pirm. dr. JONAS RAČKAUSKAS, sekr. BRONIUS KROKYS, socialinių reikalų tarybos pirm. DANGUOLĖ VALENTINAITĖ

Nuotr. V. Bacevičiaus

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TRŪKSTA BENZINO?

Vidmantas Mačiolis, Ignalinos rajono Liudo Giros kolchozo partinės organizacijos sekretorius, "Tiesos" 1985.XII.17 laidoje skundžiasi nevykusiomis autoparduotuvės paslaugomis, palietusiomis to kolchozo Rimaldiškės, Lazinkų, Sekonų, Saplių, Kurtiškės, Svirkų ir Bobėnų kaimų gyventojus, nutolusius apie 10-15 km nuo artimiausios parduotuvės: "Mums duoną ir kitus maisto produktus tiekdavo autoparduotuvė, tačiau pastaruoju laiku mašina atvažiuoja kartą per dvi savaites arba visai neatvažiuoja. Liko keblu apsirūpinti duona ir kitais maisto produktais. Šiuo klausimu kreipėmės į rajono vadovus, bet mums atsakė, kad autoparduotuvė atvažiuoti negali, nes trūksta benzino". Tai pirmas toks viešas prasitarimas, kad Ignalinos rajone maisto gaminiams pristatyti trūksta benzino. Atrodo, trūkumas paliečia kai kurių kaimų gyventojus. Iš naujo Sniečkaus miesto, skirto atominės elektros jėgainės statytojams, skundų negirdėti.

SKIRTINGOS VAKARONĖS

Mokytojas Vytautas Vizbaras, gyvenantis Betygaloje, Raseinių rajone, "Tiesos" 1985 m. 289 nr. aptaria bendravimo kultūrą be alkoholio, palietusią vakarones ir kitus renginius. Esą kai kas ima šaipytis: "Kur tai matyta vakaronėje vaišinti tik sultimis!" V. Vizbaras primena, kad sulčių gerti niekas neverčia, o su alkoholiniais gėrimais būdavo kitaip... Jis taipgi pateikia ir antrą dažnai girdimą priekaištą: "Anksčau primygtinai reikalaudavo išgerti, dabar žmogus, atėjęs į vakarą be alkoholio, būtinai verčiamas padainuoti arba padeklamuoti. Ką daryti tam, kuris neturi klausos, arba paprasčiausiai drovisi? Daugiau į tokį renginį jis neis, nes vietoj džiaugsmo, užsimiršimo jis gali pajusti daug nemalonių akimirkų..." V. Vizbaras gyvena viltimi, kad žmonės pripras prie renginių be alkoholio, išmoks ir be jo atsipalaiduoti, išsilaisvinti iš nereikalingo susivaržymo. M. Gorbačiovo įvestus varžtus alkoholiui savo 1985 m. lapkričio 7 d. laidoje aptaria "Literatūra ir menas". Vedamajame piešiamas gerokai pasikeitęs Vilniaus vaizdas: "Iš valgyklų, kavinių, užkandinių, užeigų ir užeigėlių, užbėgtuvių ir užbėgtuvėlių išgaravo daug alkoholio. O šiokiadieniais iki 14.00 — sausmetis. Prašyk, maldauk — niekur nė lašelio. Prisipažinkime, viešojo maitinimo įmonėse sumažėjo lankytojų. Labiausiai prieštpietį. Gal ne tiek sumažėjo, kiek pasibuvimai, užsisėdėjimai sutrumpėjo. Matyt, gerokai buvome įpratę bendrauti vienoje šutvėje su buteliu. Kas dabar jį pakeis?..."

KAS YRA "JALGUIRIS"?

Tokį klausimą 1985 m. gruodžio 14 d. "Sporto" laidoje kelia docentas G. Kirvaitis, stebėjęs Kauno "Žalgirio" rungtynes su Milano krepšininkais. "Žalgiris" nudžiugino lietuvius, pernai laimėjęs aukso medalį aukščiausios lygos krepšinio pirmenybėse, kur jis anksčiau pralaimėdavo Maskvos kariškių CASK komandai. G. Kirvaitis betgi nesidžiaugia žalgiriečių viešnage Italijoje dėl "tarptautinio" įrašo "Jalguiris" kauniečių krepšininkų marškinėliuose. Tokį įrašą G. Kirvaitis laiko užsieniečiams nesuprantamu "Žalgirio" pavadinimo iškraipymu ir prideda kandžią pastabą asmenims, parūpinusiems sportinius marškinėlius: "Jų autoriui ar autoriams noriu priminti elementarią ir seniai praktikuojamą lietuviškų vardų perdavimo svetimose kalbose taisyklę: visose lotyniškus rašmenis vartojančiose kalbose lietuviški vardai pateikiami **originalo** forma. Taigi "Žalgiris" yra "Žalgiris" ir angliškai, ir prancūziškai, ir vokiškai, ir ispaniškai..." G. Kirvaitis atmeta argumentą, kad užsieniečiai nemokės perskaityti lietuviško komandos pavadinimo: "Pirma, tas beprasmiškai sudarkytas "Jalguiris" nežinia kam skirtas: prancūzai ji ištars vienaip, anglai kitąp, o ispanai dar kitaip. Ir dar viena pastaba. Aukščiau minėtos taisyklės privalu laikytis ir perduodant kai kurių krepšininkų pavardes, pavyzdžiui, rašyti Chomičius (ne Khomitchyus), Jovaiša (ne Yovaisha), Čivilis (ne Chivilis), kaip teko matyti per praėjusį turnyrą. Kas kita CASK žaidėjų pavardės: jos transkribuojamos, kadangi tokia yra slaviškų vardų perteikimo lotyniškais rašmenimis praktika. Todėl tikimės, kad "Žalgirio" vadovai pateiks taisyklingas krepšininkų pavardžių formas atitinkamoms informacijų žinyboms, o sumanieji Kauno tekstilininkai sugebės ištaisyti apmaudžią klaidą užrašuose ant sportinių uniformų".

JŪREIVYSTĖS MOKYKLA

Klaipėdos žvejybos uosto rajone duris atvėrė nauja jūreivystės mokykla, ruošianti specialistus prekybos laivynui. Naujajame mokyklos pastate yra jaukios auditorijos, kabinetai, gamybinio mokymo dirbtuvės. Mokykla taipgi turi bendrabutį bei originalią sporto salę. Paskaitas skaito patyrę šturmanai ir laivų mechanikai. Jų paruošta pirmoji elektrikų, suvirintojų, remontininkų ir virėjų laida papildys ne tik Klaipėdos, bet ir kitų Baltijos uostų prekybos laivyną.

PIRMASIS HIDROPLANAS

Lietuvoje dabar labai populiarūs ultralengvieji skraidymo aparatai, kuriuos pasigamina patys skraidymo entuziastai. Tų aparatų šeimą papildė pirmasis miniatiūrinis hidroplanas "Vandenis", sukurtas kauniečio šaltkalvio Juozo Kučiausko. "Vandenis" yra aprūpintas 28 arklio jėgų galingumo varikliu, be piloto sveria 155 kg. Nuo vandens pakyla 50 km per valandą greičiu, ore savo greitį išvysto iki 100 km per valandą. "Vandeniui" lengvai galima pridėti ir ratus. Tada jis, pakilęs nuo vandens, gali leistis ant žemės arba atvikščiai.

V. Kst.

"AUDRA" KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS TRAVEL

AUDRA TRAVEL PASAULIO

CORPORATION

sveikina visus lietuvius su šv. Kalėdomis,

Naujais metais ir siūlo naujas, įdomias keliones

Į LIETUVĄ 1986

Išvyksta	Grįžta	Išvyksta	Grįžta
Balandžio 17	Balandžio 28	Liepos 10	Liepos 21
Gegužės 12	Gegužės 27	Liepos 18	Rugpjūčio 3
Gegužės 30	Birželio 15	Rugpjūčio 11	Rugpjūčio 28
Birželio 30	Liepos 16	Rugsėjo 5	Rugsėjo 21
		Spalio 2	Spalio 13

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Žiemos metu specializuojasi kelionėse į Pietų Ameriką, Karibų salas, Havajus bei kitur.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:

1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4

(priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060**

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Metinis žuikių BALIUS su įdomia programa

sausio 25, šeštadienį, Hamiltono Jaunimo centre

- ***Meninėje programos dalyje*** *– Niujorko dainos vienetas "Harmonija", vadovaujamas muz. V. Ralio*
- *Įvairūs gėrimai, šilta vakarienė, staliukų loterija, taurių įteikimas klubo nariams.*
- *Šokiams gros "Zbigniew Nogas" orkestras.*

Baliaus pradžia – 18.30 v., meninės programos – 20 v. Įėjimas – $5.00, studentams – $4.00.

Giedraičio lietuvių žūklautojų ir medžiotojų klubo valdyba

Hamilton, Ontario

ŠIEMET HAMILTONIEČIAI gausiai dalyvavo Bendruomenės v-bos suruoštame N. metų sutikime. Jaunimo c. salė buvo ypatingai gražiai išpuošta E. Bajoraitienės ir R. Pakaįniškienės. Grojo keturių muzikantų šauni "Zdana" kapela. Aštuntą valandą buvo duodama trijų mėsos patiekalų su įvairiais priedais St. Petkevičienės paruošta šilta vakarienė su vynu. Prieš vidurnaktį buvo duodamas šaltas užkandis, kava ir tortai, o N. metų sutikimo momentui atneštas šampanas. Buvo traukiami ir įėjimo bilietų laimingieji numeriai. Šiemet sutikti N. metų pas mus buvo atėjęs nemažas būrys ir estų, kurie turėjo sau rezervuotus stalus. Laikrodžiui išmušant dvylika, visi sustoję sugiedojo Lietuvos himną, o KLB Hamiltono apyl. valdybos pirm. B. Mačys susirinkusius pasveikino su 1986 m. Tai buvo nuotaikingas ir gražus N. metų sutikimo vakaras.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventė Hamiltone bus minima vasario 9, sekmadienį, su 10.30 v.r. iškilmingomis pamaldomis AV šventovėje ir 4.00 v.p.p. Scott Park gimnazijos auditorijoj iškilmingu aktu bei menine programa. Pamaldose organizacijos dalyvaus su savo vėliavomis. AV parapijos choras, vad. D. Deksnytės-Powell, šiai iškilmei ruošia tinkamą giesmių repertuarą. Parapijos klebonas kun. J. Liauba šitokiom progom visada nuteikia mus savo giliais patriotiniais pamokslais. Scott Park auditorijoje išgirsime jauną ir įdomią iš Toronto paskaitininkę KLB krašto valdyboje visuomeninių reikalų komisijos pirm. adv. J. Kuraitę-Lasienę. Šventėje yra pasižadėję dalyvauti valdžios ir tautybių atstovai. Meninę programą atliks mūsų meniniai vienetai: Vysk. Valančiaus mokykla, "Gyvataro" taut. šokių grupės, mergaičių choras "Aidas", vad. J. Govėdo, ir AV parapijos choras, vad. D. Deksnytės-Powell.

SU VASARIO 16 MINĖJIMU dabartinė KLB Hamiltono apyl. v-ba (pirm. B. Mačys, vicepirm. K. Deksnys, sekr. Alg. Enskaitis, ižd. Ant. Liaukus, parengimų vad. K. Mikšys, jaunimo reikalų A. Krivinskaitė ir narys R. Šiūlys) užbaigia savo dvejų metų kadenciją. Nauja valdyba bus renkama š. m. vasario 16 dieną. Jaunesnioji karta čia jau yra perėmus Bendruomenės vadovavimą. Tai yra gražus ir sveikintinas reiškinys. Reikia tikėtis, kad ir vėl su jauna ir nauja energija bus tęsiamas Bendruomenės vadovavimas.

ALBERTAS JANKŪNAS gruodžio 5 d. metiniame pensininkų susirinkime buvo išrinktas liet. pensininkų klubo "Rambynas" garbės nariu. Jis yra daug pasidarbavęs pensininkų organizacijai ir vertas pagerbimo; 1974 m. buvo liet. pensininkų klubo steigėjų eilėse, dešimt metų vedė buhalterines organizacijos knygas, buvo vienas iš sumanytojų statyti lietuviams pensininkams savo namus. Tų namų statyba užsitęsė net septynerius metus. Vienu metu namo statybos reikalai, negaunant iš CMHC tikėtos paskolos, buvo jau beveik visiškai pašliję. Bet tokių vyrų kaip A. Jankūnas užsispyrimas ir nenoras atsisakyti gero sumanymo pagaliau išsipildė, kai 1984 m. pavasarį buvo pašventintas penkių aukštų, penkiasdešimt butų ir dviejų milijonų dolerių pastatas, pavadintas "Rambyno" vardu. Dabar šito Gedimino stulpais padabinto pastato administracijos komitete garbingasis pensininkas eina pirmininko ir reikalų vedėjo pareigas.

ŠALPOS FONDO skyrius, kuriam čia vadovauja J. Pleinys, šiemet planuoja išsiųsti didesnį kiekį drabužių siuntų į Suvalkų trikampį. Visi, galintys paaukoti drabužių — naujų, ar gerų dėvėtų, prašomi juos pristatyti sekmadieniais į Jaunimo c. salę ar paskambinti ŠF nariams: J. Pleiniui tel. 549-5372, V. Kėžinaičiui tel. 385-4033. Metinis ŠF vajus numatomas pavasarį.

A. a. KAZYS BLAŽAITIS, senosios imigracijos tautietis, mirė eidamas 94-tus metus 1985 m. gruodžio 20 d. Liko senutė žmona Anelė, ištekėjusios dvi dukterys, daug vaikaičių ir provaikaičių, Lietuvoje viena sesuo. Velionis, čia vadinęsis Charles vardu, du kartus buvo bandęs dar anais nepriklausomybės laikais grįžti į Lietuvą ir ten įsikurti. Ten nuvykęs, jis buvo užpirkęs kelias smulkesnes gamyklas ir bandęs kai kur kitur investuoti savo santaupas, bet nelaimingai visi jo bandymai baigėsi bankrotu. Spėjo jis dar prieš II D. karą sugrįžti į Kanadą. Velionis ir jo žmona buvo vieni iš tų senųjų ateivių, kurie buvo pritapę prie naujųjų lietuvių ateivių. Bent anksčiau mes matydavom juos lietuvių pobūviuose ir AV parapijoje. Už mirusį AV parap. kleb. kun. J. Liauba laidotuvių namuose sukalbėjo Rožinį, o gruodžio 23 d. velionis buvo palaidotas Hamiltono "Holy Sepulchre" kapinėse.

K.M.

VALDAS ADAMKUS, JAV gamtosaugos pareigūnas, prezidento R. REAGANO apdovanotas 1985 metų iškilaus valstybės pareigūno žymeniu (Distinguished Executive Award), kuris buvo įteiktas Baltuosiuose rūmuose. Kandidatai šiam žymeniui atrenkami iš dviejų milijonų JAV valstybės tarnautojų. V. Adamkus vadovauja JAV gamtos apsaugos komisijai derybose su Sov. Sąjunga ir Kanada

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

St. Petersburg, Florida

IŠKILIOJI KANADOS LIETUVIŲ SOLISTĖ GINA ČAPKAUSKIENĖ rudenėjant vis atvyksta į St. Petersburgą ne tiktai atsigaivinti Floridos saulute, bet ir puikiais savo koncertais duoti meninės atgaivos vietos lietuviams.

1985 m. gruodžio 15 d. pirmą kartą solistės balsas suskambėjo Šv. Vardo šventovėje per lietuvių Mišias. Giedojo "Viešpaties pasaulis" G. Gudauskienės (žodžiai B. Brazdžionio) ir "Šventoji Dievo Motina" G. Donizetti.

Prieš Kalėdų šventes pakviesta JAV Lietuvių Bendruomenės St. Petersburgo apylinkės, G. Čapkauskienė gruodžio 18 d. Lietuvių klubo salėje atliko įvairios programos koncertą. Pirmoji programos dalis buvo religinė. Solistė atliko "Panis Angelicus" C. Francko, "Šventa naktis" A. Adamo, "Gesu Bambino" P. A. Yono, "Ave Maria" F. Schuberto ir "The Lord's Prayer" A. H. Malotte.

Antroje dalyje skambėjo lietuvių kompozitorių kūriniai: "Dainos, muzika ir gėlės" O. Metrikienės (žodžiai P. Lemberto), "Mano meilė" B. Budriūno (žodžiai D. Mitkienės), "Jaunystė" G. Gudauskienės (žodžiai J. Aisčio), Jūratės arija iš operos "Jūratė ir Kastytis" V. K. Banaičio solistės atlikta temperamentingai sužadino klausytojų ilgus plojimus.

Trečioji dalis buvo skirta pavergtosios Lietuvos kūrybai. Dainavo "Diemedžiu žydėsiu" J. Gruodžio (žodžiai S. Nėries), "Jūra ir nerimas" J. Karoso (žodžiai E. Matuzevičiaus), "Rytą prie šaltinio" J. Karoso (žodžiai J. Degutytės) ir "Nevėluokit" J. Karoso (žodžiai E. Matuzevičiaus). Šie retai girdimi kūriniai buvo įdomūs savo muzika bei turiniu.

Ketvirtuoju pasirodymu scenoje solistė įplaukė į savuosius koloratūrinio žaismo vandenis. Padainavo arijas iš operos "Romeo ir Julija" C. Gounod ir iš "Lucia di Lammermoor" G. Donizetti. Publikai keliant ovacijas, priedo solistė dar padainavo ištrauką iš operos G. Donizetti ir "Lakštingalos giesmė" V. Kuprevičiaus.

Solistei puikiai akompanavo Margareth Douglas. Pabaigoje, dalinantis koncerto įspūdžiais, pasivaišinta kavute. **Vr. Klb.**

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	10%
santaupas	6%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5½%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10%		
reg. pensijų fondo	7½%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	8%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	9%		

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos diplomatijos šefas dr. Stasys A. Bačkis pranešė spaudai, kad generalinę Lietuvos garbės konsulę Čikagoje J. Daužvardienę pakeitė Vaclovas Kleiza. Šiuo reikalu jis specialiu 1985 m. birželio 19 d. raštu kreipėsi į JAV valstybės sekr. G. Shultzą, pranešdamas, kad J. Daužvardienė dėl sveikatos pasitraukia iš pareigų, ir jos vieton pasiūlydamas V. Kleizą. Atsakymas buvo gautas 1985 m. gruodžio 3 d. Jame pranešama, kad JAV valstybės departamentas sutiko V. Kleizą pripažinti generaliniu Lietuvos garbės konsulu Čikagoje, tą konsulatą ir toliau palikti Čikagoje šiuo adresu: 10000 So. Bell Ave.

Prez. R. Reaganas specialiu žymeniu pagerbė Valdą Adamkų, vadovaujantį gamtosaugai JAV didžiųjų ežerų srityje. Žymenį prez. R. Reaganas įteikė Baltuosiuose rūmuose 1985 m. gruodžio 12 d. Žymens paskyrime atsižvelgiama į pastarųjų trejų metų darbą, parodytą asmeninę iniciatyvą. Pasiūlytų kandidatų laimėjimai turi būti patvirtinti visos šalies mastu. V. Adamkus taipgi vadovauja JAV gamtosaugos delegacijoms pokalbiuose su Kanada ir Sovietų Sąjunga. V. Adamkaus centrinė JAV didžiųjų ežerų gamtosaugos įstaiga yra Čikagoje. Joje dirba ir būrys lietuvių specialistų.

Savaitraštis "Dirva" savo septyniasdešimtmečiui skirtus 1985 m. renginius užbaigė gruodžio 1 d. specialia popiete Klivlando lietuvių namuose. Rengėjų vardu visus pasveikino "Vilties" draugijos pirm. dr. D. Degėsys. "Dirvos" nueitą kelią pažvelgė "Naujosios vilties" red. A. Laikūnas, pagerbdamas Klivlande esančius du buvusius redaktorius — Joną Čiuberkį ir Balį Gaidžiūną. Tada buvo pradėtas Aloyzo Jurgučio vadovaujamo Los Angeles vyrų kvarteto koncertas. Kvartetas buvo atsivežęs neseniai išleistą plokštelę "Tu man viena". Kvarteto nariai "Dirvos" sukakties proga atsisakė honoraro ir kelionės išlaidų padengimo. Į koncertą buvo įjungti humoristiniai atskirų kvarteto narių komentarai. Popietė užbaigta visų dalyvių vaišėmis. Kvartetas pardavė beveik šimtą Klivlandan atsivežtų savo plokštelių.

Aušros Vartų parapija, vadovaujama klebono kun. Vytauto Palubinsko, savo 80 metų sukaktį paminėjo 1985 m. lapkričio 17 d. Ji yra vienintelė lietuvių parapija, priklausanti Niujorko arkivyskupijai, įsikūrusi Manhatano saloje. Klebonas kun. V. Palubinskas Mišias koncelebravo su kun. N. Langelfendu, Fordo universiteto emeritu profesoriumi. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas Aldonos Kepalaitės. Savo pamoksle kun. V. Palubinskas džiaugėsi atnaujinta klebonija ir apgailestavo, kad šventovės atnaujinimas dar nėra baigtas. Ypač laukiama dail. V. K. Jonyno sukurtų vitražų. Šią lietuvių parapiją, vienintelę Niujorko centre, įsteigė kun. Juozas Šeštokas, gimęs 1867 m. rugpjūčio 4 d. Lietuvoje, iš jos išvažiavęs Skotijon ir vėliau persikėlęs Amerikon. Dirbo eiliniu darbininku, buvo atidaręs maisto gaminių parduotuvę, kol susitaupė pakankamai lėšų ir galėjo įstoti kunigų seminarijon. Kunigu įšventintas 1903 m. balandžio 26 d., kelerius metus darbavosi Šv. Pranciškaus parapijoje Lawrence, Mass., o 1905 m. pradėjo organizuoti Aušros Vartų parapiją Niujorke, kurioje dirbo iki 1937 m. Mirė 1958 m. lapkričio 27 d., palaidotas Long Island City, N. Y., Kalvarijos kapinėse.

Urugvajus

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, Montevideo kolonijos lietuvius aplankys kovo 4-12 d.d. Jo nekantriai laukia Montevideo ir apylinkių tautiečiai. Savo kelionę P. Amerikoje vysk. P. Baltakis, OFM užbaigs daugiau lietuvių turinčioje Argentinoje, kur jų yra ne tik sostinėje Buenos Aires, bet ir kitose vietovėse.

Argentina

Pavasario šventei Susivienijimas lietuvių Argentinoje sutelkė keturis vaikų tautinių šokių ansamblius Buenos Aires miesto. Lietuviams atstovavo šios draugijos "Dobilas", vadovaujamas Osvaldo Levanavičiaus, pašokęs šešis tautinius šokius. Švabų ansamblis, atvykęs iš Temperley, programon įsijungė keturiais šokiais. Šiltai buvo sutikti ir iš San Justo su savo tautiniais šokiais atvykę kroatų vaikai. Buenos Aires ukrainiečiams atstovavo vaikų ansamblis "Kalenka", pasižymėjęs mikliais šokiais. Dovanėles ansamblių vadovams įteikė Alicija Mikučionytė. Bendru pasirodymu ypač džiaugėsi kroatų ansamblio vadovė, nes jis buvo suorganizuotas pirmą kartą.

Australija

Sydnėjaus lituanistiniai kursai darbo metus užbaigė 1985 m. lapkričio 23 d. Kursus lankė 24 moksleiviai, kurių eilėse buvo ir penki gimnazijas baigiantys abiturientai — Ričardas Červinas, Edmundas Staitis, Regina Bernotaitė, Mikas Burokas ir Raimondas Stašionis

Brisbanės lietuviai susilaukė naujo "Baltijos" sporto klubo, kurį įsteigė jaunimas, suorganizavęs vyrų krepšinio komandą, jau dalyvaujančią šios vietovės varžybose. Netrukus bus suorganizuota ir merginų krepšinio komanda.

Sidabrinę savo veiklos sukaktį Adelaidėje 1985 m. lapkričio 23-24 d.d. šventė Lietuvių katalikų centras, turintis Šv. Kazimiero koplyčią, kuri yra vadinama klebono kun. J. Petraičio vadovaujamos lietuvių parapijos šventove. Sukakties šventei buvo skirta speciali radijo programa, Šventoji valanda koplyčioje, po jos centre atidaryta organizacijų veiklą vaizduojančių nuotraukų paroda, sukaktuvinės Mišios sekmadienį ir bendri pietūs. Į Mišias buvo atvykęs Adelaidės arkiv. J. Gleesonas, taręs jautrų žodį, bet dėl sunegalavusios sveikatos negalėjęs laikyti Mišių, kurias atnašavo klebonas kun. J. Petraitis, MIC. Jis džiaugėsi, kad lietuviai Adelaidėje turi vienintelę savo šventovę Australijoje. Centro salėje katalikių moterų paruoštuose pietuose buvo susilaukta apie 150 dalyvių. Arkiv. J. Gleesonas, sveikindamas lietuvius, priminė, kad su jais jam teko bendrauti 37 metus. Centro salė jam nesvetima, nes joje vyskta arkivyskupijos kunigų susirinkimai. Parapiją sukakties proga sveikino gausūs lietuviškų organizacijų atstovai. Su viltimi buvo žiūrima ateitin, kai savos šventovės penkiasdešimtmetį teks švęsti 2010 m.

Naujoji ALB Sydnėjaus apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis. Ją dabar sudaro: pirm. A. Giniūnas, vicepirm. dr. R. Kavaliauskaitė, ižd. E. Badauskienė, sekr. B. Dambrauskas, atstovas jaunimo reikalams K. Kazokas ir parengimų vadovė D. Bižienė. Valdyba organizuoja paramą Punsko lietuviams. Jiems pernai pasiųsti 28 siuntiniai, kurių išsiuntimas kainavo $741. Valdyba prisidėjo $153.

Britanija

A. a. Vaclovas Gugas, ūkininkas iš Kuršėnų apylinkės, mirė 1985 m. lapkričio 3 d. vietinėje Bromley ligoninėje, Kente. Britanijon velionis atvyko 1948 m. iš pabėgėlių stovyklos V. Vokietijoje. Pradžioje dirbo žemės ūkyje, vėliau tekstilėje ir statybose. Gyveno netoli Londono, kurį laiką dirbo Lietuvių sodyboje, talkindamas skautų stovyklose. Velionis buvo įsijungęs į DBLS, turėjo įsigijęs Lietuvių namų bendrovės akcijų, rėmė "Europos lietuvį". Pageidavo, kad būtų palaidotas netoli Lietuvių sodybos. Velionies pageidavimas patenkintas. Palaidotas lapkričio 11 d. katalikų Headley šventovės kapinėse. Gedulines Mišias laikė iš Lietuvių sodybos atvykęs kun. A. Geryba. DBL Sąjungos ir Lietuvių namų bendrovės vardu atsisveikino Z. Juras.

Prancūzija

PLB valdybos vicepirm. Ričardas Bačkis pernai viešėjo Amerikoje ir Kanadoje. Jis lankėsi "Darbininko", "Draugo" ir "Tėviškės žiburių" redakcijose, dalyvavo VLIKo tarybos posėdyje, BALFo 40 metų sukakties kongrese, Lietuvos atstovybėje Vašingtone, kur dr. S. A. Bačkis šventė trigubą sukaktį: amžiaus aštuoniasdešimtmetį, 55 metų diplomatinės tarnybos ir 25 metų darbo Lietuvos atstovybėje Vašingtone. Paryžiuje R. Bačkis priklauso politinių studijų klubui "Paryžiaus grupė", 1985 m. lapkričio 15 d. surengusiam studijų dieną "Technologija ir laisvė". Jis taipgi priklauso "Europos solidarumo unijos" steigėjams, su šios organizacijos atstovais palaiko artimus ryšius su Europos ir Prancūzijos parlamentų nariais. R. Bačkis yra prancūziškai paruošęs brošiūrėlę apie Lietuvą, kurią išleis PLB valdyba.

Lietuva mahometonų spaudoje

Mahometonų žurnalas "Arabia" anglų kalba dažnai mini Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus

Lietuvių informacijos centras Niujorke gauna daug įvairių periodinių leidinių, kurių atspaudus, liečiančius Lietuvos ir kitų sovietų pavergtų kraštų reikalus, atsiunčia ir "Tėviškės žiburiams". Viename iš tų leidinių "Arabia" (The Islamic World Review, Muslim World 84) rašoma ir apie Lietuvą. Minėtas periodinis leidinys spausdintas 1985 m. sausio mėnesį. Taigi informacija nėra sena. Straipsnyje apie "Karą, kuriuo sovietai nesididžiuoja" sakoma, kad karui Afganistane daug kas priešingas, net iš pačių rusų. Kaip pavyzdį nurodo Sacharovą ir cituoja jo žodžius apie sovietinio piliečio teisę kontroliuoti savo vadus, darančius sprendimus, nuo kurių priklauso pasaulio likimas.

Baltijos respublikose

Stipriausias pasipriešinimas esąs jaučiamas Baltijos respublikose. Latvijoje buvę paskleisti lapeliai, reikalaujantys sustabdyti žudynes Afganistane: "Mūsų sūnūs neturėtų žudyti afganistaniečių sūnų ir dukterų. Laisvę afganistaniečiam ir latviam!"

Švedijos radijas pranešęs (1984. VIII. 22) apie Estijos pareigūnų Leila Miller ir Valdo Randpere pabėgimą. Vienas jų pabėgimo motyvų — vengimas karinės tarnybos Afganistane.

Praėjus mėnesiui po Afganistano okupacijos, 21 baltiečių veikėjas pasiuntė atvirą laišką aukščiausiam sovietui — tarybai ir Jungtinėm Tautom. Tai buvo pirmas kolektyvinis protestas prieš invaziją į Afganistaną. Tame laiške primenama Sov. Sąjungos ir Afganistano draugystė, kuri "paskatinusi" pradėti invaziją, ir sakoma: "Baltijos kraštai turėjo panašias draugystės bei savitarpio pagalbos sutartis su Sov. Sąjunga, kuri 1940 m. panaudojo tas sutartis kaip pretekstą įvesti savo kariuomenę. Dėl to estų, latvių ir lietuvių tautos žino tokių užmojų tikslus bei padarinius".

Bendro likimo su Afganistanu tema ryškėja ne tiktai minėtame baltiečių laiške, bet ir daugumoje pogrindžio leidinių — rašo "Arabija". Balys Gajauskas, lietuvis, politinis kalinys, parašė iš savo lagerio: "Argi pasaulis užmiršo, kaip buvo sudaryta sovietų imperija? ... Kiek tautų pateko sovietų įtakon dėl sutarčių ir sąmokslų! Atsiminkite Afganistaną!"

Cituoja "Aušrą"

"Arabia" cituoja 1982 m. lietuvių pogrindžio "Aušrą", kurioje buvo paskelbtas straipsnis "Mūsų jaunuoliai miršta Afganistane" drauge su dviem laiškais iš Afganistano. Straipsnyje rašoma: "Jau beveik treji metai liejamas kraujas Afganistane ... Tame kare yra priversti dalyvauti taipgi atstovai kitų tautų — ukrainiečių, estų, latvių ir lietuvių. Patys būdami pavergti, jie yra verčiami paklusti žiauriem rusų karininkų įsakymam lieti ne tik savo, bet ir afganistaniečių kraują".

Mini "Arabia" ir neoficialią estų grupės taikos deklaraciją, kurioje skundžiamasi, kad estų kareiviai esą išblaškyti po visą plačiąją Sov. Sąjungą. Jie turį kentėti rusų ir kitų tautų pareigūnų fizinius smūgius. "Jau šimtai jaunų estų, latvių ir lietuvių buvo ištikti kruvino bei grasaus likimo nešvariame imperialistų kare Afganistano šalyje".

Pasak "Arabijos", "Aušra" 30 nr. rašiusi apie tragišką lietuvių likimą Afganistane. Ten žuvusieji atgabenami Lietuvon metaliniuose karstuose ir slaptai palaidojami. Motinom neleidžiama pamatyti mirusių savo sūnų. Jei kartais pavyksta atidaryti karstą, jos randa tik kareivio uniformos kepurę ir saują smėlio joje. Tokių kareivių laidotuvės tampančios protestais prieš esamą priespaudą ir politiką, verčiančią mirti "mūsų brolius už svetimųjų interesus".

Vyraujančios tautybės

Senesnės laidos numeryje "Arabia" (1985 m. gegužės mėn.) mini ne tiktai baltiečius, bet ir Vidurio Azijos tautas, priverstas dalyvauti imperialistiniame kare Afganistano šalyje. Esą sovietinė spauda rašo, kad Raudonoji armija yra sudaryta iš daugelio tautybių lygybės pagrindu, bet praktika rodo ką kita. Kovos daliniuose vyrauja rusai, gudai ir ukrainiečiai. Jie sudaro 80% karių. Nekovos daliniuose vyrauja Vidurio Azijos ir Kaukazo tautybės, kurių dauguma yra mahometonai. Tie daliniai laikomi nevisai patikimais ir panaudojami statybos darbams arba vidaus apsaugai. Statybos daliniuose esą 1,5 milijono karių, kurie sudaro priverstinio darbo jėgą. KGB pasienio daliniuose vyrauja rusai — patikimiausia tautybė Sov. Sąjungoje.

Nemažą problemą sovietam sudaro rusų ir kitų europinių tautų mažas prieauglis. 1970-jų dešimtmetyje mahometonų tautų prieauglis siekė 25%, t.y. tris kartus daugiau nei slavų tautų. Šio šimtmečio pabaigoje mahometonų karių skaičius bus tarp 23,5-28,7%. Tai matydami rusai, pasunkino mahometonų naujokų priėmimo sąlygas.

Minėtame "Arabijos" numeryje taip pat netrūksta užuominų apie lietuvius ir kitus baltiečius. Esą lietuviai vengia karinės tarnybos, daugelis jų pasistengia neišlaikyti rusų kalbos egzaminų, įstojant kariuomenėn. Pogrindžio spauda skundžiasi, kad jaunimas verčiamas atlikti karinę tarnybą kitose respublikose ir tapti okupacinės kariuomenės dalimi. Iš tų, kurie buvo pasiųsti į Afganistaną, per trejus metus 30% žuvo arba buvo sužeisti. **M.**

Registruotų pensijų taupymo planas

Kas darytina sulaukus 71-rių metų amžiaus?

DR. S. ČEPAS

Netrukus Kanados dienraščiuose pasirodys finansinių institucijų bei bankų skelbimai, siūlantys dėti santaupas į Registruotą pensijų taupymo planą, angliškai vadinamą "Registered Retirement Savings Plan" (RRSP). Pagunda didelė. Įdėti pinigai į šį planą duoda nemažas pajamas, be to, už įneštą sumą nereikia mokėti pajamų mokesčių. Jeigu darbovietėje pajamų mokesčiai jau buvo iš algos atskaityti, tai užpildžius metines pajamų mokesčių formas, už įneštą sumą į pensijų planą mokesčius valdžia sugrąžina.

Bet ar tikrai nereikia pajamų mokesčių mokėti už įdėtas santaupas į šį planą? Atsakymas būtų taip ir ne. Nereikia mokėti, kol pagal įstatymus nustatytą sumą dedi į šį santaupų planą. Tai galima daryti iki taupytojas pasiekia 71 metus amžiaus. Pasiekus šį amžių, ne tik negalima daugiau pinigų dėti į šį planą, bet ir reikia jį likviduoti.

Yra keletas būdų tai padaryti, bet pagrindiniai yra du. Vienas — atsiimti visas santaupas kartu su prirašytom palūkanom iš karto. Kitas — pervesti visas šio plano santaupas kokiai nors "trust" bendrovei, susitarus, kad ji mokės jums mėnesinę pensiją, kurios dydis priklausys nuo jūsų pervestos sumos, nuo to, kiek ilgai jums ši pensija bus mokama, pvz. 10 metų ar ilgiau, ar ši pensija bus mokama, kol būsite gyvas, ar ją mokės jūsų palikimo tvarkytojams sutartą metų skaičių. Sutinkant imti pensiją, kol būsi gyvas, kartu imama ir rizika. Jei gyvensi trumpai, tai tik dalį įneštų santaupų išmokės jums pensijos forma. Kiti likę pinigai pasiliks "trust" bendrovės nuosavybė. Jeigu gyvensi ilgai, tai "trust" bendrovė jums išmokės daugiau, negu įnešėte.

Atsiimant visus pinigus iš karto, sulaukus 71 metų amžiaus, už išimtą sumą reikės mokėti pajamų mokesčius visus iš karto. Tai gali susidaryti nemaža suma, ypač jeigu šiame plane per eilę metų esi sutaupęs didesnę sumą. Pervedus pinigus "trust" bendrovei ir gaunant iš jos mėnesinę pensiją, reikės mokesčius mokėti tik už tą sumą, kurią gausite metų laikotarpyje kaip pensiją. Mokesčiai valdžiai bus daug mažesni, bet per eilę metų ir čia reikės sumokėti nemažą pajamų mokesčių sumą.

Nuo mokesčių negalima išsisukti. Ir vienu, ir kitu atveju reikės mokėti, tik gal pasirenkant antrąjį būdą — mėnesinę pensiją nereikės mokėti visus mokesčius iš karto. Jie gal bus kiek mažesni — reikės mokėti mažesnį nuošimtį mokesčių, nes metinės pajamos bus mažesnės.

Atrodytų, kad antrasis būdas — pervedimas pinigus į "trust" bendrovę ir ėmimas iš jos mėnesinės pensijos yra mažiau skaudus mokesčių atžvilgiu, tačiau pereinant į šį planą susidaro ir nepatogumų. Gal būt didžiausias nepatogumas yra tas, kad įdėjus pinigus į "trust" bendrovę jų nebekontroliuoji. Gausi nustatytą pensiją kas mėnesį per eilę metų ir viskas. Jeigu panorėtum atsiimti didesnę sumą iš karto, tai to padaryti jau negalėsi. "Trust" bendrovė pasidaro jūsų santaupų savininkė. Daugeliui mūsų kredito kooperatyvų narių šis mėnesinės pensijos būdas yra nepatrauklus ir iki šiol labai retas kuris juo pasinaudoja.

Kyla klausimas, kaip išvengti minėtų santaupų atidavimo svetimųjų kontrolei ir kaip išvengti didesnių mokesčių likviduojant šį planą. Atrodo, kad geriausias būdas yra atsiimti pačiam pinigus iš šio plano, juos tuoj pat investuoti ten, kur atrodo geriausia ir pasilikti savas santaupas kontroliuojančiais savininkais. Žinoma, nereikėtų laukti iki 71 gimtadienio. Reikėtų pradėti pinigus imti iš šios sąskaitos tuoj pat kai tik išeini į pensiją, kai sumažėja metinės pajamos. Dauguma pensijon išeina pasiekę 65 metų amžių. Iki 71 metų amžiaus lieka 6 metai. Taigi per šiuos 6 metus reikėtų ir likviduoti pensijų plano santaupas, kasmet išimant vieną šeštadalį. Padalinus į 6 metus už išimtas sumas reikės mokėti mažesnį nuošimtį pajamų mokesčių. O jie bus mažesni, nes tik už dalį reikės mokėti, o ne už visą sumą, kurią reikėtų išimti sulaukus 71 metų. Tvarkantis šiuo būdu, kiekvienas taupytojas pasilieka savininkas savų santaupų ir gali tvarkytis taip, kaip jam atrodo geriausia.

Laikraščiuose bus įvairių pasiūlymų investuoti pinigus į įvairius pensijų planus. Kai kurios finansinės institucijos siūlys jums gana dideles palūkanas. Reikėtų būti atsargiems ir nesusigundyti. Tos institucijos, kurios siūlo dideles palūkanas, dažnai stovi ant labai silpnų finansinių pagrindų. Per praėjusius kelerius metus visa eilė "trust" bendrovių ir net du bankai bankrotavo. Nemažas skaičius taupytojų prarado dalį ar net visas santaupas, o ką jau bekalbėti apie pažadėtas palūkanas, kurių jokie draudimai bankroto atveju neišmoka.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Toronte sėkmingai veikia 23 metus ir jau išaugo į stiprią finansinę instituciją. Šiuo metu mūsų rezervai yra virš vieno milijono dolerių. Tai kapitalas, priklausantis kooperatyvui, kuris garantuoja mūsų narių santaupų saugumą ir veiklos sėkmingumą. Šalia įvairių taupymo sąskaitų, turime ir Registruotų pensijų taupymo plano sąskaitą, kuri taupytojams yra labai patogi. Už šioje sąskaitoje laikomus pinigus mokamos dieninės palūkanos, į šią sąskaitą galima bet kada pinigus įdėti ar juos išimti ir už tai nereikia mokėti jokio mokesčio ar pabaudos. Už šią sąskaitą neimama jokio administracinio mokesčio ir mokamos palūkanos šiuo metu yra gerokai didesnės, negu bet kur kitur mokamos už panašią sąskaitą. Siūlau ja pasinaudoti. Atleidimui nuo pajamų mokesčių už 1985 metus reikia padaryti įnašus į šią sąskaitą iki 1986 m. kovo 1 d.

"BACHE SECURITIES" FIRMA SIŪLO JUMS IDEALIĄ GALIMYBĘ PADIDINTI KAPITALĄ NEMOKANT MOKESČIŲ

Atsigaunat Kanados ekonomijai po ją ištikusio sulėtėjimo, atėjo geras laikas investuoti į kapitalo prieaugio fondą "AGF's Growth Equity Fund (GEF)". Šis fondas specializuojasi prieaugio investacijose ir investuoja daugiau kaip šimtinėje bendrovių, kad sumažintų jūsų riziką. Praėjusiais metais GEF investuotojai gavo labai geras jungtines palūkanas – 21,5%; daugiau kaip 19% per metus per pastaruosius dešimt metų.
(Financial Times, 1985 m. liepos 22 d.).

Finansų ministerio Michael Wilsono pasiūlyto biudžeto dėka jūsų kapitalo pelnas (capital gain), gautas iš GEF, gali būti visai atleistas nuo mokesčių. Kai GEF išmoka dividendus, investuotojai gauna mokestinius kreditus, kurie gali pagelbėti jums išvengti mokesčių.

Investuokite į "Growth Equity Fund" šiandieną.
Jei norite gauti nemokamą brošiūrą su informacijomis arba **RRSP** prašymų blankus, kreipkitės į ***Vilių Sergautį***
Bache Securities Inc.,
18 King Street East, Toronto,
Ontario M5C 1E3.
Telefonas:
(416) 860-3280.

Vilius Sergautis
Bache Securities
(416) 860-3280

GROWTH EQUITY FUND

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

*Kreipkitės į **"House of 220"**. Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*
Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

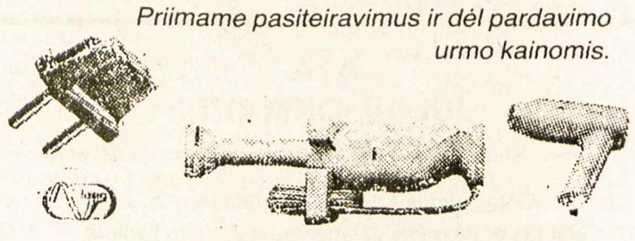

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Velionė KONSTANCIJA BRAŽĖNIENĖ, Izraelio vyriausybės apdovanota Teisuolių medaliu už išgelbėjimą dviejų žydų vaikų — ALEKSO GRINGAUZO ir SAROS KAPELOWITCH. Pirmasis gyvena JAV-se, antroji — Izraelyje. (Nuotrauka — iš "The Observer" 1985 m. gruodžio numerio)

Veiklus Vilniaus krašto sūnus

Velionį Valerijoną Šimkų išlydėjus

K. DUBYSA

A. a. Valerijonas Šimkus mirė Čikagoje 1985 m. lapkričo 9 d., palaidotas lapkričio 13 d.

Velionis pasaulį išvydo 1907 m. sausio 23 d. Švenčionių aps., Tverečiaus vls., Lekiškės k. Nuo pat jaunystės įsijungė į tautinį bei kultūrinį darbą. Buvo Vilniaus Šv. Kazimiero draugijos veikėjas. Vilniaus krašte platino slaptai įgabenamą spaudą. Sužinojęs, kad lenkų okupacinė valdžia įtaria ir gali suimti, pasitraukė į nepriklausomą Lietuvą. Čia įsijungė į Vilniui vaduoti sąjungą, įsirašė į šaulius ir atliko karinę prievolę.

Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, baigė ugniagesių kursus. Pasitraukęs iš kariuomenės, trumpai tarnavo Kauno miesto policijoje. Pradėjo lankyti Kauno suaugusių gimnaziją. Policijos tarnybos pareigos mokslui buvo nepalankios. Pasitraukęs iš policijos, gavo darbą Kauno miesto savivaldybėje. Kaip baigusį kariuomenėje ugniagesių kursus paskyrė į Kauno miesto ugniagesių komandą. (Vedė Onutę Belozoraitę, susilaukė sūnaus Kęstučio, kuris greitai mirė). Baigė gimnaziją.

Atgavus Vilnių, įsijungė į miesto ugniagesių eiles. Kiek sąlygos nuo tarnybos leido, organizavo švietimo ir lietuvių kalbos kursus, įsijungė į Vilniaus rinktinės šaulių vadovybę.

Pirmaisiais bolševikų okupacijos metais turėjo slapstytis. Vienoje pasaloje buvo užpultas, sužeistas ir suimtas. Tardymuose ir kalėjime iškentėjo žiaurius kankinimus, kurie pakenkė sveikatai. Iš kalėjimo išsivadavo prasidėjus vokiečių-rusų karui.

Vokiečių okupacijos metais velionis buvo Vilniaus priešgaisrinės-priešlėktuvinės apsaugos viršininku (1941-1944). Nepaprastai daug padėjo jaunimui ir studentams. Dirbantieji šios apsaugos komandose jaunuoliai buvo atleidžiami nuo vokiečių privalomo darbo grupių. Šimtai jaunų studentų buvo išgelbėti nuo transporto tarnybos, nuo priverstinio darbo Vokietijos karo pramonėje.

Antrą kartą komunizmo siaubui atslenkant į Lietuvą, velionis su šeima pasitraukė į Vakarus. Jo žinioje buvusiom susisiekimo priemonėm leido pasinaudoti tiems, kurie jokių priemonių pasitraukti iš Vilniaus neturėjo, bet desperatiškai buvo reikalingi.

A. a. VALERIJONAS ŠIMKUS

Vokietijos tremtinių stovyklose Šimkus dirbo su skautais ir pasiekė skautininko laipsnį. 1950 m. persikėlė į Ameriką ir apsigyveno Čikagoje. Kaip namų statytojas dirbo sunkiai. Vairuodamas sunkvežimį, turėjo ne vieną autovežimių susidurimą. Čia ir prasidėjo jo sveikatos silpnėjimas. Tačiau tai jo nesulaikė nuo įsijungimo į patriotines organizacijas. Iki mirties valandos mažai kas galėjo pralenkti jį aukomis geriems darbams, pavergtos Lietuvos laisvinimui. Velionis mirė nuo stipraus širdies smūgio.

Tremtyje velionis buvo vienas iš steigėjų Vilniaus krašto lietuvių sąjungos, aktyviai veikė Lietuvos atgimimo sąjūdyje (LAS), buvo "Laisvosios Lietuvos" įgaliotas leidėjas ir redaktorius (1985 m. vasarą LAS seniūnų tarybos suvažiavime Čikagoje, dėl sveikatos pasitraukus iš leidėjo pareigų, buvo paskelbtas "LL" garbės leidėju, o savo pareigas perdavė žmonai Onutei, kuri, kaip LAS garbės narė, perėmė "LL" leidėjos ir administratorės pareigas). Nepaprastai daug dirbo Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje padaliniuose, buvo BALFo Čikagos aps. pirmininku ir ilgamečiu direktoriumi.

Velionis buvo šių organizacijų garbės nariu: Vilniaus krašto lietuvių sąjungos, Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje, Lietuvos atgimimo sąjūdžio, BALFo.

A. a. Valerijono Šimkaus nuveikti darbai yra smulkiau aprašyti jo neseniai išėjusioje knygoje "Atsiminimai". Norintieji ją įsigyti gali kreiptis "Laisvosios Lietuvos" adresu: 2618 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA.

A†A

JULIUI OKMANUI

mirus,

žmoną ONĄ, sūnus LIUDĄ, ARNOLDĄ, ANTANĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Petras ir Leonarda Radzevičiai
London, Ontario

Kazimieras ir Giedrė Žukauskai
Hamilton, Ontario

Prie gintaro jūros

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Mieste teko daug vaikščioti pėsčiomis, važinėti autobusais bei turistiniu tramvajumi. Laivu apiplaukęs miesto pakraščius ir kai kurias salas, norėjau išsinuomoti jachtą ir paburiuoti šiaurinėje Baltijoje, bet sugalvojau tik savaitgalio pradžioje, iš anksto neužsisakytos jachtos negavau, o po to jau ir laiko nebeliko. Bet į Baltiją teko išplaukti keleiviniu laivu, kuris kasdien plaukia į Švediją — Stockholmo miestą. Laive, be kelių šimtų keleivių, tilpo ir keliasdešimt sunkvežimių b e i automobilių.

Suomiai stato daug laivų, ypač ledlaužių, kurių statyboje yra pirmieji pasaulyje. Garsi yra Vartsila laivų statykla. Taip pat nemažai Suomijoje statytų jachtų išvežama į JAV ir Kanadą.

Išvyka Švedijon

Laivas Helsinkį paliko pavakaryje ir beveik, kolei sutemo (o temsta ten vėlai), plaukė vingiuodamas tarp salų ir salelių, vadinamų "škėrais". Ir kai jūroje matėsi aplink tik akiratis ir dangus, laikas buvo miegoti.

Priartėję prie Stockholmo vėl plaukėme palei saleles, sukinėjomės įlankose, kol prisišliejome prie krantinės. Laivas greitai ištuštėjo, ir mes, paėmę taksį, nuvažiavome prie operos rūmų, kur turistiniai laiviūkščiai ir autobusai paima norinčius pasidairyti po miestą.

Stockholme jau didelis judėjimas. Žmonės labiau skuba ir atrodo, kad viskas brangiau kainuoja negu Helsinkyje. Su turistiniu laivu plaukiojome po visokias įlankas, o vadovė nurodinėjo miesto įžymybes, kurios buvo netoli krantų. Vienoje vietoje teko plaukti per šliuzą, kuris skiria jūrą nuo gėlų vandenų. Aukščio skirtumas nedidelis — gal kokį pusmetrį mūsų laivą pakėlė aukštyn ir grįžtant nuleido žemyn. Plaukiant teko pastebėti kiekviename įlinkyje stovint eilę jachtų, panašiai kaip Šiaurės Amerikos ir Kanados uostamiesčiuose. Atrodo, švedai gana pasiturinčiai gyvena, o suomiai su jais negali lygintis. Mat, švedai per du šimtus metų nekariavo. Plaukiant turistiniu laivu Nevos upe Leningrade, turistai buvo drausmingi, o Stockholme vos girdėjosi ką vadovė aiškino — jaunimas triukšmavo.

Autobusas vežiojo po kitas įdomesnes vietas, bet daugiausia laiko teko praleisti buvusiuose karališkuose rūmuose. Vadovė vis aiškino apie grafą Bernadotą, vieną iš Napoleono maršalų, kuris 1810 m. buvo išrinktas Švedijos karaliumi ir davė pradžią dabartinei dinastijai.

Rami Baltija

Plaukant į Stockholmą ir grįžtant į Helsinkį jūra buvo rami — tokią Baltiją nedažnai tenka matyti. Kai pasišiaušia, tai net Jūratės gintaro rūmai neatsilaiko, nekalbant apie ciklonus, kurie neperseniausiai porą kartų nusiaubė ir Lietuvos pajūrį, padarydami didelių nuostolių.

Plaukdami sutikome tik vieną laivą, bet ir tam prasilenkiant nereikėjo subaubti, nes buvo per toli nuo mūsų. Naktys vasaros metu toje geografinėje platumoje būna trumpos, ir saulė anksti teka, nors kajutėje nesimatė.

Laive buvo daug mokyklinio jaunimo, kuris keliavo su kuprinėmis ir miegojo laivo salonuose ant kėdžių. Mat, neimant kajutės, bilietai daug pigesni. Kaip ir visur, jaunimas buvo triukšmingas ir atrodė, kad dauguma jo buvo švedai.

Grįžome į Helsinkį, lyg į savo namus. Įdmu buvo, kad nei išplaukiant iš Suomijos, nei atvykus į Stockholmą ir grįžtant į Helsinkį, niekas dokumentų netikrino, jokie muitininkai nepasirodė.

Paskutiniai vaizdai

Mūsų viešbutis buvo geroje vietoje — netoli keleivių uosto, prekyvietės, krautuvių ir viešo susisiekimo. Prekyvietė labai švari, ir jauni pardavėjai, turbūt mokyklinio amžiaus, kalba truputį angliškai. Kai kurie vyresnieji dar supranta vokiškai ir net rusiškai. Viešbutyje buvo nurodymai gyventojams surašyti ir rusiškai.

Keistokai atrodo kuklūs prezidento rūmai, visai šalia prekyvietės, kai tuo tarpu Suomijos banko ir kiti valdiniai pastatai atinka savo paskirtį. Gatvių pavadinimai surašyti suomių ir švedų kalbomis, nors Suomijoje iš 5 milijonų gyventojų yra tik 6-4% švedų kilmės.

Bet . . . atėjo laikas pasakyti: sudiev Suomija, tu Baltijos jūros sesuo!

Edmonton, Alberta

DAIL. ALEKSANDRAS ŠEPETYS-SHEPY, pokarinės imigracijos tautietis, mirė 1985 m. gruodžio 13 d., sulaukęs 75 m. amžiaus. Liko jo liūdintis sūnus Rimas su šeima Kalgaryje, dukra Rita Jenkins su šeima Vankuveryje, du vaikaičiai, brolis Stasys su šeima Los Angeles, keletas tolimesnių giminių Kanadoje ir JAV. Velionis buvo pašarvotas Foster & McGarvey laidotuvių namuose, kur gruodžio 16 vakare dviejų valandų laikotarpyje norintieji galėjo išreikšti jam paskutinę pagarbą. Palaidotas iš Šv. Juozapo bazilikos gruodžio 17 d., Šv. Antano kapinėse. Liturgines apeigas atliko kun. John Rose. Po laidotuvių dalyviai buvo pakviesti kavutei ir užkandžiams į Lietuvių namus.

Velionis buvo gerai žinomas ne vien lietuvių tarpe, bet ir plačioje Edmontono visuomenėje, ypač meno mėgėjų tarpe. Jis prieš 30 su viršum metų miesto centre įsteigė meno mokyklą (Shepy National School of Art), kurioje mokytojavo iki gyvenimo pabaigos. Šioje mokykloje mokėsi įvairaus amžiaus, luomo bei etninių grupių žmonių ir, pagal "Edmonton Journal" žodžius, "have benefited from his great talent and artistic encouragement".

Velionis buvo taip pat uolus ir reguliarus Edmontono simfonijos, operos ir teatro lankytojas bei rėmėjas. To paties "Edmonton Journal" žodžius, "his many friends and students, deeply feel the loss of his idealism, courage, sense of humor and universal humanitarian spirit". Dėl to ir laidotuvių procesijoje dalyvavo daug nelietuvių kilmės žmonių.

Edmontono Lietuvių namų salėje, prieš daugelį metų velionies pieštas Vytis ir dabar puošia jos sienas. Yra taip pat likusių velionies tapytų dekoracijų, paruoštų, prieš daugelį metų, scenos veikalo vaidinimui. Velionis gaudavo taip pat ir valdžios, miesto ir kai kurių privačių bendrovių užsakymus nupiešti spalvotus statybos ar žemės aplinkos projektus.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS, surengtas KLB Edmontono apylinkės ir LN valdybų pastangomis, įvyko gruodžio 31 d. vakare. Skoningai papuoštoje salėje, prie bendro didžiulio stalo bei suneštinių valgių, veikiant bufetui ir grojant gerai stereo muzikai, jaukiai, šeimyniškoje nuotaikoje buvo palydėti seni ir sutikti Naujieji metai.

Pobūvio pradžioje pirm. Algis Dudaravičius pasveikino visus dalyvius ir supažindino su pobūvyje dalyvavusiais latvių kilmės svečiais. Vienas iš dalyvių, laikrodžio rodyklei artėjant prie 12-tos, humoro forma pasakė keletą trumpų, kasdienio gyvenimo epizodų; baigdamas išreiškė padėką v-bų pirmininkui ir nariams už sklandžiai metų laikotarpyje atliktus darbus ir palinkėjo visiems laimingų naujų metų.

ŠIŲ METŲ ŽIEMA EDMONTONE, prasidėjusi lapkričio viduryje, atnešė rekordinių žemų ir aukštų temperatūrų. Lapkritis buvo trečias šaltumu, o gruodis — septintas šiluma paskutinių 100 metų laikotarypje. Šalčiausia lapkričio diena buvo XI.26 su temperatūra –34°C ir 50 km/val. vėju. Gruodis, ypač antroji pusė, pasižymėjo švelniu oru. Kalėdų dienomis pvz. buvo +8°C; tuo tarpu kaimyniniame Kalgario mieste per Kalėdas buvo šilčiausia vieta Kanadoje —+15°C.

Šiaurinėj Albertoj, Peace River ir Grande Prairie ruože, praėjusios Kalėdos pavadintos "Black Christmas", nes iškritęs sniegas beveik visiškai nutirpo ir laukuose dirvonai juodavo. **Dobilas**

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata – $20, JAV-se – $20 amerikietiškų. Naujam skaitytojui – $15.00.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Niujorko lietuvių kvartetas "Harmonija", kuris atliks meninę programą tradiciniame "Žuikių baliuje" Hamiltone š. m. sausio 25 d. Iš kairės: Viktoras Lora, Astra-Vilija Butkutė, Birutė Ralytė-Malinauskienė, Rasa Bobelytė-Brittain ir vadovas Viktoras Ralys. Jų programa yra pramoginio pobūdžio, pritaikyta įvairiom progom

"Seiminė ir prezidentinė Lietuva"

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Politinė patirtis tikina, kad daugumos atstovaujama valdžia yra pranašesnė už mažumos valdžią, nes pirmuoju atveju mažiau žmonių nukenčia. Gruodžio 17 d. perversmas, nors formaliai neteisėtas, gali būti pateisinamas neformaliai. Pasinaudodamas vokiečių sociologo M. Weberio interpretacija apie dvejopą galios teisėtumą (Legitimitaet), manyčiau, kad perversmas rėmėsi neformalia dauguma, kurią sudarė neformalūs krikščionys ir neformalūs lietuviai drauge su atitinkamom krikščionių ir tautininkų partijom. Kadangi visų pirštai į save riesti, galima apibendrinti, jog perversmas reiškė žingsnį į bendrą (krašto) gerovę, remiamą daugumos interesų.

Bet kaip ilgai tas neformalus teisėtumas galiojo? Atsakysim: kol dauguma (tiksliau — didžiuma su politine jėga) jį rėmė. Konkrečiai tai reiškia, kad Smetonos valdžia nustojo teisėtumo, kai daugumos atstovai (krikščionių trijulė) pasitraukė ir buvo išstumti iš vyriausybės ir paliko vieną mažutę tautininkų partiją valdyti kraštą be jokių varžtų.

Kaip žinome, paskutiniuose rinkimuose tautininkai laimėjo tik tris iš 85 seimo atstovų. Laikui bėgant jų ideologija galėjo patraukti daugiau šalininkų, nors autoritetiniai ragai galėjo nuo jų ir atbaidyti, vis dėlto jie jokiu būdu neatstovavo visai lietuvių visuomenei. Šių duomenų maiše nepaslėpsi, tad dažnos autoriaus pastangos yra bergždžios (pvz. pastaba, jog valstybės tarnautojai juos "rėmė"; nieko nemini apie karjeristų prisitaikymą prie visų valdžių).

Yra vienas dalykas, ar perversmas buvo reikalingas, ir kitas dalykas, ar pabėgę nuo vilko (besiriejančio seimo) nepribėgome prie meškos (troškinančios, nors ir švelnios, vienpartinės diktatūros).

7. Autoritetinio režimo apologetika

Prez. Smetonos bei tautininkų režimas, palyginus su kitom diktatūrom, buvo, kaip minėta, švelnus, tačiau autoriaus parinkti argumentai jam pateisinti ar remti yra perregimai sofistiški. Beje, jisai nevengia pagyrimo žodžių ir tautininkų varžovams (pvz. krikščionių demokratų trijulei, gen. St. Raštikiui), tik jų netoleruoja, kai tie pastoja kelią prez. Smetonos režimui.

Faktas, kad dažnos to meto valdžios buvo diktatūrinės, nedaug tepasako, nes kitos išliko demokratinės. Ne visi čigonai korėsi "dėl kompanijos".

Faktas, kad Lietuvos žlugimo nebūtų išgelbėjus "besiriejanti" seiminė Lietuva, nepatvirtina, jog autoritetinis režimas ją išgelbėjo.

Autorius vartoja dvejopą mastelį režimo ir opozicijos sankryžai nušviesti. Autoritetams, kurie remia jo "hipotezę", jis prideda dosnų pažyminį, jog tai "patriotas", "gilus demokratas", "geras" katalikas, o varžovus svilina insinuacijomis. J. Švoba tautininkų diplomato B. K. Balučio atsiminimus apie krikščionių demokratų vaidmenį anuo metu laiko "visiškai įtikinančia analize", būtent: pastarieji po perversmo sudarytoje vyriausybėje svarbiausias vietas užleido tautininkams, kad šiems tektų "visas neskanumas", o krikščionys demokratai liktų politinė jėga. Ir dar ciniškiau: "Voldemaras rado būdą nuo krikščionių 'lopšelio supėjų' atsikratyti . . ." ir jų neišgydė nei Voldemaras, nei daug sukalbamesnis ir taikesnis Juozas Tūbelis". O iš tikrųjų paprasčiausia priežastis, dėl kurios krikščionys demokratai pasitraukė ar buvo priversti pasitraukti iš vyriausybės, buvo prez. Smetonos sulaužyta priesaika.

J. Švoba laiko A. Merkelio, buv. prez. Smetonos sekretoriaus, išvadas, "kad partinė politika ne visuomet sutampa su valstybe", kaip "visai teisingas". Bet to dėsnio netaiko savai — tautininkų partijai. Jam krikščionių demokratų opozicija . . . "prisidengusi tikėjimo bei bažnyčios nuo tariamo pavojaus gynimo skraiste ir demokratybe".

Į prez. Smetoną autorius žvelgia, religiniais pavidalais tariant, kaip į palaimintąjį, jei ne šventąjį: "Jisai "vadas", "patyręs valstybininkas", "gabiausias mūsų politikas", lyg nepriklausantis jokiai partijai, "pakviestas" būti vadu. O kai dvyniai autoritetai nepasidalo pirmenybe, diktatūrinė sąvoka taikoma tik Voldemarui, bet ne jo broliui dvyniui.

8. Nebrandžios mintys

Autorius lietuvių tautą "išriedina" iš devynioliktojo šimtmečio. Naivu tikėti, kad ji anksčiau neegzistavo. Jis (ir jo cituojamas autoritetas) vartoja "etninės lietuvių tautos" sąvoką. Bet tai juk "sviestuotas sviestas".

Knygoje yra daug gražbylystės apie 1938 m. konstituciją, kurioje "žmogus nėra paliekamas jo paties valiai. Konstitucija jam nurodo, primena, jį pamoko. Jis daugiau vadovaujasi savo protėvių paliktomis tradicijomis ir jų išmintimi". Deja, vargas yra suvesti tas tradicijas ir išmintį su konkrečiu prez. Smetonos režimu. Man peršasi vieno mūsų humoristo būdingas, nors pertemptas, tokio suvedimo įvaizdis: "Vienas vadas, viena tauta, visi avinai".

Autorius nepajėgė ar nedrįso giliau pažvelgti į tautininkų ideologiją, kuri ano meto "Vairo" ir "Naujosios romuvos" skiltyse buvo plačiai iškedenta. Tautininkų aksioma, kad žmogus visų pirma priklauso valstybei, juk gali pažeisti visuotines žmogaus teises. Ar tada kitiems prikergiamas "siaurumas" neatsigręš į save ir savuosius?

Bepigu pastebėti seimines rietenas ir šmeižtus, bet sunkiau pažinti save. Autorius apgailestauja, kad režimo cenzūra negalėjo pasiekti Klaipėdos krašto, kur ėjo opozicinis laikraštis "Žygis", vėliau pavadintas "Bendruoju žygiu", ir tėškia: "Todėl šis laikraštis galėjo laisvai **šmeižti** Lietuvos vyriausybę" (m.p.). Toksai pakaltinimas be jokių įrodymų režimo ar jo apologetų autoritetą visiškai susmukdo. Tai ir yra priežastis, kodėl šios recenzijos pradžioje aš prisipažinau, kad gausiu lupti.

Nėra abejonės, kad Jonas Švoba myli Lietuvą. Bet ją lygiai myli ir tautininkų opozicijos žmonės. Lietuva gali didžiuotis, kad per porą nepriklausomybės dešimtmečių padarė milžinišką pažangą daugelyje sričių abiem laikotarpiais — demokratiniu ir nedemokratiniu. Yra galimas dalykas, kad ta pažanga didžiąja dalimi yra ne tiek valdžių, kiek pačių Lietuvos žmonių darbštumo ir išradingumo nuopelnas, nors autorius vienus labiau nuvertina, kitus išaukština. Aš nepriklausiau nei pozicijos, nei opozicijos partijoms, save laikau, amerikietišku terminu tariant, neokonservatyviu, bet neabejodamas didžiausiu tos pažangos ramsčiu laikyčiau valstybininką prel. M. Krupavičių, žemės reformos vykdytoją. (Ir prez. Smetona galėjo tapti tikru valstybininku, jei po kelių ar pustuzinio metų būtų sugrįžęs prie 1922 m. konstitucijos).

Autorius įdėjo daug darbo į savo veikalą, parinko daug duomenų, bet knygą parašyti, mano nuomone, jam pavyko tik pusėtinai.

Jonas Švoba, SEIMINĖ IR PREZIDENTINĖ LIETUVA. Išleido "Vilties" draugijos leidykla, Cleveland, 1985. Tiražas 1000 egz., 423 p., kaina 10 dol.

Laikraščių komplektai nemokamai

Kai kuriuos Vokietijoje leistų lietuviškų laikraščių bei žurnalų komplektus galite gauti užmokėję tiktai už persiuntimą.

1. "MŪSŲ KELIAS" 1946, 1947, 1948 m., ėjęs Dillingene. Kartu įrišti "Žiburiai" 1946 m., ėję Augsburge, ir "Lietuviai", 1945 m. ėję Berlyne. Svoris – 5 kg.

2. Žurnalas "MARGUTIS" 1952, 1953 ir 1954 m, leistas A. Vanagaičio Čikagoje. Svoris – 4 kg.

3. Žurnalas "GINTARAS" 1945 ir 1946 m. (kai kurie numeriai), leistas J. Krumino Haffburge.

RAŠYTI: Ignas, 190 Garrioch Ave., Winnipeg, Man. R3J 2T5, Canada.

Nauja ALDONOS STEMPUŽIENĖS plokštelė

Kompozitoriai: ŠVEDAS • BANAITIS • JAKUBĖNAS • GRUODIS • SASNAUSKAS • TALLAT-KELPŠA.

Liuksusinis leidinys lietuvių ir anglų kalbomis.

Užsakymus siųsti:

A. Stempužis, 2589 Euclid Hts. Blvd. nr.6, Cleveland Hights, Ohio, 44106, USA.

Kaina – $12.00 JAV, pašto išlaidos – $1.00.

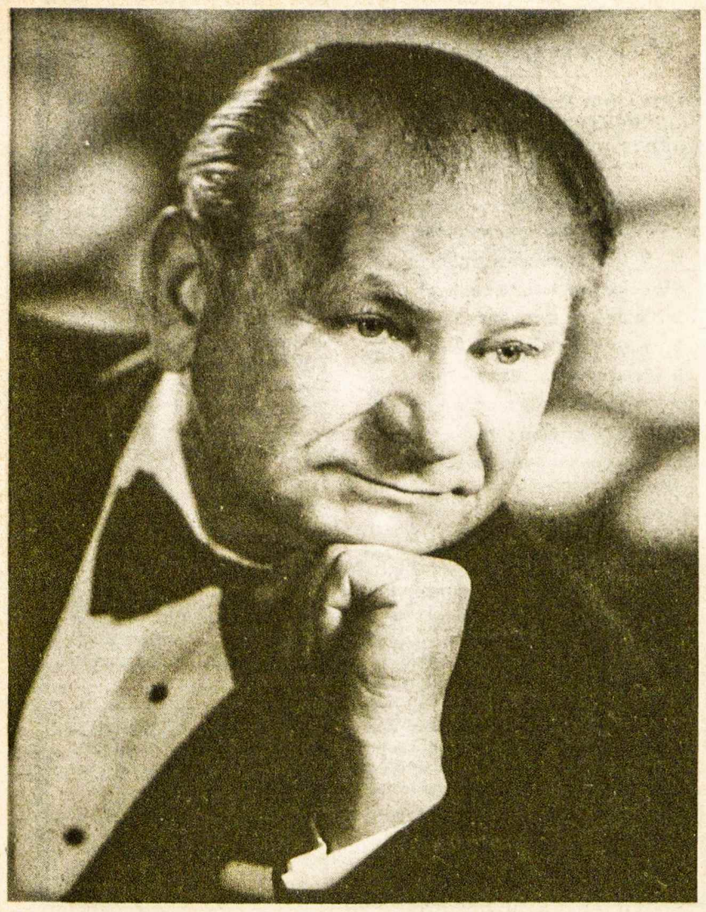

Velionis ALFONSAS MIKULSKIS, LTM Čiurlionio ansamblio įsteigėjas, vadovas ir dirigentas, palikęs gausų muzikinės kūrybos lobį, kurį rengiamasi išleisdinti Jungtinėse Amerikos Valstybėse

Mokslo ir kūrybos dienos V

Penktasis mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje

ANATOLIJUS KAIRYS

Sekmadienis, gruodžio 1

Diena prasidėjo pamaldomis: katalikams Tėvų jėzuitų koplyčioje, evangelikams — "Tėviškės" šventovėje. Jėzuitų koplyčioje Mišias laikė vysk. P. Baltakis ir vysk. V. Brizgys, kunigai — Pugevičius, Gutauskas ir Kuzminskas, pamokslą sakė kun. A. Saulaitis, giedojo solistai — M. Momkienė ir V. Momkus, vargonavo M. Motekaitis.

Baigiamasis posėdis didžiojoje salėje prasidėjo 12.30. Susirinko apie 250. Posėdį pradėjo dr. R. Vaitys. Į garbės prezidiumą pakvietė vysk. P. Baltakį, vysk. A. Trakį ir kelis simpoziumo tarybos narius.

Vysk P. Baltakis pasveikino simpoziumo programos dalyvius bei rengėjus, visus susirinkusius ir padarė įdomų pranešimą apie Lietuvos krikščionybės minėjimą 1987 m. Jis pabrėžė, kad 1387 m. Lietuvos krikštas mūsų tautai turėjo lemiamos reikšmės — nusisuko nuo kultūrinės slavų grėsmės ir atsuko veidą į Vakarų kultūrą. Minėjimui sudaryti platūs garbės ir darbo komitetai. Organizacinį komitetą, kuriam pirmininkauja J. Kavaliūnas, sudaro net 42 organizacijos. Jau paskelbti keli konkursai, numatytas iškilmingas minėjimas Romoje 1987 m. birželio 14, o Lietuvoj — birželio 28. Norintieji vykti į Lietuvą iš Romos turės bent dvi savaites laiko pasiruošti. Po to — iškilmės Čikagoje ir kitose vietovėse su plačia religine ir kultūrine programa. Numatytas biudžetas galįs prašokti $300,000.

Kiti kalbėjusieji dėkojo mokslininkams ir organizatoriams už dalyvavimą ir atliktą darbą. Kai kurių padėką reiškusių norai ir troškimai nuskambėjo keistu disonansu, bemaž nerealiai. Pvz. A. Kerelis, pranešęs kad tarybos pirm. J. Rimkevičius susirgo, (tai visi labai apgailestavo), kalbėjo apie simpoziumo rengėjų svajonę išsiplėsti: šiemet dalyvavo 200 mokslininkų, o po ketverių metų jie stengsis pritraukti 500! Niekas neturėtų prieš, jei būtų geriau. Simpoziumas su 500 paskaitininkų būtų jau ne simpoziumas mokslui ir kūrybai, o maišalynė a la Kaziuko mugė. Jau dabar nebuvo galima atrasti kas yra kur, kas atvyko, kas neatvyko, kas pasikeitė, o kai bus paskaitų tris kartus daugiau — kokia nauda? Juk simpoziumų kokybė ir vertė priklauso ne nuo mokslininkų skaičiaus. Pvz. penktadienio rytą tuo pačiu laiku vyko literatūra, filosofija, tautotyra, politiniai ir socialiniai mokslai . . . Tai vis humanitariniai dalykai, labai svarbūs daugeliui. Kokia tad nauda sugrūsti tokių mokslų dvigubai daugiau į vieną dieną? Jau ir 200 mokslininkų per daug!

Dr. J. Rėklaitienė, baigusi padėkas, nusiskundė, kad iš Lietuvos teatvyko vienas profesorius, o ji prašiusi penkių. Ji dėsianti visas pastangas, kad VI simpoziume dalyvautų bent 50 mokslininkų iš Lietuvos! Labai idealu, tik kiltų esminis klausimas — kam tada bus reikalingi išeivijos mokslininkai? Jei iš Vilniaus ir Kauno universitetų atvyktų 50 mokslininkų, tai, tikėkime, gal Vilniaus universitetas padengs simpoziumo rengimo išlaidas . . . Šiuo klausimu plačiau galėtų išsitarti Br. Kviklys, žinąs kas atsitiko rusų išeivijai Paryžiuje po I D. karo, kai iš Maskvos ir Leningrado pradėjo vykti aukšti pareigūnai su nurodymais kaip reikia "veikti . . ."

Po visų kalbų maldą sukalbėjo vysk. A. Trakis, abu himnus sugiedojo sol. M. Momkienė. Tuo ir buvo baigtas V Mokslo ir kūrybos simpoziumas, trukęs 5 dienas.

Baigiamosios pastabos

LEIDINYS. Buvo išleistas didelis — 542 psl. apimties leidinys: programa, biografiniai duomenys, kai kurių dalyvių nuotraukos, paskaitų santraukos ar vedamosios mintys ir kita reikalinga informacija. Leidiniui viršelį piešė dail. P. Aleksa, redagavo rašyt. N. Užubalienė, jai talkino J. Masionis ir kiti, spaudė M. Morkūno spaustuvė. Kaina — $8.00.

Leidinyje viskas labai ištęsta, palikta daug tuščios vietos. Visą medžiagą buvo galima suglausti į 442 psl. Programa lietuviška ir angliška galėjo tilpti viename puslapyje, duodant po 2 eilutes vienam asmeniui, vietoje trijų. Vien programai skirta kone 160 psl.! Biografijoms irgi užtektų vieno puslapio vienam dalyviui. Būtų lengviau įrišti, nebyrėtų lapai, patogiau nešioti ir mažiau kainuotų — gal $5.

Svarbiausias leidinio trūkumas — vardinio sąrašo stoka leidinio gale! Tiesa, biografijos sudėtos alfabeto tvarka, bet alfabetas ne visur išlaikytas (pvz. Rėklaitienė turi eiti prieš Remeikienę). Tai sunkina suradimą. Vis dėlto rašyt. N. Užubalienė atliko milžinišką darbą jį redaguodama. Vien už tai nusipelno visų padėkos ir pagarbos.

Tvarka buvo gera, tačiau nuolatinis paskaitų keitimas, vienų iškritimas, kitų prisidėjimas klausytojus vargino ir klaidino, ypač valandų perstatinėjimas. Sunku rengėjams, suprantame juos ir užjaučiame, bet lankytojams iš viso neįmanoma orientuotis. Varstai duris, tikrini, klausinėji, bėgi ten ir kitur, kol nusiraminęs atsisėdi kur pamatai mažiau galvų.

LANKYTOJAI. Dažnai tokie renginiai matuojami atsilankiusiųjų skaičiumi: jei žmonių daug — pasisekė, jei nedaug — nepasisekė. Tai nėra tikras matas. Kam svarbu, galiu duoti skaičius, kiek pastebėjau. Iš viso lankytojų buvo apie 300. Tiesa, literatūros vakare ir baigiamajame pokylyje buvo po 450, bet į tokius renginius eina ir tie, kurie simpoziumo nelankė. Simpoziumo atidaryme ir bendroje penktadienio sesijoje buvo po 300 žmonių. Niekada nebuvo daugiau, išskyrus minėtus du renginius. Pusė iš 300 buvo vietiniai, gal kiek mažiau, o kiti iš kitų vietovių atvykusieji mokslininkai, svečiai arba jų šeimos nariai — visai nematyti ir nepažįstami!

Kiek lankytojų turėjo paskaitos? Tikslųjų mokslų — mažiau, humanitarinių — daugiau. Buvo paskaitų, kuriose sėdėjo tik 4-5 žmonės, 10 ar 15, daugiausia 20. Tačiau filosofijos paskaitoje buvo 30, literatūros — 50, bendrame šeštadienio posėdyje — apie 130, Apvaliojo stalo diskusijose apie Vilniaus medicinos fakultetą — apie 110 ir pan. Jei paskaitų būtų daugiau, dalyvaujančių paskaitose skaičius dar sumažėtų, nes simpoziumo lankytojų skaičius nedidėja . . .

ŽODIS DĖL SIMPOZIUMŲ ISTORIJOS. Leidinio 14 psl. yra nepasirašyta "Simpoziumų apybraiža". Ten pasakyta, kad — Algirdą Avižienį, Arvydą Kliorę ir Bronių Nainį "tenka laikyti simpoziumų pradininkais, lygiagrečiai neužmirštant ir Cleveland'o PLIAS suvažiavimo organizatorių . . ." ir t.t.

Kalbant apie "organizacinius pradininkus" būtų galima su tokiu aiškinimu sutikti, bet kalbant apie idėjinius pradininkus — ne. 1967-70 m. LB centro valdybos pirmininku buvo inž. Br. Nainys, o šių straipsnių autorius — vicepirmininkas kultūriniams reikalams. Prisimenu, daug kartų buvo posėdžiauta ir svarstyta simpoziumų klausimas. Į vieną posėdį net dr. T. Remeikis buvo pakviestas savo nuomonei pareikšti. Po ilgų svarstymų LB centro valdyba sutiko idėją remti, o man Br. Nainys, gerai menu, pažadėjo neužmesti ir kultūros kongresų. Tą pažadą pakartojo ir vėliau, jau tapęs PLB valdybos pirmininku, tačiau neištesėjo — nė vieno kultūros kongreso nesurengė, M. ir K. simpoziumai užėmė kultūros kongresų vietą. O iš tiesų turėjo būti taip, kaip pradžioje ir siūlė Klivlando PLIAS vadovai — "sušaukti lietuvių tiksliųjų mokslų atstovų kongresą". (Ten pat, 4-ta eilutė iš viršaus). Jei taip būtų įvykę, šiandien nei simpoziumininkai, nei kongresininkai nežvairuotų vienas į kitą.

Tiesa yra ta, kad simpoziumai neatstoja kultūros kongresų, humanitariniai mokslai aiškiai nukenčia, nes politikuojama, šių sričių paskaitininkų dauguma nepalankūs išeivijos lietuvių kultūrai, jos veidas vis labiau murzinamas, kultūriniai išeivijos laimėjimai (su mažomis išimtimis) vis labiau menkinami, kartais net viešai niekinami. **Kultūros kongresai turi grįžti!**

Šis V M. ir K. simpoziumas nieko arba mažai skyrėsi nuo IV-jo, todėl plačiau nesustosiu prie jo kritikos. Ką pasakiau aprašydamas IV-jį, galioja ir penktajam. Siūlau pasiskaityti "TŽ" septynias mano atkarpas — nuo 1981. XII. 17 iki 1982. II. 4, ypač paskutiniąsias keturias atkarpas.

(Pabaiga)

Kad kompozitoriaus kūryba nežūtų

Rengiamasi išleisdinti velionies kompozitoriaus kūrinius trimis knygomis

ALFONSAS NAKAS

Alfonsas Mikulskis muzikine savo veikla spėjo tautą nustebinti ir pradžiuginti abiejų okupacijų neviltyje 1940-44 metais. Su dirigento lazdele ir žmonos Onos kanklėm iš Lietuvos pasitraukęs, beveik keturis dešimtmečius Čiurlionio ansamblio muzika guodė, ramino, gaivino lietuvišką išeiviją, kartu žavėjo svetimuosius, mokė juos tragiškos Lietuvos istorijos ir . . . geografijos.

A. Mikulskį aptariant keliais žodžiais, pasakytina: jis buvo muzikos milžinas ir tautos ambasadorius. Mirė Klivlande 1983 m. spalio 14 d., palikęs tik dalį išleistų ir tarp muzika besidominčiųjų paskleistų, bet labai daug neišleistų savo kūrinių. Kad A. Mikulskio rankraštinė kūryba neišsisklaidytų ar ko gero visiškai nedingtų, jo našlė Ona ir jo artimiausi bičiuliai bei gerbėjai ryžtasi viską atspausdinti. Pradėta telkti lėšas. Jau prasidėjo ir konkretus leidybos darbas.

Kad "TŽ" skaitytojams paaiškėtų, kas jau atlikta, kas daroma ir numatyta atlikti, raštu užkalbinau Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovę Oną Mikulskienę ir ilgametį Čiurlionio ansamblio v-bos pirmininką dabartinį Mikulskio kūrybai ir Čiurlionio ansamblio monografijai išleisti komiteto pirmininką Vladą Plečkaitį.

— Kiek ir kokios Alfonso Mikulskio kūrybos išleista jam gyvam esant ir per dvejus metus po jo mirties?

O. Mikulskienė: — Pirmosios trys plokštelės Kaune įrekorduotos 1931 m. (Columbia Phonograph Co., Inc.). Tai buvo vyrų okteto atliekamos kitų kompozitorių, ne Mikulskio, dainos. Mikulskis, tuomet tik 22 m. amžiaus dirigentas, tam oktetui dirigavo. Amerikoje išleista tarp 1953-80 m. 13 plokštelių su moterų, vyrų, mišraus choro su solistais atliekamomis dainomis, kanklių orkestro muzika. Visose plokštelėse gausu Mikulskio harmonizuotų liaudies dainų ir jo paties kompozicijų. Ne plokštelėse išleista 10 jo kūrinių — giesmių, dainų, viena rapsodija lietuvių tautinių muzikos instrumentų orkestrui. Ši kūryba randama dviejų dainų švenčių ir dviejuose atskiruose leidiniuose. Po kompozitoriaus mirties dar nieko nėra išleista, bet ruošiamasi išleisti.

— Kiek ir kokių kūrinių liko neišleista?

— Neišleista apie 400 kūrinių — dainų, giesmių, baladžių, rapsodijų, kompozicijų simfoniniam, kanklių ir liaudies instrumentų orkestrams, dainų vaikams ir t.t.

— Kokie pasiruošimai kūriniams išleisti daromi? Kas į darbą įsijungė?

— Suplanuota visą kūrybą išspausdinti trijose knygose. Pirmojoje maždaug 300 puslapių knygoje bus: a capella dainos mišriam ir vyrų chorams, moterų choro dainos su kanklių orkestru, dainos skautams, jaunimui, solo balsams, įvairios giesmės, Mišios už kenčiančią Lietuvą su vargonų palyda, dalis dainų mišriam chorui su tautinių instrumentų orkestru. Spaudai gaidas ruošia Kazys Skaisgirys. Medžiagą surenka ir paruošia muzikai O. Mikulskienė, Rita Kliorienė ir Algirdas Bielskus. Pirmoji knyga atiduota spausdinti 1985 m. pabaigoje. Antrajai knygai irgi medžiaga sutelkta bei paruošta. Joje bus išspausdinti lietuvių tautinių instrumentų kūriniai: plačios apimties veikalai pilnam orkestrui, kvartetai, duetai, kanklių solo kūriniai ir t.t. Dalis šios knygos jau paruošta spausdinimui. Trečioji knyga apims likusias mišraus choro dainas su tautinių instrumentų orkestru, Mišias už kenčiančią Lietuvą su pilnu tautinių instrumentų orkestru, tautinius šokius liaudies instrumentų orkestrui, įvairius smulkesnius kūrinius liaudies instrumentams, palydas kitų kompozitorių kūriniams. Ir šiai paskutinei knygai didesnė dalis medžiagos jau sutelkta.

— Su kokiomis problemomis, nekalbant apie finansines, susiduriate kūrinių leidimą ruošdami?

— Stoka laiko. Visi talkininkai aktyviai veikia muzikiniame ir visuomeniniame gyvenime, tad negali savo laisvalaikio pilnai atiduoti šiam darbui. Vienok paruoša eina pakankamai greitai.

— Kiek maždaug lėšų visos kūrybos išleidimui reikės?

Vl. Plečkaitis: — Visos kūrybos išleidimui reikėtų apie 20,000 dolerių.

— Jei greitai lėšas sutelkti pavyktų, kada numatote visos kūrybos leidimą užbaigti?

O. M.: — Turint pakankamai lėšų, visas darbas galėtų būti užbaigtas iki 1986 m. pabaigos.

— Šalia talkininkų muzikų, kas rūpinasi lėšų telkimo bei kitais techniškais reikalais?

Vl. P.: — Kūrybos išleidimu rūpinasi komitetas, kuris buvo sudarytas 1980 m. paminėti Čiurlionio ansamblio 40 metų ir kompoz. A. Mikulskio muzikinės veiklos 50 metų sukaktims. Tuomet k-to pirm. buvo išrinktas Jaunutis Nasvytis. Jau tada komitetas buvo numatęs išleisti A. Mikulskio kūrinius ir maestro pats buvo pradėjęs juos ruošti spaudai. J. Nasvyčiui išvykus iš Klivlando, k-tas pakvietė tuometinį Čiurlionio ansamblio v-bos pirm. Vl. Plečkaitį. Dabar administracinį k-tą sudaro: Vladas Plečkaitis — pirmininkas, dr. Danielius Degėsys ir Juozas Stempužis — vicepirmininkai, Ona Jokūbaitienė — iždininkė ir Juozas Malskis — sekretorius. Be to, įsteigtas plačios apimties talkos k-tas, į kurį įeina visuomenininkai, muzikai, žurnalistai iš viso 46 asmenys iš įvairių Amerikos vietovių.

— Pradėjote lėšų telkimo vajų. Kaip sekasi?

Vl. P.: — Tuo tikslu esam prirašę gana daug laiškų lietuvių visuomenei bei organizacijų valdyboms, o taip pat šiek tiek buvo rašyta ir spaudoje. Atsiliepimų gauname, bet ne tiek gausiai. Esame gavę ir stambesnių aukų. Aukotojų pavardes skelbėme ir skelbsime "Dirvoje", o taip pat įrašysime ir ruošiamoje Čiurlionio ansamlio monografijoje. Beje, monografijos išleidimas pareikalaus apie 15,000 dol., tad mums reikės dar daug lėšų sutelkti.

— Kokiu adresu aukų čekius siųsti?

Vl. P.: — Čekius rašyti: "Čiurlionis Ensemble, Inc." vardu ir siųsti minėto k-to iždininkei adresu: Ona Jokūbaitienė, 3000 Hadden Road, Euclid, OH 44117, USA. Tel. (216) 481-7161. Nusirašantiems nuo fed. mokesčių, naudoti numerį 23-7105497.

Pokalbį su A. Mikulskio kūrybos leidėjais baigęs, turiu dar keletą savo žodžių skaitytojui.

Beveik visi, į kuriuos čia kreipiamasi, gyvename amžiaus rudenį. Šiandien nebėra gyvųjų tarpe A. Mikulskio, rytoj ar poryt nebebus mūsų. Kūrėjo gaidos bus saugiai sutelktos leidiniuose ir išsaugotos laisvę atgavusiai Lietuvai, jeigu mes padėsime tuos leidinius išspausdinti. Čiurlionio ansamblio — Alfonso Mikulskio atveju visi esame tik **lietuviai**, vistiek ar gyventume Amerikoj, Kanadoj, Argentinoj ar Australijoj. Iš Čiurlionio ansamblio per Alfonsą Mikulskį visi esame daugiau ar mažiau gavę, o ir išėjęs jis dar daug žada savo kūrybiniu palikimu. Tai labai kuklus, ne milijoninis vajus. Jei kiekvienas šio rašinio skaitytojas pasiųstų po kelis-keliolika dolerių, lėšų klausimas kaip mat išsisprėstų.

Atsiųsta paminėti

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1984-5. Paruošė Bronė Lipšienė, Ona Šiugždinienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas. Viršelis Alfonso Krivicko. 1985 metai, 71 psl.

ŽODIS, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos žiniaraštis, 3 nr. Redagavo St. Dargis. Leidžiamas dukart per metus. ŠALFASS nariams siunčiamas nemokamai. Prenumerata kitiems — $2 metams. Adresas: "Žodis", 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3, Canada.

Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis, LIETUVA PASAULINĖJE LITERATŪROJE. Straipsnių rinkinys. (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA). Išleido Lituanistikos tyrimo ir studijų centras. Chicago, Illinois 1985 m., 244 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Istoriko dr. Zenono Ivinskio "Rinktinius raštus" šešiais tomais išleis Lietuvių katalikų mokslo akademija Romoje. Antrasis tomas, redaguotas prel. Pauliaus Jatulio, jau aitiduotas spaustuvei. Ši 700 psl. knyga turi tris pagrindinius skyrius — "Istorinius šaltinius tyrinėjant", "Lietuvos krikštas ir kaimynai", "Senovės lietuvių tikėjimas ir kultūra".

Prof. Algirdas J. Greimas 1985 m. spalio 1 d. išėjo pensijon, bet jis ir toliau vadovaus bendrinės semantikos seminarui Paryžiaus aukštųjų socialinių studijų mokykloje, kuri jam surengė išleistuves. Praėjusiais metais prof. A. J. Greimas lankėsi Kanadoje. Jis vadovavo seminarui Montrealyje, skaitė paskaitas Montrealio, Rimouski, Trois-Rivieres, Winnipego ir Toronto universitetuose. Su paskaitomis taipgi lankėsi ir amerikiečių Buffalo universitete. Jo veikalo "Apie dievus ir žmones" vertimą į anglų kalbą šį pavasarį išleis "Indiana University Press" leidykla Amerikoje. "Press Universitaires de France" leidykla Paryžiuje pernai išleido antrą laidą jo žymaus veikalo "Semantique structurale" (Struktūrinė semantika). 1986 m. pradžioje leidykla "Editions Hachette" išleis antrą tomą prof. A. J. Greimo veikalo "Semiotique, dictionnaire raisonne de la theorie du langage" (Semiotika, kalbos teorijos žodynas).

Dail. Telesforą Valių, mirusį Toronte 1977 m. gruodžio 1 d., Čikagos lietuviai prisiminė ir pagerbė specialia vakarone mažojoje Jaunimo centro salėje 1985 m. lapkričio 8 d. Vakaronė buvo skirta jo monografijai, paruoštai dail. Romo Viesulo, kurią 1984 m. Toronte išleido velionies našlė Aldona Valiuvienė. Vakaronę surengė Jaunimo centro moterų klubas. Atsiminimais dalijosi dail. Eleonora Marčiulionienė, kartu su juo lankiusi dailės studijas. Poetas Kazys Bradūnas vakaronėn įsijungė keliais eilėraščiais iš savo knygos "Maras", kurią dail. T. Valius iliustravo Vokietijoje. Žemaičiui T. Valiui pagerbti K. Bradūnas pridėjo ir savo eilėraščių apie Žemaitiją. Dail. Adolfas Valeška kalbėjo apie nepriklausomos Lietuvos meno mokyklos raidą, V. Vokietijoje įsteigtą dailės institutą. Jis taipgi komentavo Stasio Žilevičius rodomas dail. T. Valiaus kūrinių skaidres. Vakaronę paįvairino fleitistė Asta Šepetytė, muziką dėstanti La Grange mokykloje, keliais fleita atliktais kūrinėliais, pradėdama J. S. Bachu ir baigdama daina "Kur bėga Šešupė".

Gražias Lietuvių dienas Klivlande vėlyvą 1985 m. rudenį surengė vietinės LB apylinkės valdyba, vadovaujama pirm. Vlado Čyvo. Šventė lapkričio 16, šeštadienį, pradėta iš Čikagos atvykusio "Grandies" ansamblio koncertu. Jį įsteigė ir jam jau 23 metus vadovauja Irena Smieliauskienė. Koncertą šiltai sutiko žiūrovai, išlepinti grakščiosios "Grandinėlės". Čikagiečiai savo šokiams yra pasirinkę kitokį kelią, artimesnį kaimo nuotaikai. Lapkričio 17, sekmadienis, buvo skirtas dail. Gabrieliaus Stanulio 28 tapybos darbų parodai ir susipažinimui su Raimundo Lapo knyga "Ten, ekrane sužibus", apimančia Amerikos lietuvių kinematografijos istoriją 1909–79 m. Dail. G. Stanulis gyvena Šveicarijoje ir dėsto tapybą Ženevos dailės mokykloje. Ir parodos atidaryme, ir susipažinime su knyga kalbėjo Aldona Miškinienė. Praeities dienas atskleidė Kazio Motūzo filmas, vaizduojantis Lietuvą 1937–1938 m.

Sydnėjaus lietuvių choras "Daina", minėdamas savo veiklos trisdešimtmetį Australijoje, išleido pirmą savo dainų plokštelę, pagamintą K. Kazoko vadovaujamoje studijoje "Riversound Recordings". Naujoji plokštelė "Dainos" rėmėjus pasiekė tik 31-jame metiniame jos koncerte 1985 m. gruodžio 8 d. Sydnėjaus lietuvių klube. Programoje skambėjo lietuvių kompozitorių kūriniai. Dirigavo choro vadovas muz. Bronius Kiveris ir moterų chorui vadovaujanti Birutė Aleknaitė. Scenon buvo pakviestas plokštelės leidėjas Kajus Kazokas, mecenatai — Petras Ropė, Valė Stanevičienė, Vanda Narušienė, Leonardas Karvelis, Jonas ir Pranas Sakalauskai, Stasys Žukas, mons. Petras Butkus ir kun. Povilas Martuzas.

Metinė Antano Venclovos 1.000 rublių premija įsteigta grožinės literatūros vertėjams į lietuvių kalbą. Tikimasi, kad premijos dėka bus susilaukta geresnių vertimų.

Kauno M. K. Čiurlionio dailės muziejaus darbuotojai rinko medžiagą Pasvalio rajone. Iš ten jie parsivežė beveik 200 liaudies meno pavyzdžių — audinių, metalo, medžio ir keramikos dirbinių, 400 nuotraukų ir piešinių. Didelis lobis buvo rastas pas devyniasdešimtmetę senutę O. Skrinienę, kuri pasididžiuodama rodė iš senų laikų išsaugotas nuostabaus grožio lovatieses, staltieses, tulpėmis, žvaigždutėmis, stilizuotais paukščiais išdabintus rankšluosčius. Atsivežtoji medžiaga papildys M. K. Čiurlionio dailės muziejaus fondus, turinčius didžiausią liaudies meno rinkinį Lietuvoje.

Muzikinis Kauno teatras savo repertuarą papildė E. d'Alberto opera "Slėnis". Ta opera šio teatro scenoje jau buvo vaidinta nepriklausomybės metais. Naujos versijos premjerą paruošė du dirigentai Stasiai — Domarkas ir Čepinskas, Kauno dramos teatro rež. J. Vaitkus ir dail. V. Kalinauskas. Pagrindinius vaidmenis atlieka keli dainininkai: Mortos — J. Bukauskaitė, A. Mikšytė, B. Sodaitytė ir S. Garbavičiūtė, Petro – J. Antanavičius ir E. Gutauskas, Sebastijono — A. Kunčius, G. Šmitas ir D. Verba.

Profesinis Lietuvos baletas savo veiklos šešiasdešimtmetį atšventė Vilniaus operos ir baleto teatre. Sukakčiai buvo pasirinktas pirmą kartą prieš 60 metų Kaune suvaidintas L. Delibo baletas "Kopelija", kuriame pagrindinius vaidmenis atliko dabartinė šokėjų karta — S. Masaniova, J. Katakinas, L. Bartusevičiūtė, V. Kudžma. Pirmąjį baleto spektaklį 1925 m. gruodžio 4 d. priminė sukakties proga surengta nuotraukų paroda. Iš jų į žiūrovus žvelgė O. Melėjinaitė — pirmoji Svanilda, B. Kelbauskas — pirmasis Fransas. Visas baletininkų kartas sveikino Lietuvos baleto kelią gerai pažinusi Jadvyga Jovaišaitė, susijusi su pirmuoju spektakliu ir vėlesniais laimėjimais. Scenon buvo iškviesti visų baleto kartų atstovai, su kuriais žiūrovus supažindino vyr. baletmeisteris V. Brazdylis.

Komunistinės Kinijos taikomosios dekoratyvinės dailės paroda vilniečiams buvo surengta Dailės parodų rūmuose. Jos lankytojai pirmą kartą Lietuvoje turėjo progą susipažinti su kinietiškais siuvinėjimo pavyzdžiais, juvelyrine akmens ir medžio drožyba, rytietiško šilko lėlėmis bei kitais suvenyrais. Parodoje taipgi buvo puošnių porcelianinių indų, pintų namų apyvokos reikmenų, originalių paveikslų, kilimų. Parodos atidaryme kalbėjo Lietuvos dailininkų sąjungos valdybos pirm. K. Bogdanas ir Kinijos taikomosios dekoratyvinės dailės instituto pirmininko direktoriaus pavaduotojas Li Mian Lu.

Centrinė Zarasų rajono biblioteka surengė parodą "Žmogus ir duona". Lankytojų laukė ant lininės staltiesės padėtas duonos kepaliukas su rugio varpomis, kraštotyrininkų surinkta etnografinė medžiaga apie javų auginimą ir duonos kepimą. Kalbėjo senesnieji kaimo žmonės, prisimindami patarles, istorijas apie duoną. Buvo padainuota dainų apie brangiausią žmogaus turtą — duoną.

Ramygalos kolchozas Panevėžio rajone įsteigė metinį "Ramygalos arklo" prizą geriausiam skaitovui. Laimėtoją išrenka literatūrinių vakarų dalyviai ir biuletenio "Naujos knygos" skaitytojai. 1985 m. prizas įteiktas dramos aktoriui Laimonui Noreikai, diplomai — aktoriams Marijai Rasteikaitei, Gražinai Urbonaitei ir Arnui Rosenui, vilties diplomas — Vilniaus konservatorijos teatrinio fakulteto studentei Aušrai Keliuotytei. Ramygalos kultūros namuose premijuotieji aktoriai skaitė S. Daukanto, S. Nėries, J. Baltušio, P. Širvio, E. Matuzevičiaus ir kitų rašytojų kūrinius.

Albertas Zalatorius pedagoginiame Vilniaus institute apgynė filologijos doktoratą "XX šimtmečio lietuvių novelės semantinis aspektas". Įdomiausia, kad ta disertacija apima noveles tik iki pirmosios sovietinės okupacijos. Atliktą darbą aukštai įvertino trys oponentais buvę filologijos daktarai — vilniečiai D. Sauka su J. Stoniu ir iš Rygos atvykęs B. Tabunas.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais uždaryta	
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	7¾%
180-185 d. termin. ind.	8 %
term. indėlius 1 metų	8½%
term. indėlius 2 metų	9 %
term. indėlius 3 metų	9 %
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7 %
taupomąją s-tą	6½%
dieninę taupymo s-tą	6 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9½% – 11 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411

* *Raidžių rinkimo bendrovė.*
* *Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.*

*Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei***

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!

valdžios knygelė

"Plans, Permits and Payments"

ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING

Įsigykite nemokamą egzempliorių!

239-3991

ANTANAS GENYS
nepriklausomas pardavėjas
"RE/MAX professionals inc."

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Jaunosios Toronto lietuvių akordeonistės — DAINA GURKLYTĖ ir DANUTĖ PARGAUSKAITĖ. Taip pat jos yra "Sutartinės" kvarteto dainininkės, pasirodančios įvairiuose renginiuose Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lionių metu buvo turėta $64.000 išlaidų, kurias pedengė valdžia. Dėl to S. Blais-Grenier susilaukė menkesnių valstybės sekretorės pareigų susisiekimo reikalams.

Spėjama, kad ministeris pirm. B. Mulroney ją buvo pasiruošęs pats pašalinti iš ministerių kabineto sekančiame kai kurių narių pakeitime šiais metais. Jos staiga pradėtas naftos valyklos gynimas Montrealyje tėra bandymas įsiteikti balsuotojams sekančiuose parlamento rinkimuose. Anksčiau ji dirbo Kvebeko organizacijoje, tikrinančioje saugumą darbovietėse, bet buvo atleista iš vykdomosios direktorės pareigų ir pareikalavo didelės kompensacijos už neteisėtą atleidimą. Pasisakydama viešai prieš naftos valyklos pardavimą ir uždarymą, ji pažeidė ministerių kabineto narių solidarumą. "Gulf Canada" naftos valyklos pardavimas buvo patvirtintas ministerių kabineto posėdyje. Pasitraukusią ministerę teks pakeisti kitu parlamento nariu iš Montrealio. Spaudoje daroma išvada, kad ministerio pirm. B. Mulronio laukia nelengvas uždavinys, nes tarp Montrealyje išrinktų parlamento atstovų nesimato rimtų kandidatų į ministerius.

Kritikos Kanadoje vis daugiau susilaukia parlamento patvirtintas jaunų nusikaltėlių įstatymas. Pagal jį, vaikai iki 12 metų amžiaus iš viso nėra atsakingi už kriminalinius nusikaltimus. Įdomiausia, kad nekaltais lieka ir tėvai, kurie normaliai turėtų prižiūrėti ir kontroliuoti tokio amžiaus vaikus. Paaugliai iki 18 metų amžiaus teisiami specialiuose jaunuolių teismuose. Nei teismas, nei policija negali paskelbti tokių nusikaltėlių pavardžių. Toronte keturiolikmetis jaunuolis nušovė vyrą, jo žmoną ir septynerių metų dukrelę. Jaunuolių teisme konstatuota, kad tai buvo suplanuota pirmo laipsnio žmogžudystė, tačiau įstatymo leidžiama aukščiausia bausmė yra treji metai. Jaunuolis, kurio pavardė vis dar neskelbiama, po šešių mėnesių bus išleistas iš kalėjimo. Suaugusių teisme jis būtų gavęs 25 metus kalėjimo be bausmės dovanojimo. Net ir tuo atveju, jeigu teismas jį būtų pripažinęs nepilnapročiu, jis būtų buvęs uždarytas psichiatrinėje ligoninėje, kol nebus nustatytas pilnas pasveikimas.

Teismas tą jaunuolį pripažino pilnapročiu. Jo nebus galima izoliuoti psichiatrinėje ligoninėje. Po šešių mėnesių jis vėl galės pradėti laisvą gyvenimą, ir niekas nežinos, kad jis yra nužudęs tris žmones. Teismo sprendimas turi būti padarytas iki š. m. sausio 22 d. Šį kartą svarstoma galimybė tą keturiolikmetį žmogžudį perduoti suaugusiųjų teismui, kur jis greičiausiai būtų pripažintas nepilnapročiu ir uždarytas ligoninėje. Tokių nepilnamečių žmogžudžių jau buvo susilaukta ir anksčiau. Nuogąstaujama, kad vaikus iki 12 metų amžiaus, kurių iš viso negalima teisti, savo reikalams gali panaudoti tokie nusikaltėliai, kaip narkotikų skleidėjai. Iš sulaikytų vaikų policija tegalėtų atimti rastus narkotikus, bet tų vaikų negalėtų teisti, reikalauti, kad jie išduotų didžiuosius narkotikų parūpintojus.

Kanados finansų ministeris M. Wilsonas šiemet tikisi surinkti bilijonu dolerių daugiau pajamų mokesčio. Tai bus pasiekta mokesčio padidinimu daugiau uždirbantiems kanadiečiams ir nuo mokesčio atleidžiamos sumos sumažinimu. Anksčiau ji kasmet būdavo padidinama pagal infliacijos nuošimtį, o dabar pirmieji 3% infliacijos nebus įskaitomi. Valdžios iždui $1,5 bilijono atneš didesni mokesčiai už kai kuriuos parduodamus gaminius, alkoholinius gėrimus ir benziną. Pabrangs ir parduodama duona bei kiti panašūs miltiniai gaminiai dėl kviečių kainos padidinimo 16%.

Ateitininkų žinios

Jaunučių ir jaunių susirinkimas — sausio 18, šeštadienį.

Moksleiviai organizuoja slidinėjimo iškylą Loretto vietovėje šį savaitgalį. Smulkesnes informacijas teikia Tadas Slivinskas.

Vasario mėnesį ruošiamas karnavalas Toronto Lietuvių namuose. Moksleiviai kviečiami suorganizuoti savo skyrių.

Moksleivių ir studentų studijų dienos rengiamos Čikagoje kovo 15 d. Visi raginami jose dalyvauti.

Gegužės mėnesį numatomos moksleivių rekolekcijos. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

Šiais metais sueina 100 metų nuo prof. Stasio Šalkauskio gimimo. Šio didžiojo ateitininkų ideologijos kūrėjo ir vadovo prisiminimas ir pagerbimas bus ateitininkų šventės metu šį pavasarį. Stasio Šalkauskio kuopos nariai šiuo reikalu jau tarėsi su vadovais. **O.G.**

Skautų veikla

• Sausio 6 d. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntų posėdyje nutarta ruošti iškilmingą Vasario 16 sueigą vasario 9 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo par. salėje. Abu tuntai organizuotai dalyvaus iškilmingose Mišiose vasario 16 d., 10.15 v.r., Prisikėlimo šventovėje. Evangelikai skautai-tės dalyvaus savo šventovėje 11.15 v.r. pamaldose.

• **Kaziuko mugė** bus kovo 2 d. visose Prisikėlimo par. salėse. Mugės tema — "Skautavimo pionerija". Kanados rajono vadas s. V. Turūta atidarys mugę 9.30 v.r. Tuntai dalyvaus Mišiose 10.15 v.r.

• Skautiškas ačiū p.s. V. Vaitkams už $20 auką "Rambynui".

• Sausio 26 d., 11 v.r., skautų būkle šaukiamas Romuvos valdybos posėdis.

• Sausio 19 d., 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose įvyks Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas. Bus rodomas filmas iš Klaipėdos krašto. Sesės ir broliai kviečiami dalyvauti. **D. Barzdžiūtė**

Sporto istorijai dar reikia žinių

Nežiūrint paskutinio (1985 m. pradžioje) ir viešo prašymo žinių lietuvių išeivijos sporto istorijai, esame priversti dar kartą kreiptis į sportinę visuomenę ir darbuotojus.

Šiuo metu trūksta sąrašo asmenų, kurie buvo išrinkti ir sudarė ŠALFASS garbės teismus ir revizijos komisijas 1952 m., 54, 56, 59, 61 ir 1968 m. Iki šiol kreipimasis į mūsų dabartinius ir buvusius vyr. sporto organus ir vadinamąjį "generalinį sekretoriatą" buvo bergždžias.

Drįstame dar kartą viešai kreiptis į Bostono ir Klivlando sportu besidominčią visuomenę, prašydami bent kokių informacijų apie Bostone ir Klivlande esančių mūsų sporto klubų veiklą.

Prašome žinių apie buvusią veiklą Brocktone, Worcesteryje, Filadelfijoje ir Omahoje. Žinių ir nuotraukų (tiktai su paaiškinimais) laukiame iki 1986 m. kovo 1 d. Žinias prašome siųsti: Pranas Mickevičius, 4831 S. 23rd St., Milwaukee, Wisconsin 53221, USA arba Sigitas Krašauskas, 32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario M6S 4R5, Canada.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis "Vyčio" sporto klubo susirinkimas įvyks sausio 26 d. Toronto Lietuvių namuose. Susirinkimas prasidės tuoj po paskaitos. Tiksli informacija bus paskelbta vėliau. Bus renkama nauja valdyba, išklausyti praėjusios veiklos pranešimai ir aptarti ateities planai. Kviečiame visus, kuriems rūpi lietuviško sporto veikla, gausiai apsilankyti.

Mūsų rėmėjams — P. Berneckui, V. Dauginiui ir J. Nešukaičiui nuoširdžiai dėkojame. **A.S.**

Kokią kelionių agentūrą pasirinkti?

Ontario vyriausybės patarimai

Svarbiausias žingsnis planuojant atostogas — rasti patikimą kelionių agentūrą, sako Doug Caven, Ontario kelionių įstaigų registratorius Vartotojų ir komercinių santykių ministerijoje.

Išskyrus pasiteiravimus pas draugus apie agentūrą, reikia patikrinti, ar pasirinktoji firma yra užregistruota ministerijoje pagal Kelionių įstatymą. Jeigu atitinkamas pažymėjimas nėra iškabintas agentūros įstaigoje, prašykite parodyti jį arba skambinkite į centrinį ministerijos biurą (416) 963-0444 ir patikrinkite, ar kad firma yra užregistruota. Nors registracija nereiškia agentūros kokybės, tačiau parodo, kad firmai yra įstatymu leista rūpintis kelionių reikalais ir kad šis jos verslas yra dengiamas Ontario kelionių kompensacijos fondo. Registracijos pažymėjimas galioja dvejus metus.

Šis fondas buvo įsteigtas provincijos valdžios ir registruotų kelionių įstaigų narių, siekiant apsaugoti agentūros klientus nuo nuostolių tais atvejais, jeigu iš anksto sutvarkyti kleionės patarnavimai negali būti atlikti dėl bendrovės bankroto. Tai įvyksta, kai registruotos kelionių agentūras, lėktuvų bendrovės, viešbučiai ar bet kokia kita firma, turinti ryšį su kelione, užsidaro, nejvykdžiusi savo įsipareigojimų.

Šis fondas gali greitai atlikti būtinus patvarkymus keleiviams, jeigu jie, atsiduria beviltiškoje padėtyje už Kanados ribų, arba asemnims, planavusiems keliauti trijų-penkių dienų laikotarpyje po bendrovės bankroto.

Drauda

Didesnės rizikos namų draudos paprastai apima gaisrą, dūmus, žaibą, sprogimą, krentančius daiktus, autovežimio smūgį (automobilio ar lėktuvo), muštynes, vandens proveržius, audrą, krušą, vandalizmą ir vagystę. Kai kurie įvykiai, kaip potvynis ar žemės drebėjimas, gali būti neįtraukti. Būkite tikras, kad supratote ką jūsų draudo apima, ir bet kokius išimties paragrafus, ar sąlygas, kurios gali padaryti jūsų draudą negaliojančią.

Vartotojų ir komcercinių santykių ministerija išleido pagrindinį draudos vadovą. Norėdami gauti nemokamą egzempliorį, rašykite: "Consumer Information Centre", Ontario Ministery of Consumer and Commercial Relations, 555 Yonge Street, Toronto, Ont. M7A 2H6 arba skambinkite telefonu (416) 963-1111, (nemokamas telefonas: 1-800-268-1142).

Vertė **J. Str.**

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažistamiems.**

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

7¾%	už 90 dienų term. indėl.
8 %	už 6 mėn. term. indėlius
8½%	už 1 m. term. indėlius
9 %	už 2 m. term. indėlius
9 %	už 3 m. term. indėlius
9 %	už pensijų planą
7 %	už specialią taup. s-tą
6½%	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10%
2 metų	10½%
3 metų	11 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	9½%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 49 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

Įstaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

HURONIA PROPERTY APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ont.L4G 2L6.
Telefonai 773-6480 arba 225-5699

Alfonsas Garbenis, jn., B. Econ. CRA, savininkas.

Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių mortgičių, palikimų, investacijų ir kituose nekilnojamo turto pardavimo bei pirkimo reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas st, west
islington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

JANE–ANNETTE, šviesus, gražiai prižiūrėtas trijų miegamųjų namas. Privatus įvažiavimas. Kiemas išeina į upę ir parką. Kaina — $104,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.

*Savininkai: **Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

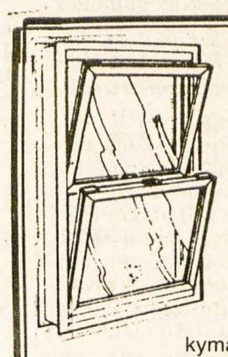

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

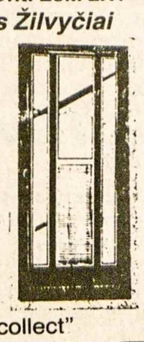

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

Lietuviams 10% nuolaida. **Skambinti telefonu**

(416) 545-6556 Hamiltone,

Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

"PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI LAISVĖJE"

Naujasis pabėgėlis iš Sovietų Sąjungos Suvalkietis ("TŽ" 48 nr.) rašo, kad anksčiau pasitraukęs rusas jūrininkas pas jį atvažiavo nauju automobiliu ir jam atidavė vieną televizijos aparatą.

Kai aš su kitais 1950 m. atvykau į Kanadą pagal valdžios sutartį dirbti prie geležinkelio arba miške, radau rusą Jakov S., atvykusį prieš kelias savaites. Geležinkelio "extra gang" darbininkai buvo ukrainiečiai, lenkai (seni ir nauji ateiviai), keliolika baltiečių, du vengrai, vienas čekas ir minėtas rusas.

Po dviejų mėnesių dėl geležinkeliečių streiko mus pasiuntė į mišką. Jakov S., kuris sakėsi esąs techninis braižytojas ir karo metu buvęs tankų leitenantas Vlasovo armijoje, iš pradžių buvo uolus miško kirtėjas. Greitai jo entuziazmas atslūgo, ypač kai atėjo dideli šalčiai. Kirsdavome mišką pavieniui — kiekvienas savo ruože. Pasitaikė, kad Jaša (taip ukrainiečiai Jakov S. vadindavo) dirbo greta manęs. Aš mačiau, kad jis dažnai vaikštinėja. Klausdavau, kodėl jis nedirba. Jaša atsakydavo, kad blogai jaučiasi. Darbas buvo akordinis, tai Jaša vos uždirbdavo užsimokėti už pragyvenimą.

Jakov S., baigęs sutartį, pavasarį išvažiavo. Kai mes išvykome iš miško, Jašą radome Kapuskasinge, kur dirbo mūrininku. Vėliau sužinojau, kad latvis Peteris P. sutiko Jašą Toronte. Vargšas ruselis neturėjo nei darbo, nei pinigų. Miegojo parkuose ant senų laikraščių.

Dabartiniai pabėgėliai rusai yra visą amžių išgyvenę komunistinėje sistemoje, kur valdžia viską rikiuoja. Daugelis rusų neturi supratimo vakariečių sistemos ir laisvės, kur pačiam reikia susijieškoti darbą. Be mokėjimo vietinės kalbos, be reikiamo amato, be pašalinės pagalbos kiekvienam yra sunku. Atrodo, rusai jaučiai saugūs savųjų tarpe savame krašte. Svetimoje aplinkoje daugelis jų krinta į neviltį ir rezignuoja. Todėl nenuostabu, kad kai kurie pasitraukę rusai grįžta namo, nors gerai žino, kad sovietų valdžia juos laiko išdavikais.

Rom. Bulovas

UŽMIRŠTAMA "EGLUTĖ"

Praėjusį rudenį viename mūsų mėnesiniame žurnale buvo jauno žmogaus konkursinis straipsnis apie lietuviškosios išeivijos skerspjūvį. Buvo paminėtos net paskiros jaunimo organizacijos, o svarbiausi rėmai, ant kurių remiasi išeivijos gyvenimas, liko kažkaip nepastebėti. Tie rėmai — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, šeštadieninės mokyklos ir vaikų laikraštėlis "Eglutė".

Jūsų lapkritinis vedamasis "Lietuviškosios atžalos" taip pat nepasižymėjo akylumu. Tai gali ateityje atsiliepti ir į Jūsų gyvybę — "Tėviškės žiburių" egzistenciją. Turiu mintyje vaikų laikraštėlį "Eglutę", kuri pasiekia gal nedaugaiu kaip 25% lietuviškų šeimų. O kieno kaltė? Jūsų! Gerai suprantate, kad Jūsų laikraščio jaunosios kartos skaitytojai yra daugiausia "Eglutės" skaitytojai prieš 10-15-25 metus. Ir rašantieji į "TŽ" ne vienas yra pradėjęs savo pirmuosius rašeivos žingsnius "Eglutėje". O Jūs ar prisimenat savo puslapiuose tą vargšę Pelenę, kuri gyvuoja tik užsispyrusių, tylių darbininkų dėka. Jei išeivijos spauda — ir kairė, ir dešinė, ir vidurys — paaukotų tą vietą, kuri užpildoma senais anekdotais, "Eglutės" reklamai, daug šeimų sužinotų apie tą puikų vaikų laikraštėlį. Galima būtų įdėti sumažintą viršelio nuotrauką (viršeliai būna visad labai skoningi ir puošnūs!) virš trumpo apibūdinimo.

Žinoma, ir laikraštėlio leidėjai — Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys galėtų būti drąsesnės. Pagal šio krašto vertelgų paprotį turėtų belstis į mūsų milijonierių ar pusmilijonierių duris, kišti tuoj pat koją į tarpdurį ir pečiais veržtis vidun, kol išprašys kokią varganą šimtinę ar tūkstantinę. Turtingi prekybininkai apmokėtų vieno mėnesio klišės pagaminimo išlaidas, paveikslo apačioje įdėdami 2-3 eilutes savo vardo ir adreso pagarsinimui. Taip, kaip Kanadoje reklamavosi ar dar ir dabar gal reklamuojasi "Carlings" ar "Seagram" gamyklos.

Lietuviški laikraščiai ir žurnalai, dėdami nemokamai tokius mėnesinius skelbimus, užsitikrins savo ateitį. Tad pradėkite Naujuosius 1986-tuosius metus su ta nuotaika — prailginti savo gyvastį!

Vyt. Abromaitis,
Putnam, Conn.

Red. pastaba. Šio gražaus mėnesinio vaikų laikraštėlio adresas: "Eglutė", Sisters of the Immaculate Conception, Putnam, CT 06260, USA. Metinė prenumerata — $10.

JAV PAŠTAS

Laikraštis geras, malonu gauti ir skaityti. Mūsų paštas dar veikia ir dabar gauname "TŽ" ketvirtadieniais ar penktadieniais. Net šventinį numerį gavom 1985.XII.19. Ko daugiau norėti? **A. Juodvalkis,**
Čikaga

Pasitarime pas Latvijos konsulą dr. E. UPENIEKS Toronte, kur buvo aptartas Mendelsono choro koncertas. Jo programoje numatytas latvių kompozitoriaus T. KENINŠ kūrinys "Gloria", susietas su lietuvės laišku iš Sibiro. Iš kairės: Natalija Haidasz, dirigentas dr. Elmer Iseler, Inta Purvs, Jessy Iseler, sen. dr. Stanley Haidasz, Regina Upenieks; antroje eilėje: prof. R. Lopan, Margaret Upenieks, dr. Edvard Upenieks, Rūta Pacevičienė, KLB pirm. adv. Algis Pacevičius. Planuojamasis plataus masto koncertas numatomas Toronte 1987 metais

TORONTO ONT

A.a. Adomo Kybranco atminimui žmona M. Kybrancienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

Vera ir Kazimieras Stirbiai, pagerbdami a.a. Eleną Gotceitienę, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $30.

A. a. Onai Ratkevičienei mirus Londone, Ont., jos atminimui, vietoj gėlių, reikšdami užuojautą likusiai šeimai, Aldona ir Antanas Kilinskai paaukojo "Tėviškės žiburiam" $35.

J. Vėgelis, gyvenantis Oakvillėje, yra pasižymėjęs įvairiais dailiais metalo dirbiniais. Jis pagamino ir "Tėviškės žiburiams" specialią pašto dėžutę, kuri yra pritvirtinta prie įėjimo. Dėkojame mielam savo skaitytojui už gražią dovaną šiam laikraščiui.

PADĖKA

Dėkoju gerbiamam Broniui Bačiūnui už auką $20.000 Tautos fondui. Tai papildoma auka prie 1985 m. gegužės mėnesį gautos aukos $45.000. Iš viso gauta $65.000 1985 m. Lietuvos laisvės reikalams. Nuoširdžiausia padėka.

A. Firavičius,
Tautos fondo atstovybės
Kanadoje pirmininkas

PADĖKA

Nelaimei ištikus, kurį laiką gydžiausi ligoninėje, o vėliau namuose. Patyriau daug nuoširdumo iš įvairių asmenų. Jiems reiškiu nuoširdžią padėką už paguodos žodžius telefonu, kortelėmis bei asmeniškai išreikštus: E. Krivienei, p.p. Malinauskams, p.p. Dačkams, A. Vaitkevičienei, p. Kaulienei, M. Bumbulienei, M. Šenferienei, p.p. Šenferiams, St. Girčienei, A. Girčienei, T. Augustinui, OFM, V. Simanavičienei, V. Laurinavičienei, O. Spurgaitienei.

Jūsų visų rūpestingumas liks mano širdyje niekad neužmirštamas.

Jūsų **Bronė Dicevičienė**

Aukos lituanistikos katedrai

$500: dr. M. Ramūnienė (papildė iki $1000.00); **$250:** K. ir E. Gudinskai; **$100:** dr. A. Šalkus, A. Patamsis, V. A. Paulionai, dr. N. N.; **$50:** J. E. Girėnas, Iz. Mališka.

Iš viso iki šiol suaukota $20,125.00. Komitetas nuoširdžiai dėkoja visiem aukotojam. Aukos priimamos ir toliau. Čekius rašyti: Lituanistikos katedra ir siųsti Lėšoms telkti komitetui, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Latvijos konsulas dr. Eduardas Upenieks laiške "Tėviškės žiburiams" praneša apie planuojamą plataus masto koncertą, kuriame žymusis Mendelsono choras atliks latvio kompozitorius T. Keninš "Gloria" kūrinį, susietą su lietuvės laišku iš Sibiro. Koncertas numatomas 1987 m. Velykų laikotarpyje. Jis bus rekorduojamas CBC. Pradžioje solistų dalis atliks kanadiečiai, vėliau galės įsijungti ir baltiečiai. To renginio reikalu įvyko pasitarimas dr. E. Upenieko namuose. Dalyvavo Mendelsono choro dirigentas dr. Elmer Iseler, buvęs Kanados daugiakultūrių reikalų ministeris, senatorius dr. S. Haidasz ir KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pacevičius su žmona.

Linkėjimai

Antanas Kozulis, dirbęs 19 metų Windsoro viešųjų mokyklų vadybos tarnyboje, po 1985 m. Kalėdų išėjo į pensiją. Po švenčių jis ir jo žmona Birutė išsikėlė gyventi į Emsdale, Ont., prie Pembrook Resort Deer Lake.

Linkime jiems geros sėkmės –

Dana ir Vytas Pliskevičiai su šeima

London, Ontario

ĮSPŪDINGOS KALĖDOS. Londono lietuvių Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. I. Mikalauskas, OFM, kad ir sulaukęs deimantinės amžiaus sukakties, tebėra judrus ir darbštus. Jo tvarkingumas ir energija stebina parapijiečius. Klebonas kiekviena proga stengiasi, kad Kalėdos, Velykos ir kitos šventės būtų įspūdingos ir patrauklios tikintiesiems. Taip ir šių metų Kalėdos buvo gana iškilmingos. Kalėdų naktį įvyko Bernelių Mišios. Kalėdinės ir kitas giesmes gražiai giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas jaunosios kartos atstovės — Evelinos Petrauskaitės. "Pašvaistės" chorvedė Rita Vilienė numato grįžti iš Europos š. m. rugpjūčio mėnesį. Dabar ją pavaduoja žinomoji smuikininkė Regina Bankienė (diriguojanti chorui ir pati dažnai smuiku solo atliekanti įvairius kūrinius) arba Evelina Petrauskaitė.

Šventovė buvo labai gražiai papuošta. Viktorija ir Stela Grigelytės bei jų brolis Kazimieras iš medžio žievės padarė labai gražią prakartėlę ir atvežė kalėdinę eglutę. Taip pat šie trys bei P. ir D. Judickų šeima parūpino labai daug gražių gėlių. Šios dvi šeimos kiekvieną šventadienį pasirūpina gėlėmis šventovės papuošimui.

Klebonas dar ir dabar stropiai lanko parapijiečius. Jis teikia dvasinį patarnavimą ir Rodnės apylinkės lietuviams. **D. E.**

St. Catharines, Ont.

IR ŠIEMET LABAI GRAŽIAI PRAĖJO Kalėdų ir Naujų metų šventės. Daug suvažiavusių giminių, daug pamaldų bei suėjimų. Buvo bendros Kūčios su gerai paruošta programa puikiai papuoštoje salėje, su liūdnais prisiminimais brolių lietuvių, jau tiek metų nešančių sunkią sovietinių rusų vergiją.

BERNELIŲ MIŠIOS 12 v. naktį susilaukė daug dalyvių, atvykusių net iš Čikagos ir Kalifornijos. Naujų metų dienos Mišios irgi sutraukė daug tautiečių. Pamaldas atliko kun. Kęstutis Butkus, pasakydamas labai gražius pamokslus.

GRUODŽIO 25 DIENOS POPIETINĖJE II-jo kanalo televizijos programoje buvo parodyti apie dabartinę Lietuvą vaizdai. Nors gana trumpai (5 minutės), bet tiek daug niekad anksčiau nebuvo parodyta. Matėsi paties programos filmuotojo bei reporterio G. Utley nuotrauka jam vaikštant Aušros Vartuose ir kitur. Buvo parodyti gyvai judantys Kauno bei Vilniaus žmonės gatvėse, restoranuose, parduotuvėse. Apgailestavo, kad Lietuva nelaisva, esanti auka didžiojo kaimyno.

50 METŲ VEDYBINĘ SUKAKTĮ atšventė Valerija ir Stasys Gudaičiai Niagaros mieste, kur jie gyvena nuo maždaug 1952 m. Abu kauniečiai ten ir sukūrę šeimą 1935 m. Abu dideli patriotai, pastoviai palaiką mūsų veiklą, pastoviai lanką lietuviškas pamaldas St. Catharines mieste. Kun. K. Butkus, OFM, jiems suteikė specialų palaiminimą. Pasveikino juos krašto ir miesto valdžia. Puikiai paruoštoje salėje dalyvavo didokas būrys svečių, kurie apdovanojo sukaktuvininkus vertingom dovanom bei linkėjimais. Vadovavo sūnūs, kurių vienas yra šio krašto mokytojas, žymus skautų veikėjas, o kitas — kompiuterių firmos atstovas Kalifornijoje. **Kor.**

MINĖDAMAS a. a. Petronelės Polgrimienės trečiąsias mirties metines, kurios sueina sausio 22 d., buvęs jos vyras Petras paaukojo "Tėviškės žiburiams" $10.

PRISIMINDAMA ketvirtąsias mirties metines buvusio savo vyro a.a. St. Burdinavičiaus, buvusi jo žmona O. Polgrimienė paaukojo "Tėviškės žiburiam" $15.

A†A
PIJUI DIDŽBALIUI
mirus JAV-se,
jo brolį mielą mūsų kaimyną JONĄ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –
A. Birgelienė ir sūnus
A. K. Rašymai ir sūnūs

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

A†A
ELENAI GOTCEITIENEI
mirus,
mokytojai IRENAI EHLERS ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą –
Toronto aukštesniųjų lituanistinių Kursų mokytojai ir mokiniai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND
savaitraštis, didelio formato, 8-10 psl., naujiem skaitytojam
tik $15.00 metams (JAV-se amerikietiškais)
reguliari metinė prenumerata — $20.00, rėmėjo — $25.00 (JAV-se amerikietiškais)
Prašau siuntinėti "Tėviškės žiburius" ištisus metus šiam naujam skaitytojui:
Vardas, pavardė .....
Adresas .....
.....
.....
Siunčiu prenumeratą .....dol., **auką** ..... dol.
Laikraščio adresas:
"Tėviškės žiburiai"
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario, L5C 1T3, Canada
Norintiem susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokamai keletą savaičių. Prašome pranešti tokių asmenų adresus.
ADMINISTRACIJA

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	3 – 16	3. Birželio	18 – 27	6. Rugpjūčio	20 – 29
2. Gegužės	28 – birž. 11	4. Liepos	2 – 11	7. Rugsėjo	3 – 17
		5. Liepos	16 – 30	8. Spalio	8 – 17

Grupes 2, 5 ir 7 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.
3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

SOLD
x. DE LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.
realtor
Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė
1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Metinis parapijos susirinkimas — sausio 26, sekmadienį, 12 v., Anapilio salėje. Bus pranešimai — klebono, parapijos tarybos pirmininko, rinkimai tarybos sekcijų narių. Visi parapijiečiai kviečiami dalyvauti.

— Pamaldos Wasagoje — vasario 2, sekmadienį, 11 v.r. Vasario 16 minėjimas Wasagoje — vasario 23, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų.

— Tikinčiosios Lietuvos diena Lietuvos kankinių šventovėje bus minima vasario 23, sekmadienį. Kitose vietovėse ji bus minima pirmąjį kovo sekmadienį.

— Gavėnios rekolekcijas ves kun. Jonas Duoba, MIC, iš Čikagos, kovo 20-23 d.d.

— Paskaitų serija tema "Tikėjimo pagrindai" bus tęsiama toliau. Jas skaito kartą per mėnesį kun. J. Staškus. Antrą paskaitą jis skaitė sausio 12, sekmadienį, Anapilio salėje. Dalyvavo apie 100 klausytojų.

— Aukojo parapijai: $150 — G. ir D. Lougheed; $100 — J. A. Paršeliūnai, J. St. Jagėlos, V. A. Ramanauskai; $45 — J. Kuprevičius.

— Mišios sausio 19, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Kazimierą ir Apoloniją Girdzevičius, 11 v.r. — už a.a. Anastaziją Ščepavičienę ir Joną Jonušonį.

Lietuvių namų žinios

— Sausio 9 d. įvykusiame valdybos posėdyje buvo nutarta patobulinti bingo lošimus, įrengti lentas ir ekranus. Bus nupirktos uniformos tarnautojams ir paįvairintas bufeto maistas.

— LN valdyba paskyrė $200 jėzuitų misijai Azijoje.

— Visuomeninės veiklos komisija jau turi 13 Užgavėnių karnavale norinčių dalyvauti organizacijų. Bilietai į balių bus platinami LN popietėse.

— Sausio 22 d., 7 v.v., LN bus svarstoma galimybė įsigyti senelių namus Toronte. Visų organizacijų ir parapijų atstovai yra kviečiami šiame posėdyje dalyvauti.

— Sausio 12 d., LN įvyko SLA 236 kuopos metinis susirinkimas ir valdybos rinkimai, Toronto lietuvių verslininkų susirinkimas, "N. Lietuvos" laikraščio rėmėjų būrelio posėdis, kuriame papildyta būrelio valdyba.

Klaipėdos atvadavimo minėjimas — sausio 19, sekmadienį. Pamaldos Prisikėlimo šventovėje — 11.30 v.r. (ne 10.30), akademinė dalis — 3 v.p.p. Lietuvių namuose (žiūr. skelbimą).

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo metinės — Vasario 16-ji bus minimos Toronte-Mississaugoje vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje. Šventę rngia KLB Toronto apylinkės valdyba. Toji šventė Hamiltone bus vasario 9, sekmadienį.

Didžiajai "Tėviškės žiburių" loterijai jau gauta keletas vertingų laimikių — dailininkų paveikslų, skulptūrų drožinių. Šią savaitę baigiami telkti laimikiai ir ruošiamas prašymas vietinės valdžios leidimui gauti. Dovanų traukimas įvyks balandžio 5 d. per "Tėviškės žiburių" spaudos balių Anapilio salėje.

Prel. Jonas Balkūnas, gyvenantis Floridoje, kiek galėdamas tebedalyvauja lietuviškoje veikloje, seka lietuvišką spaudą ir ją dosniai remia. Pratęsdamas metinę "Tėviškės žiburių" prenumeratą, jis atsiuntė $100 drauge su šventiniais linkėjimais ir padrąsinimu darbuotis lietuviškos spaudos srityje. Dėkojame garbiajam prelatui, linkėdami ir toliau būti lietuviškos veiklos švyturiu.

S. Domeikienė, minėdama velionį savo vyrą, mirusį prieš keturias savaites, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25. Velionis buvo uolus lietuviškos spaudos skaitytojas bei rėmėjas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— 1985 m. Prisikėlimo parapijoje buvo pakrikštyti 54, susituokė 21 pora, palaidota 41.

— Tuoktis ruošiasi Paulius Šarūnas su Rita Naikauskaite.

— Palaidoti: sausio 10 a.a. Boleslovas Lukas, 83 m.; sausio 13 — a.a. Antanas Baltrušaitis, 82 m.

— KLK moterų dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus susirinkimas — sausio 26 d., po 11.30 v. Mišių, Parodų salėje. Kalbės Ontario provincijos policijos tarnautojai A. Malinauskas ir J. Gataveckas apie namų, turto apsaugą ir savisaugą gatvėje.

— Jaunų šeimų sekcijos žiemos iškyla su rogutėmis į V. Ž. Vaičiūnų ūkį — sausio 26 d. Informacijos — pas M. A. Kušlikienę 769-2321.

— Pirmosios pagalbos dviejų valandų kursas — vasario 26 d., 7.30 v.v., Parodų salėje. Informacijas teikia D. Puterienė 766-9852.

— Parapijai aukojo: J. E. Šileikiai — $1000, latvių katalikų rinkliava Kalėdų proga — $644, D. Rautinš — $350, J. V. Skrebutėnai — $300; $100 — A. A. Šmigelskiai, J. I. Baltakiai, A. Šivokas, O. A. Kalinauskai, I. Čiurlienė, A. Giedraitis, K. Lisauskas, K. S. Lembertai, L. G. Matukai, R. Petrauskas, S. Šergalienė, A. R. Šlekis, H. Sakalauskas, V. Žemaitis, E. Žolpis, R. V. White; $50: Em. Bartkus, K. Šapočkinas, Br. Mackevičius, K. K. Kaminskai, J. Empakeris, I. A. Jurcevičiai, A. Laurinaitis, B. Sapijonienė, V. T. Šalvaičiai, R. A. Simanavičiai, J. Šeperys, I. M. Stasiuliai, B. Tornowy; pranciškonų klierikų fondui: J. E. Šileikiai $1000, Em. Bartkus $100, Br. Mackevičius $50, J. A. Puteriai $50; religinei Lietuvos šalpai: dr. J. ir dr. M. Uleckai $1000, M. Matusevičienė $50, Br. Mackevičius $50; vyskupo fondui: dr. J. M. Uleckai $500, B. Sapijonienė $100; $50 — Br. Mackevičius, I. A. Jurcevičius, J. Z. Stravinskai; stovyklavietei: B. Sapijonienė $50; gėlėms: K. L. Šileikos $25.

— Mišios sausio 19, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Tamošiūnų mirusius, 9.30 v.r. — už a.a. Eugenijų Bubelį, 10.15 v.r. — už a.a. Stasį Vaitiekūną, už mirusius Klaipėdos vadavimo dalyvius, kovoje žuvusius savanorius, karius ir šaulius, 11.30 v.r. — už parapijiečius, 7 v.v. — už Gataveckų mirusius.

A. a. Elenos Gotceitienės atminimui vietoje gėlių Ona Kavaliauskienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

"Atžalynas" yra gavęs iš Br. Kolumbijos ir Ontario "EXPO '86" renginių vadovybės oficialų kvietimą dalyvauti programoje "EXPO '86" parodoje, kuri įvyks Vankuveryje š. m. gegužės — spalio mėn. "Atžalynas" šoks kasdien visą savaitę — nuo liepos 5 iki 11 d. Liepos 5, 6 ir 10 duos pusvalandžio programą 10 v.r. pačioje didžiausioje scenoje, kuri vadinasi "Plaza of Nations" ir yra Britų Kolumbijos paviljone. Liepos 7, 8 ir 11 d.d. šoks Ontario paviljone (liepos 11 yra Ontario diena). Tikslus laikas dar nežinomas.

Iš Vankuverio "Atžalynas" važiuos traukiniu į Kalgarį ir apsistos pas vietinius lietuvius. Šeštadienį, liepos 12, ten bus "Atžalyno" koncertas — balius bei priėmimas. Liepos 13, sekmadienį, "Atžalynas" šoks "Calgary Stampede" užbaigimo iškilmėje.

Liepos 14 ir 15 — laisvos dienos: atžalyniečiai važiuos pasigrožėti kalnais. Liepos 16 d. grįš Torontan.

Ši kelionė pareikalaus nemažai lėšų. Norėdami jų kiek galima daugiau sutelkti, "Atžalyno" šokėjai rengia vasario 1, šeštadienį, "Monte Carlo" vakarą Lietuvių namuose nuo 7 v.v. iki 1 v.r. ir kviečia visus lietuvius dalyvauti. Bus įvairūs lošimai, veiks šiltų valgių bufetas, gros Edward, Harding & McLean orkestras.

Š. m. sausio 26, sekmadienį, 2.30 v.p.p.,
Toronto Lietuvių namuose
Advokatas A. Pacevičius
skaitys paskaitą
"Testamentų sudarymas ir palikimai giminėms Lietuvoje"
Visi suinteresuoti šia tema kviečiami dalyvauti.
Įėjimas nemokamas.
Rengia – LN vyrų būrelis ir LN Kultūrinė komisija

Lietuviškos radijo programos "Tėvynės prisiminimai"
35-rių metų sukakties **VAKARAS** įvyks
š.m. sausio 18, šeštadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje
Programoje —
- *Toronto lietuvių vyrų choras "Aras", sol. V. Verikaitis, sol. Rimas Strimaitis, akompaniatorius muz. Jonas Govėdas*
- *Vertingų laimikių loterija*
- *Veiks baras ir šiltų valgių bufetas*
- *Šokiams gros Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras*

Įėjimas: suaugusiems — $6.00, pensininkams ir studentams — $5.00.
Visus dalyvauti nuoširdžiai kviečia ***"Tėvynės prisiminimai"***

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "TAURAS"
maloniai kviečia į **TRADICINĮ METINĮ**
BALIŲ
Programoje: "ATŽALYNAS". *Įėjimas $15, studentams $12.*
Tradicinė vakarienė su vynu. Šokiams gros "Les and the Music Masters". Pakvietimai: J. Šimkus 231-9425, W. Drešeris 233-3334, P. Šturmas 274-3529, LN sekmadienio popietėse, pas narius ir prie įėjimo.
Rengėjai
1986 m. sausio 18, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose, (1573 Bloor St.W.)

LŠST
jūrų šaulių kuopa "Baltija" Toronte, talkinama KLB Toronto apylinkės valdybos, 1986 m. sausio 19, sekmadienį, rengia
Klaipėdos krašto atvadavimo
MINĖJIMĄ
63-jų metų sukakties
11.30 v.r. Prisikėlimo šventovėje pamaldos *už mirusius vadavimo rengėjus, kovoje žuvusius savanorius, karius ir šaulius.*
15 v. Toronto Lietuvių namuose, *Karaliaus Mindaugo menėje, buvusio Vorkutos kalinio ir sukilimo dalyvio* ***Povilo Vaičekausko*** *paskaita, jaunimo dainos vienetas "Sutartinė" ir filmas apie Klaipėdos krašto atvadavimą.*
Tai svarbi sukaktis Lietuvos istorijoje. Kviečiame gausiai dalyvauti.
Įėjimas – laisva auka.
Kuopos valdyba

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS
Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) 1986 m. vasario 8, šeštadienį
1. Jaunimo popietė – nuo 1 v.p.p. iki 5 v.p.p.
Karaliaus Mindaugo ir Mortos menėse.
MENINĘ PROGRAMĄ atliks seselių vadovaujamas vaikų darželis, Maironio mokyklos mokiniai, "Atžalyno" ir "Gintaro" jaunieji šokėjai. Veiks organizacijų paviljonai, gėrimų baras ir paviljonų užkandžių bufetai. Gražiausi ir įdomiausi paviljonai bus premijuojami: I – $50, II – $30, III – $20.
ĮĖJIMAS NEMOKAMAS.
2. Kaukių vakaras – nuo 7 v. v. iki 1 v. r.
Karaliaus Mindaugo ir Mortos menėse.
MENINĘ PROGRAMĄ atliks: vyrų choras "Aras", "Atžalyno" ir "Gintaro" vyr. šokėjai, mišrus "Volungės" choras. Veiks baras, Užgavėnių valgių bufetas. Vertinga loterija. Gražiausios bei įdomiausios kaukės bus premijuojamos: I – $100, II – $60, III – $50, IV – $40, V – $25, VI – $20, VII – $15. Šokiams gros geras orkestras "Les & Music Masters".
BILIETŲ KAINOS: $6.00, studentams ir pensininkams — $5.00. Stalai numeruoti. Bilietai gaunami LN raštinėje, sekmadienių popietėse ir prie įėjimo. Tel. 532-3311.
VAKARO PELNAS — DALYVAUJANČIOMS ORGANIZACIJOMS.
VISUS DALYVAUTI KVIEČIA — ***TORONTO LIETUVIŲ NAMAI***

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) rengiamame
šokių vakare
Las Vegas Fiesta
monte Carlo
vasario 1, šeštadienį, nuo 7 v.v. iki 1 v.r.
Gros Edward, Harding ir McLean orkestras.
Įėjimas — $10.00 su šiltu bufetu.
Trumpa meninė programa. Veiks baras.
Visos pajamos — "Atžalyno" kelionei į Vakarų Kanadą.
Kviečiame visus! Iki pasimatymo!
"Atžalynas"

PERNUOMOJAMAS vieno miegamojo butas "Vilnius Manor" pensininkų namuose pilna kaina. Skambinti tel. 533-8006 arba 762-1777 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

FOTOGRAFAS
Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite – JAUNIUS BAKEVIČIUS tel. 766-1498 Toronte.

MONTREAL QUE

"Neringos" skaučių ir "Geležinio vilko" skautų tuntai surengė bendrą sueigą ir Kūčias gruodžio 22 d. AV parapijos salėje. Sueigos metu paskautininko laipsnį gavo Kristina Kličiūtė-Gustainienė ir Rimas Piečaitis. Po trumpos programėlės ir kalėdinių giesmių pasirodė Kalėdų senelis su dovanomis. Kūčios baigtos giesme "Tyliąją naktį". Dalyvavo arti šimto skautų bei jų artimųjų.

Metinis "Rūtos" susirinkimas šaukiamas sausio 29 d., 1 v.p.p., klubo patalpose. Bus prirenkama dalis valdybos ir revizijos komisijos narių bei pateikiama bazaro apyskaita.

Roberto ir Liudos Vilimų (Williams) sūnus pakrikštytas Christopher-Roberto vardais.

A. a. Vincas Krupauskas, 88 m. amžiaus, mirė 1985 m. gruodžio 22 d. Palaidotas iš AV šventovės gruodžio 24 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi seserėčia Montrealyje ir kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Adelė Kinderienė, 97 m. amžiaus, mirė 1985 m. gruodžio 24 d. Palaidota iš J. F. Wilson laidotuvių koplyčios. Pamaldos bus atlaikytos vėliau AV šventovėje. Liko sūnus su šeima ir kiti artimieji. **B.S.**

Šv. Kazimiero parapijoje. Trijų karalių šventėje po Mišių įvyko metinis Šv. Elzbietos draugijos narių su-mas. Tą naktį ir rytą snigo be sustojimo, gatvėse sniego ligi kelių, o šaligatviai buvo užversti sniegu; net geriausios sniego valymo mašinos nespėja jo įveikti. Laimei, mūsų parapija prie didelės Sherbrooko gatvės, kurią įmanoma ir žiemos metu pasiekti. Susirinkime dalyvavo apie 40 narių ir valdyba, kuri pateikė metinę apyskaitą. Išlaidų turėta $900, pajamų — šiek tiek daugiau. Kapitalas banke — $14.000. Kaip buvo pranešta, parapijai auka buvo $5.000. Draugijai pirmininkauja Alb. Astrauskienė. Dr-jos valdyba paruošė skanius pietus narėms, tačiau ne visoms atėjus, buvo pakviesti kiti parapijiečiai. — Kalėdų rinkliava — $800. Šventovės darbų išlaidoms po $100 dar aukojo: M. Kringelis, Jz. Valiulis. **Sk.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija
1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatus: min. $1,000.00	
1 metų	8.50%
Terminuotus indėlius:	
1 metų	8.25%
180 – 364 d.	8 %
120 – 179 d.	7.75%
60 – 119 d.	7.50%
30 – 59 d.	7.25%
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	6.25%
su draudimu	6 %
kasdieninis %	5.75%
Čekių sąsk.	5 %

DUODA PASKOLAS:
Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
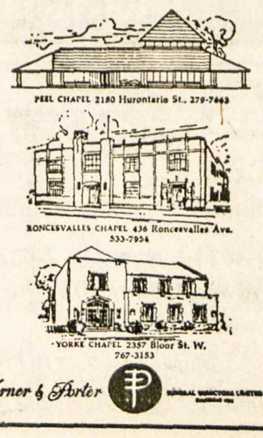

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

ST. PETERSBURG BEACH FLORIDOJE prieinama kaina parduodamas erdvus vieno megamojo "Condominium" antrame aukšte, patogioje vietoje, prie krautuvių, miesto paplūdimio ir susisiekimo. Tel. (813) 360-0901.

LIETUVIŠKA
gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.
MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.